

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

Знаменні та пам'ятні дати

2021 року

Мистецько-освітній довідник

Рівне – 2021

УДК 7 (03)
3-70

Друкується за ухвалою кафедри гри на музичних інструментах
Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 8 від 12 листопада 2020 р.) та
навчально-методичної комісії Інституту мистецтв Рівненського державного
гуманітарного університету (протокол № 6 від 17 листопада 2020 р.)

Упорядники:

Прокопчук В. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ;

Смалько М. Ф., старший викладач кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ;

Яковенко Л. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ

Науковий редактор та відповідальний за випуск:

Прокопчук В. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв РДГУ

Рецензенти:

Потапчук Т. В., доктор педагогічних наук, професор ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”;

Мохнюк Р. С., кандидат педагогічних наук, директор Рівненського центру підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

Знаменні та пам’ятні дати 2021 року: мистецько-освітній довідник. Випуск 7. / упоряд.: В. І. Прокопчук, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко. – Рівне : О. Зень, 2021. – 156 с.

Мистецько-освітній довідник “Знаменні та пам’ятні дати 2021 року” містить перелік ювілейних дат, знаменних та пам’ятних подій всесвітнього значення і подій, важливих для України та Рівненщини, які відзначатимуться протягом 2021 року.

Довідник адресований здобувачам освіти, викладачам та педагогічним працівникам закладів мистецької освіти різних рівнів акредитації, типів та форм власності, освітянам, працівникам культури і мистецтва, громадським активістам, краєзнавцям й іншим категоріям користувачів. Матеріали запропонованого видання допоможуть раціонально та ефективно спланувати роботу на рік та підготувати культурно-просвітницькі заходи, мистецькі проекти та акції.

©Інститут мистецтв РДГУ, 2021

© В. І. Прокопчук, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко, 2021

*Пропонований листецько-освітній довідник - це традиція,
ініційована Організацією Об'єднаних націй
з питань освіти, науки і культури ЮНЕСКО ще у 1953 році.
Міжнародна організація ЮНЕСКО,
яка вже багато років виконує роль світового експерта
і координатора глобальних культурних,
наукових та освітніх процесів,
пропонує вивчати і пропитувати знаменні та пам'ятні дати,
що пов'язані з життям видатних постатей та важливих подій
світової історії для розповсюдження миротворчих ідей,
моральних і духовних цінностей
в душі міжнародного співтовариства;
виховання поваги до людини та її праці;
розуміння життя та цінності інших людей,
країн та культур як діалог між країнами світу.
Сьогодні в Україні до цього процесу приєдналися
74 Асоційованих шкіл ЮНЕСКО,
11 кафедр ЮНЕСКО та чимала кількість освітніх закладів,
які підтримують виховання творчого молодого покоління,
строгого до міжнародного співробітництва і життя.*

ПЕРЕДМОВА

Світове суспільство переживає глибоку трансформацію, відбувається історичний перехід, ознаками якого є бурхливий розвиток цифрових технологій, глобалізація та інтелектуалізація. Ми стаємо свідками і учасниками саме тієї ситуації, про яку мудрець попереджав: не дай вам Бог жити в епоху змін ... Сучасна епоха називається цифровою, а в епіцентрі подій опиняється людина – один з найцінніших ресурсів планети. Глобальні проекти та доповіді (ООН, ЮНЕСКО, ВЕФ, Всесвітнього банку, ВООЗ та ін.), культові книги 2016–2020 років одноставно спрямовують увагу світової спільноти на проблеми розвитку людини в сучасному постіндустріальному суспільстві. Мова йде про **людський капітал** – тему, яка стосується розвитку науки, розуміння перспектив реформування освіти та її ролі у визначенні шляхів перебудови нашої держави в сучасних умовах глобальних змін. І оскільки наш довідник, в певній мірі, містить у собі історичну ілюстрацію розвитку людського капіталу у вигляді кращих представників науки, культури, мистецтва, державотворення та знаменних подій, так чи інакше пов'язаних з непересічними особистостями, ми пропонуємо читачам дослідити поняття “людський капітал” з точки зору сучасної науки [27; 28; 43; 46; 48].

Дослідники зазначають, що одним з магістральних “глобальних процесів є інтелектуальний перерозподіл світу, що означає змагання між країнами за володіння останнім, поки що не розподіленим світовим ресурсом – людським інтелектом, а саме за залучення носіїв сучасних знань і творців новітньої техніки, технології, культури. Людський капітал стає не просто визначальним чинником конкурентної спроможності, але й домінуючою формою суспільного багатства, основою інтелектуального та соціального капіталу як умови не лише економічного, а й цивілізаційного прогресу загалом” [4, С. 198]. Мета вступної статті – розкрити сучасні уявлення про феномен людського капіталу в науковій літературі, познайомити читачів з станом його розвитку в Україні та світі, окреслити необхідність та можливості формування особистого людського капіталу в сучасних умовах.

Категорія “людський капітал” належить до галузі економічних наук. За дослідження та обґрунтування теорії людського капіталу, яке розпочалося ще у 60-х роках ХХ століття, американські економісти Теодор Шульц у 1979 році та Гаррі-Стенлі Беккер у 1992 році були удостоєні Нобелівських премій. Згодом, завдяки роботі вчених різних країн, теорія людського капіталу набула значного поширення. І хоча існують суперечності щодо визначення поняття “людський капітал”, основні аспекти стосовно тлумачення його змісту можна окреслити у таких коротких твердженнях:

- не машини, а люди є рушійною силою економічного зростання і розвитку [30];
- людський капітал не можна розуміти як нову, більш сучасну назву робочої сили чи трудових ресурсів; безробітні, навіть кваліфіковані є не капіталом, а трудовим потенціалом [4];
- людський капітал – багаторівнева категорія; визначають людський капітал окремої людини, підприємства, регіону, держави, і всього людства [там само];
- людський капітал – це сформований і розвинений в результаті інвестицій і накопичений людиною певний запас здоров'я, знань, навичок, здібностей, мотивацій, який цілеспрямовано використовується в тій чи іншій сфері економічної діяльності, сприяє зростанню продуктивності праці і завдяки цьому впливає на зростання доходів свого власника, прибутку підприємства та національного доходу [4; 26];
- людський капітал – це сукупність знань, професійних якостей, досвіду, якими володіють індивідууми і які роблять їх “економічно продуктивними” [30];
- людським капіталом є навички, здібності та вміння, які має людина і які дозволяють їй отримувати дохід [там само];
- людський капітал у вигляді досвіду, навичок і здібностей, обдарованості є певним запасом, тобто може бути розвинутим і накопичуваним [17];
- людський капітал являє собою вартісне вираження витрат на формування здоров'я (від народження до активної діяльності), на придбання знань, досвіду, кваліфікації, підвищення культури поведінки в суспільстві. Протягом використання він зношується і вимагає відновлення за рахунок оплати праці і оздоровлення [17; 26];
- складові людського капіталу (здоров'я, здібності та обдарованість, креативність, знання, досвід, міграційні можливості та ін.) взаємодоповнюючі та взаємозалежні; цілісність формування та розвитку людського капіталу визначається взаємозалежністю його елементів, тобто зміна одного з них змінює інші [1; 41].

Дослідники стверджують, що зміст поняття “людський капітал” постійно змінюється разом із розвитком науки, суспільства, ринкових відносин та законодавства [6; 7; 18; 23]. Окрім того, в науковій літературі є близькі до людського капіталу поняття, які іноді вживають як тотожні: інтелектуальний капітал та економіка знань.

Центральним положенням теорії людського капіталу є розуміння необхідності цілеспрямованого інвестування в людину [1; 5; 17; 19; 23; 38].

На думку одного з найбільш авторитетних експертів у світі з питань глобальних фінансів Нурієля Рубіні, причина безперервних економічних криз у світі з 90-х років ХХ століття криється в тому, що у багатьох розвинутих країнах останні 20 років інвестування в освіту вважалося безповоротним, а

більш надійним, прибутковим було вкладення у фінанси та нерухомість. Тому сьогодні країни ЄС стикаються з низкою проблем у сфері людського капіталу: від недостатньо кваліфікованих кадрів для економіки знань до неналежного інвестування охорони здоров'я [15].

Визначають три *основні види інвестицій* в людській капітал:

- витрати на освіту (загальну і спеціальну, формальну і неформальну, підготовку за місцем роботи);
- витрати на охорону здоров'я (профілактика захворювань, медичне обслуговування, дієтичне, або здорове, харчування, поліпшення житлових умов);
- витрати на мобільність, завдяки яким працівники мігрують з місць із низькою продуктивністю [17; 18].

Також можна додати такі види інвестицій як пошук інформації та мотивація, фундаментальні наукові розробки, екологія та здоровий спосіб життя, спорт, культура та дозвілля. Інвестування розуміють як багаторівневий процес, що відбувається на рівні держави (макрорівень), підприємства (мезорівень) та особистості. При цьому особистісні зусилля (власні кошти, праця та зусилля з саморозвитку та самовдосконалення) відіграють значну роль у формуванні людського капіталу на усіх рівнях [1; 6; 18].

Найнеобхіднішим з усіх видів вкладень вважають витрати на охорону здоров'я та медицину як *базову складову успішного розвитку людського капіталу*. Так Теодор Шульц наголошував, що витрати на медицину, здоров'я та харчування впливають на тривалість активного життя та необхідні для підвищення життєвої енергії, життєвих сил людини [1]. Погіршення здоров'я може призвести до деградації інтелекту, втрати певних здібностей, мобільності, мотивації та ін., тобто втрати працездатності та руйнування структури людського капіталу особистості [1; 5; 20; 32; 39]. І навпаки, недостатність освіти та культури, можуть призвести до нездорового харчування, відсутності гігієни, фізичної культури та відпочинку, а отже до втрати здоров'я.

Капітал здоров'я або вітальний капітал умовно розділяють на три рівня:

1. *Спадковий* (природний або генетично закладений), обумовлює здоров'я суб'єкта, виходячи із стану здоров'я його батьків.
2. *Фізіологічний* (набутий на протязі життя), обумовлюється нормальним функціонуванням організму за умови дотримання правильного харчування, норм організації праці, відпочинку, комфортного житла та особистої гігієни. Останнім часом все більше авторів важливою умовою нормального функціонування фізіологічного рівня здоров'я визначають екологічно сприятливе середовище та рівень медичного забезпечення.

3. *Психологічний* (психофізіологічний або особистісний, або морально-духовний), який визначають як сформованість певних якостей особистості (вольова активність, цілеспрямованість, комунікабельність, здатність до роботи у команді, лідерські якості, моральна зрілість та ін.). Менше розповсюдженим є розуміння психологічного рівня вітального капіталу як характеристики людини в якості представника історичного соціокультурного та професійного середовища. Однак саме цю характеристику дослідники капіталу здоров'я визначають як системоутворюючий елемент цілісної структури здоров'я особистості. Ядром психологічного здоров'я є суб'єктивне благополуччя особистості [1; 32; 39].

За даними ВООЗ здоров'я людини залежить від чотирьох факторів:

- спадковість (20 %) ;
- екологія середовища (20 %) ;
- медичне забезпечення (10 %) ;
- спосіб життя людини (50 %) [39].

Отже, за статистикою, головний чинник вітального капіталу людини залежить від її власного відношення до себе, розуміння необхідності вести здоровий спосіб життя, дбати про своє харчування, фізичну культуру, в ідеалі це потурбуватися про комфортне житло, відпочинок та психологічну рівновагу (цікаве та екологічне спілкування, оточення однодумців, повноцінна сім'я, улюблена робота, хобі). За даними Всесвітнього банку на 2020 рік у країнах Східної Європи, Україні зокрема, головними негативними факторами погіршення капіталу здоров'я є загрозлива тенденція до підвищення рівня ожиріння, тютюнопаління та зловживання алкоголю (більше ніж 20 %) серед дорослого населення [45]. Вчені відмічають “значне погіршення якісних характеристик, що зумовлені зростанням алкоголізму, включаючи дитячий алкоголізм, наркоманії, паління, підвищенням рівня агресії і соціального психозу серед молоді; серед українських підлітків палять майже 63 %, вживають алкоголь 90 %, мають досвід вживання наркотичних речовин понад 14 %. Тривожним є зростання рівня вживання наркотиків серед дівчат-підлітків, яке зафіксувало ЮНЕСКО в Україні: у 2019 році – 18,3 % дівчат-підлітків мали досвід вживання наркотичних речовин протягом життя (для порівняння хлопців – 16,6 %” [27, С. 4]. За рекомендацією Всесвітнього банку, Україні також слід звернути увагу на поліпшення охорони здоров'я матері і дитини та чоловічого здоров'я. Оскільки Україна посідає I місце серед країн ЄС за рівнем передчасного народження немовлят (20 тисяч щорічно) та є лідером за показниками смертності новонароджених – 7,5 на тисячу немовлят (для порівняння 3,4 на тисячу немовлят у країнах ЄС) [45]. До того ж, спостерігається тенденція до пізніх шлюбів та, як наслідок, старіння

материнства в українському суспільстві, що суттєво впливає на ризики здоров'я новонароджених дітей [27].

Особливо це стосується українського села, на ситуацію в якому впливає негативна ситуація зі значними змінами в організації охорони здоров'я за останні 20 років. Так, “за даними Держкомстату України, з 2000–2016 рр. у сільській місцевості з 1007 до 63 поменшало лікарняних закладів, з 943 до 37 – дільничних лікарень, з 2321 до 468 – лікарських амбулаторій, з 16113 до 12484 – фельдшерсько-акушерських пунктів” [16, С. 105]. А у зв'язку з реформою в галузі охорони здоров'я, що відбувається сьогодні, ця тенденція посилюється, що негативно впливатиме на здоров'я населення нашої країни загалом, оскільки територія України на 90 % це сільські території; за даними Держкомстату України на початок 2017 року в сільських територіях проживала третина населення нашої країни (13,1 млн. осіб), у тому числі економічно активного населення у віці 15-70 років [16; 27].

Одним з параметрів, що вказує на якість розвитку людського капіталу країни є показник очікуваної тривалості життя населення. В Україні цей показник “є проявом деградації, оскільки за період незалежності вона зросла тільки на 1 рік – з 70 до 71 року, при тому, що світовий показник становить 6 років” [1, С. 7].

Істотними серед показників здоров'я українського населення є показники інтенсивності смертності в найбільш активних і працездатних вікових групах 35-39 та 40-44 роки. Контингент саме цих вікових груп є *основним компонентом сукупного людського капіталу країни*. Проте, в 2019 році у найпродуктивнішій групі 35-44 роки з розрахунку на 100 тис. осіб населення смертність склала 403 особи; а у віковій групі 15-34 роки – 128,5 особи. В результаті перелічених вище різноспрямованих процесів, спостерігається природне зменшення населення України, майже 383,4 тис. осіб щорічно [27].

Необхідно відмітити, що видатки Держбюджету України на охорону здоров'я мають тенденцію до збільшення. Так у 2014 році вони склали 2,46 % на рік; у 2015 – 1,9 % ; 2016 – 1,82 % ; 2017 – 1,99 %; 2018 – 2,29 %; 2019 – 3,59 %; 2020 – 9,7 %. У 2021 році заплановано збільшити державні видатки на охорону здоров'я до 10,06 % на рік [2]. Залишається сподіватися, що така тенденція викликана не лише боротьбою з COVID-19 та обслуговуванням самої реформи системи охорони здоров'я в країні, але й збережеться надалі як інвестиції у людський капітал здоров'я українців.

Невелика кількість наукових досліджень людського капіталу в галузі охорони здоров'я в Україні є причиною того, що не висвітлюються чимало гострих проблем пов'язаних із збереженням людського капіталу нації. Нагадаємо читачам, що відповідно до загальносвітових тенденцій, власні

інвестиції людини у капітал здоров'я складають практично 50 % від необхідних витрат на цю галузь життя. Отже, для збереження та примноження свого вітального капіталу, людина, перш за все, сама повинна піклуватися про власну культуру гігієни, санітарний захист, здорове харчування, фізичну культуру, напрацювання корисних звичок та організацію відпочинку. Для освітян така ситуація дає привід ще раз оцінити важливість просвітницької роботи закладів освіти у формуванні культури здоров'я дітей та молоді.

Незважаючи на очевидну важливість інвестицій у вітальний капітал, найбільші витрати спрямовуються на освіту. Саме цей вид інвестицій більшість дослідників визначають як провідний. До недавнього часу витрати на освіту включали: базову загальну освіту (шкільна початкова і середня) та спеціальну (середня-спеціалізована та вища освіта); а також підвищення кваліфікації та освіта за місцем роботи.

Останнім часом у західних країнах економісти розвивають ідею необхідності інвестування в ранню дошкільну освіту як дуже перспективну для підвищення якості початкової середньої освіти, а також для позитивного формування освітньої траєкторії особистості у подальшому житті. Так, Нобелівський лауреат 2000 року в галузі економіки Джеймс Хекман досліджував вплив ранньої дошкільної освіти на формування особистісних рис дитини, її соціальних навичок, розвиток емоційно-образного та абстрактного мислення у ранньому віці. Дослідження, що тривало більше 40 років, показало, що рання дошкільна освіта значно покращує формування когнітивних та евристичних процесів у дітей в початковій школі, сприяє більш успішній соціалізації та стійкій, активній особистісній позиції цих дітей в житті. Джеймс Хекман доводить, що кожен долар, вкладений в дошкільну освіту дитини до 4 років, повертається суспільству мінімум в 12 доларів економічного прибутку. Тому інвестиції у дошкільну освіту стають навіть більш пріоритетними, ніж витрати на післядипломну освіту дорослого [40].

У вітчизняних науковців та освітян ця інформація викликає усмішку та має додавати оптимізму: ми маємо найкращий практичний досвід дошкільного навчання та виховання у світі та продовжуємо його удосконалювати. Відомо, що українська психолого-педагогічна школа давно визначає період від народження до 3 років унікальним, найбільш сенситивним, інтенсивним та визначальним у розвитку людини. Вік 3-7 років сучасні науковці тлумачать як найбільш сприятливий для формування базових компетентностей: комунікативності, креативності, критичного мислення тощо. Саме тому, відповідно до Закону України "Про дошкільну освіту" (2001 р., зі змінами 2020 р., ст. 4) дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти в Україні [31].

Науковці звертають увагу на те, що стан дошкільної освіти в Україні за роки незалежності зазнав серйозних змін. Попри змістовну науково-практичну розробленість та ексклюзивність вітчизняного досвіду раннього розвитку дітей у закладах дошкільної освіти, участь держави у підтримці та розвитку цієї перспективної галузі була формальною і не розглядалася у контексті людського капіталу. Так, протягом 1990-2016 років кількість дошкільних закладів у містах та сільській місцевості зменшилася майже на 32 % [16; 19]. Окрім того, чимало існуючих закладів, наприклад у 2012-2013 роках, вже перебували у непридатному для використання стані, були на капітальному ремонті або не працювали з інших причин (0,7 тис. закладів, що склало ще 4,4 % від загальної кількості закладів дошкільної освіти в Україні), з них – 46 % не працювали понад 10 років [19]. Дослідники зауважують, що за останні 25 років з боку держави відбулося певне знецінення ролі дошкільної освіти, а “зменшення кількості закладів дошкільної освіти було спричинене фінансовою скрутою та ліквідацією великих підприємств, на частковому утриманні яких перебували відповідні навчальні заклади, незадовільним станом місцевих бюджетів. Цим свого часу був нанесений значний збиток українській системі дошкільного виховання” [19, С. 349].

Сьогодні дослідження можливостей освіти дітей раннього та дошкільного віку здійснюються в різних галузях науки та знаходяться в полі зору глобальних суспільних організацій (UNICEF¹, OECD² та ін.) [28; 30; 31; 45]. Постійний моніторинг, який здійснюють їхні експерти, відображає впевнене зміщення центру ваги науково-освітніх інтересів у бік економічної галузі: людський капітал стає найважливішим ресурсом, а освіта раннього та дошкільного віку розглядається як фундамент для подальшого розвитку науково-технічного прогресу будь-якої нації. Це дозволило українським науковцям нарешті привернути увагу держави до потужного потенціалу вітчизняної дошкільної освіти та необхідності переосмислити концепцію раннього дошкільного виховання у контексті сучасних вимог. У лютому 2020 року був представлений проект Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку, який був розглянутий на засіданні Президії НАПН України та оприлюднений для громадського обговорення на сайті НАПН України [31]. І хоча реформування дошкільної освіти знаходиться на початковому етапі, сьогодні ми спостерігаємо, як держава, і приватні інвестори більш активно

¹ UNICEF (United Nations International Children’s Emergency Fond) – Дитячий фонд ООН

² OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) – Організація економічного співробітництва і розвитку

вкладають кошти в дошкільну освіту в Україні, що сприятиме посиленому розвитку національного людського капіталу на початковому рівні. Водночас, українські мігранти з вищою педагогічною освітою з успіхом організовують дошкільні заклади у Європі, Канаді та США, віддаючи дорогоцінні напрацювання нашої освіти за нарешті достойну платню.

Відомо, що найбільш розвинуті заможні країни мають високий рівень державних та приватних інвестицій в освітню галузь. Щодо видатків на освіту в країнах Центральної Східної Європи, “у них доля у ВВП на освіту сьогодні вища ніж у середньому по ЄС: Серед них вирізняються Латвія та Литва (по 9 %), Угорщина та Польща (по 9,1 %), Болгарія (11,2%)” [15, С. 5]. У порівнянні з сусідами по ЄС, динаміка витрат держбюджету на освіту в Україні відображає сумну картину: у 2000 році – 5 % ВВП, у 2009 – 7 %, у 2020 – 4,1 % [2]. В контексті формування людського капіталу такий підхід до освіти гальмує економічне зростання в майбутньому.

Науковці відзначають, що в роботах вітчизняних економістів 70-80-х років минулого століття було визначено приріст національного доходу за рахунок освітнього фактору, а також доведено, “що витрати на освіту окупаються вже в перші півтора року, та протягом наступного періоду праці людини держава одержує доходи на цей капітал у розмірі 73 % річних” [1, С. 7]. Про ефективність інвестування в освіту як надійне джерело економічного зростання стверджують і сучасні українські науковці. Зокрема О. А. Грішнова дослідила особливості формування людського капіталу у системі освіти і професійної підготовки. Українська дослідниця розробила нові сучасні підходи до розрахунку ефективності інвестицій в освіту та професійну підготовку, довела позитивний вплив нагромадження людського капіталу на стабілізацію соціально-економічного становища в Україні саме у перехідній економіці [6].

Нагадаємо, що у 2016 році засновник Всесвітнього економічного форуму в Давосі Клаус Шваб, презентуючи свою книгу про глобальну “технічну революцію 04”, закликав керівників урядів та президентів всіх держав світу якнайшвидше і більше вкладати інвестиції в освіту своїх громадян для попередження кризи, яку очікують у зв’язку з наступом тотальної цифровізації у багатьох сферах діяльності людини [10]. Країни, які встигнуть перебудувати освіту з урахуванням сучасних цифрових інновацій, а також вчасним прогнозуванням зникнення застарілих професій та виникнення попиту на підготовку більш актуальних, зможуть конкурувати за життєво важливі ресурси у світі. У зв’язку з цим необхідно нагадати, що у перспективних планах ООН та ЮНЕСКО щодо глобального реформування вищої освіти, також вже давно обговорюється необхідність більш активного використання ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) для підвищення якості освіти, більш широких

масштабів навчання online, створення глобальних університетів з метою більшої доступності якісної вищої освіти для всіх верств населення, у будь-якому куточку планети для якісного удосконалення людського капіталу [47].

Виникнення пандемії COVID-19 стало потужним каталізатором просування технологій ІКТ у житті людства, в освітньому просторі зокрема. За минулий рік кожен з нас отримав свій власний досвід безумовних переваг і водночас великих ризиків та небезпек “життя online”. Моніторинг процесів впровадження online-навчання показує, що навіть в найбільш розвинутих країнах освітяни не справлялися з ситуацією постійного навчання “в мережі”. В першу чергу це неготовність тих, хто повинен керувати процесом: вчителів, викладачів, адміністраторів та ін. Експерти констатують, що, наприклад, “більша частина вчителів (за даними опитування в США, 57 %) на їх власну думку, були не готові викладати у віддаленому режимі” [45, С. 87]. І дорослі, і діти у своїй більшості негативно сприймають вимушене навчання online. Сьогодні можна говорити про падіння якості освітніх послуг, велику кількість фізичних, психологічних, психічних, морально-етичних та інших проблем, що виникли у ситуації тривалого “віддаленого” навчання.

Одною з вагомих проблем, як стверджують фахівці, є також недостатність технічного забезпечення освітнього процесу навіть у розвинутих країнах. Наприклад, “лише 30 % начальних шкіл у Європі можна віднести до шкіл з високим рівнем технічної оснащеності ..., а на Кіпрі, в Греції та Туреччині їх доля дорівнює менше 10 %” [45, С. 88]. Тож забезпечення інноваційного освітнього процесу в контексті ІКТ вимагає величезних витрат на технічне і технологічне переоснащення на усіх рівнях (державному, приватному, особистому).

В умовах формування інформаційно-цифрової економіки інтелектуальна складова стає основним чинником економічного зростання і сьогодні, коли в силу об'єктивних обставин відбувається стрімке поглиблення соціально-гуманітарної та економічної кризи, багато країн світу дослухаються до порад провідних науковців і економістів ВЕФ та Всесвітнього банку: вкладати в освіту потрібно негайно, достатньо коштів і забезпечувати якомога більше освічених фахівців для розвитку людського капіталу власної країни. Так, наприклад, в діючій стратегії соціально-економічного розвитку Євросоюзу “Європа-2020” визначено, що «фундаментом людського капіталу є знання та інновації», “обсяг фінансування на такі цілі становить 3 % сукупного ВВП ЄС, а 40 % молоді повинні мати університетську освіту” [1, С. 8]. У світовому рейтингу витрат на освіту також спостерігаються тенденції до збільшення інвестицій як у багатих країнах, так і у слаборозвинутих. В списку найбільш освічених країн – Канада, Японія, Ізраїль, США, Корея, Австралія,

Великобританія, Ірландія. “Витрати на вищу освіту в країнах із самим освіченим населенням складають в середньому 13957 дол. США” із розрахунку на одного студента [38, С. 55]. Виключенням є лише Корея та РФ, де на вищу освіту одного студента витрачають близько 10000 дол. [38].

Як відомо, розвиток освіти завжди відбувається у тісній взаємодії з розвитком науки. З погляду сучасної економіки підвищення рівня наукоємності ВВП повинно бути пріоритетним завданням будь якої країни. Вчені зауважують, «якщо частка витрат на науку менша 0,4 % ВВП, то наука в країні виконує лише соціокультурну функцію; до 0,9 % – вона спроможна на незначні наукові результати і здійснює пізнавальну функцію в суспільстві; і лише тоді, коли витрати перевищують цю межу, виконується її економічна функція» [1, С. 7]. За даними на 2015 рік “наукоємність ВВП країн ЄС в середньому становить 2,03 %. Більше середнього вона була у Швеції – 3,26 % , Австрії – 3,07 %, Данії – 3,03 %, Фінляндії – 2,9 %, Германії – 2,87 %, Бельгії – 2,45 %, Франції – 2,23 %; менше – на Кіпрі, Румунії, Латвії та Мальті (від 0,46 % до 0,77 %)” [23, С. 221]. У науково-аналітичній доповіді по науковій та науково-технічній діяльності в Україні за 2019 рік вказується, що протягом “останніх років наукоємність ВВП залишається критично низькою, що призводить до втрачання наукою здатності виконувати економічну функцію. У 2019 році спостерігається найнижче значення цього показника – обсяг фінансування ДіР (Дослідження і розробки) становив 0,43 % ВВП, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,17 % ВВП” [25, С. 93]. Кризову ситуацію в науковому секторі людського капіталу України пом’якшує лише один оптимістичний факт: незважаючи на руйнівне відношення держави до розвитку вітчизняної науки, “рейтинг України за складовою “Людський капітал та дослідження” (Human capital & research) залишається достатньо високим, 51 місце у рейтингу 2019 року із 144 країн світу” [25, С. 72]. Це говорить про надзвичайний запас міцності нашої науки та людського капіталу загалом і збереження ознак конкурентної спроможності української науки у світі.

Загострення суперечності між високою конкурентною спроможністю наших громадян і низькою оплатою праці висококваліфікованих спеціалістів в Україні, ставить нашу країну в групу найвищого ризику втрати людського капіталу, що й спостерігається упродовж багатьох років [4; 16; 17; 27]. Тут мова про третій тип інвестицій – це витрати на мобільність, міграційну активність, завдяки якій людський капітал йде туди, де отримає кращі умови життя, праці та доходи за свій інтелект, креативність та високу працездатність. Науковці відмічають, що у боротьбі за людський капітал “багато держав світу заохочують інтелектуальну імміграцію (перетягування інтелектуальних ресурсів в свою країну), тому що вона активно сприяє соціально-економічному

розвитку. За розрахунками науково-дослідних організацій ООН, при виїзді одного спеціаліста країна втрачає в середньому близько 300 тис. доларів” [4, С. 200].

За даними дослідників, “українські трудові мігранти мають найвищий відсоток освіченості (37 %) серед мігрантів, які мають завершену вищу освіту” [27, С. 4]. Україна переживає вже четверту за 30 років хвилю трудової міграції, при цьому країна втрачає людей самого працездатного віку: від 20 до 40 років. За інформацією “Mind” (з посиланням на UBR) та за даними Expat Insider за 2017 рік про те, що у ТОП-5 країн, де проживає найбільше українських мігрантів, увійшли Росія, Канада, Польща, США і Бразилія. Станом на сьогодні у цих країнах проживає понад 8 млн. наших співвітчизників. Наступними у переліку країн, куди українці найчастіше виїжджають: Італія – 231000 українців та Німеччина – 230000. 72 % мігрантів з України зазначили, що вони задоволені своїм життям за кордоном та зізналися, що виїхали з країни в пошуках кращих умов для життя та свого розвитку [16, С. 107]. Не вкладаючи в поліпшення умов життя та збільшення доходів своїх освічених громадян, наша країна втрачає перспективу розвитку високотехнологічної науки й економіки та молодий людський капітал у вигляді конкурентоспроможних, економічно-активних, обдарованих, інтелектуальних спеціалістів та їхніх майбутніх дітей. Науковці також загострюють увагу на міграційній кризі в країні, що автоматично призводить до створення демографічної, соціальної кризи та гальмування процесів створення високотехнологічних, продуктивних виробництв, фундаментальних наукових розробок.

Знецінення людського капіталу вкрай негативно позначається на динаміці економічного розвитку України, руйнує перспективи науково-технічного прогресу, соціальної стабільності та конкурентної спроможності нашої країни на міжнародній арені. Всупереч світовим тенденціям, наша держава недостатньо піклується про найцінніші національні інтереси та втрачає свої ресурси. Ситуацію загострює глобальна системна криза, ускладнена пандемією COVID-19. Однак, світова економічна практика, сучасні дослідники стверджують, що “криза не може поглиблюватися постійно і безкінечно. Завжди існує певна критична межа, після якої починається рецесія та післякризове відновлення” [5, С. 13]. Крім того, світова історія не раз демонструвала приклади того, що у кризові часи виникають не лише загрози, але й можливості, пригадати хоча б “чорних лебедів” Нассіма Талеба... Та й сам засновник Давоського форуму пропонує поглянути на ситуацію з іншого погляду: криза і COVID-19 як можливість «перезавантажити» процес та почати освоєння цифрового простору “з нуля” [43; 46].

Сучасна інформаційна платформа “Проект розвитку людського капіталу”, як величезний інформаційний hub, що створена під егідою Всесвітнього банку та в роботі якого беруть участь 78 країн, містить наукові матеріали про стан людського капіталу за різними напрямками (статистику, відео-вебінари, доповіді, звіти тощо) та допоможе читачам ознайомитися з цією темою більш глибоко [28].

Мистецько-освітній довідник дає можливість читачу ознайомитися із золотим фондом людського капіталу, з яскравими прикладами розвитку і досягнень кращих представників людства, які жили в різні часи та знаходили можливості для активної, плідної діяльності навіть у важких обставинах життя. Вивчення життєвих шляхів видатних діячів науки і культури, важливих історичних подій, спонукатимуть суспільство та молоде покоління зокрема, на мобілізацію власних сил, бажання зміни обставин і досягнення визначеної мети. Пропонуємо опрацювати цікавий та корисний матеріал довідника для розширення світогляду, організації просвітницької роботи, розробки та проведення заходів.

Пропонований мистецько-освітній довідник знаменних та пам’ятних дат на 2021 рік для здобувачів освіти, викладачів Інституту мистецтв РДГУ та інших культурно-мистецьких освітніх закладів, що містить історичні культурно-мистецькі події й дати світового та державного значення, а також м. Рівного та Рівненської області – простий та ефективний спосіб забезпечити ефективно і завчасне планування та інформаційну підтримку для організації художньо-мистецького відзначення певних регіональних, національних, європейських та загальносвітових подій в рамках концертів, конференцій, семінарів, навчально-виховних заходів тощо в університеті, місті, області.

Метою розробки мистецько-освітнього довідника знаменних та пам’ятних дат є ознайомлення викладачів та здобувачів освіти з найважливішими пам’ятними датами світового, державного, національного й регіонального значення на 2021 рік, а також збагачення виховної складової освітнього процесу освітніх послуг у ЗВО.

Основні завдання довідника:

- формування у здобувачів освіти загальних та фахових компетентностей;
- сприяння формуванню навичок професійної саморефлексії;
- досягнення саморефлексії національної свідомості та почуття патріотизму;
- формування ціннісного ставлення до різних культур світової спільноти;

- підготовка здобувачів освіти до культуротворчості в напрямку пошуку, вивчення та популяризації інформації щодо важливих історичних культурно-мистецьких подій та постатей рідного краю, України й світу;
- сприяння навчальній, концертно-виконавській, культурно-просвітницькій активності здобувачів освіти;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти та викладачів зі знаменними датами, історичними подіями державного й всесвітнього значення та видатними діячами м. Рівного, області та світу, ювілеї яких відзначаються у 2021 році;
- надання допомоги у своєчасному плануванні та інформаційній підтримці культурно-просвітницької і концертно-виконавської роботи творчих колективів кафедр Інституту мистецтв РДГУ та інших культурно-мистецьких освітніх закладів.

У процесі пізнання змісту мистецько-освітнього довідника, здобувачі вищої освіти Інституту мистецтв також будуть набувати необхідні для підготовки майбутніх вчителів мистецтва (музичного мистецтва) закладів загальної середньої та позашкільної освіти, культорганізаторів дитячих позашкільних закладів, асистентів вчителя, керівників музичних та інших мистецьких спеціальностей **загальні (ЗК) та фахові (ФК) компетентності:**

ЗК02 – Здатність вчитися і оволодівати знаннями (наявність мотивації та зацікавленості в опануванні навичок організації концертних заходів; здатність до самостійного визначення власних організаційних та виконавських цілей та стратегій їх досягнення в концертній діяльності; цілеспрямоване формування та розвиток музичних здібностей, музично-виконавських знань, умінь та навичок для успішної концертної діяльності).

ЗК03 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (сформованість виконавської техніки майбутніх спеціалістів-музикантів; здатність транспонувати, читати з аркуша музичний матеріал та акомпанувати; готовність до самостійного вирішення на практиці завдань технічного опанування виконавських складнощів, емоційного та інтелектуального осягнення змісту музичного твору в виконавській інтерпретації; здатність до психоемоційного саморегулювання в процесі власного публічного виступу).

ЗК04 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (наявність знань сутнісних характеристик опановуваних типових музичних категорій, понять та явищ; здатність аналізувати музичні твори; готовність аргументувати власну точку зору; здатність до самостійного добору, аналізу та

ефективного використання сучасних інформаційних ресурсів в інструментально-виконавській, вокальній та диригентській практиці).

ЗК07 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (здатність до професійної саморефлексії, самоорганізації, цілепокладання та планування музично-педагогічної та концертно-виконавської діяльності).

ЗК09 – Здатність розробляти та управляти освітніми проєктами (здатність організувати та реалізувати освітні, наукові, виховані, мистецькі, просвітницькі заходи та проєкти).

ФК06 – Здатність узагальнювати, інноваційно переосмислювати та творчо використовувати досягнення музичної культури (мистецтва, педагогіки, знаходити оптимальні рішення щодо їх теоретичного, методичного, виконавського впровадження у освітній процес (здатність добирати, аналізувати і використовувати міждисциплінарні зв'язки у музично-виконавській практиці; готовність до ефективного використання сучасних інформаційних ресурсів у музично-педагогічній та художньо-просвітницькій діяльності).

ФК09 – Здатність виявляти та реалізовувати педагогічний потенціал мистецтва, зокрема музичного, в контексті освітнього процесу; оволодіння засобами художньо-образного впливу на суб'єктів навчальної діяльності (прагнення до збереження та розповсюдження духовної, культурно-історичної та музичної національної спадщини України в своїй фаховій діяльності; готовність до культурно-освітньої та концертно-виконавської діяльності; артистизм; усвідомлене прагнення до постійного розвитку власної ерудиції, розширення кола мистецьких та наукових інтересів, самовдосконалення у професійній діяльності).

Відповідно визначеним компетентностям, окреслено **програмні результати (ПРН):**

ПРН12 – Володіти сучасними засобами пошуку і обробки та педагогічної інтерпретації наукової інформації (самостійно знаходити додаткові інформаційні джерела щодо знаменних подій та видатних постатей світового національного і регіонального значення).

ПРН13 – Використовувати прогресивні підходи до керівництва навчальною, суспільною і художньо-творчою діяльністю (вміння раціонально, ефективно та своєчасно планувати, організувати та координувати концертно-виконавську, навчально-виховну та художньо-просвітницьку діяльність).

ПРН14 – Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми виконуваного твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей).

ПРН15 – Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання нот з аркуша, транспонування, створення акомпанементу).

ПРН18 – Здійснювати музично-просвітницьку діяльність (пропагувати кращі зразки світового мистецтва, сприяти розвитку вітчизняного музичного мистецтва).

Зміст мистецько-освітнього довідника слугуватиме допомогою студентам в опануванні **знань** про:

ПРН01 – Форми і методи організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти.

ПРН02 – Соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку.

ПРН06 – Специфіку співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності.

ПРН10 – Методи формування у школярів основ загальнолюдської моралі.

Робота з матеріалами мистецько-освітнього довідника **сприяє поглибленню міжпредметних зв'язків дисциплін** мистецького спрямування (історією української та європейської музики, музичним інструментом, диригуванням, постановкою голосу, музичним фольклором, образотворчим та декоративно-ужитковим мистецтвом та ін.) та дисциплін загального циклу (історією України, історією та теорією культури, політологією, краєзнавством, релігієзнавством та ін.), що створює умови для їх кращого розуміння та засвоєння.

2021 РІК НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

2021 рік – Міжнародний рік творчої економіки для сталого розвитку

2021 рік – Міжнародний рік миру та довіри

МІЖНАРОДНІ ДЕСЯТИЛІТТЯ за рішенням Генеральної Асамблеї ООН

2019–2028 роки – Десятиліття сімейних фермерських господарств

2021–2030 роки – Десятиліттям відновлення екосистем

2021–2030 роки – Міжнародне Десятиліття науки про океан в інтересах сталого розвитку

2018–2027 роки – Третє Десятиліття по боротьбі з бідністю

2016–2025 роки – Десятиліття дій Організації Об'єднаних націй з проблем харчування

2015–2024 роки – Міжнародне десятиліття осіб африканського походження

2014–2024 роки – Десятиліття стійкої енергетики для всіх

2013–2023 роки – Міжнародне десятиліття зближення культур

МІЖНАРОДНІ ТИЖНІ ООН

1–7 лютого – Всесвітній тиждень гармонійних міжконфесійних відносин

21–27 березня – Тиждень солідарності з народами, які борються проти расизму і расової дискримінації

19–23 квітня – Глобальний тиждень ґрунтів

24–30 квітня – Всесвітній тиждень імунізації

6–12 травня – Глобальний тиждень безпеки дорожнього руху ООН

4–10 жовтня – Всесвітній тиждень космосу

22–30 жовтня – Всесвітній тиждень роззброєння

6–12 листопада (тиждень, на який припадає 11 листопада – Міжнародний тиждень науки та миру)

МІЖНАРОДНІ ТИЖНІ ЮНЕСКО

25–30 січня – Тиждень звуку

4–8 березня – Тиждень навчання за допомогою мобільних пристроїв

23–29 квітня – Всесвітній тиждень дій на підтримку освіти

24–31 жовтня – Глобальний тиждень недійної та інформаційної грамотності

ЮНЕСКО проголосило:

м. Тбілісі (Грузія) – Всесвітньою столицею книги 2021 року

(до цього столицями були: Мадрид (2001 р.), Олександрія (2002 р.), Нью-Делі (2003 р.), Антверпен (2004 р.), Монреаль (2005 р.), Турін (2006 р.), Богота (2007 р.), Амстердам (2008 р.), Бейрут (2009 р.), Любляна (2010 р.), Буенос-Айрес (2011 р.), Єреван (2012 р.), Бангкок (2013 р.), Порт-Харкорт (2014 р.), Інчхон (2015 р.), Вроцлав (2016 р.), Конакрі (Африка, 2017 р.), Афіни (2018 р.), Шарджа (2019 р.), Куала-Лумпур (Малайзія, 2020 р.)

Культурними столицями Європи у 2021 році стануть Тімішоара (Румунія), Елефсіс (Греція) та Нові-Сад (Сербія)

ЮНЕСКО братиме участь у святкуванні 150-річчя від дня народження української поетеси, перекладачки, культурної діячки Лесі Українки (25.02.1871–1913)

2021 РІК В УКРАЇНІ

ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ проголошено:

2018–2027 роки – Десятиріччям української мови

2020–2021 роки – навчальний рік оголошено Роком математичної освіти в Україні

НА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОМУ РІВНІ відзначатимуться:

150-річчя від дня народження Лесі Українки (Постанова Верховної Ради України від 8 лютого 2018 р. № 2286-VIII)

150-річчя від дня народження Василя Стефаника (Постанова Верховної Ради України від 18 червня 2020 р. № 732-IX)

2021 РІК НА РІВНЕНЩИНІ

820 років тому народився **Данило Романович (Галицький)** (1201–1264)? галицько-волинський князь, політичний діяч, полководець. Бував на території Рівненщини

575 років від дня смерті **Федора Даниловича князя Острозького** (1360–1446)

560 років від часу згадки **про м. Рівне** в акті продажу волинських земель князеві Семену Несвицькому (1461)

555 років від часу першої писемної згадки про село **Гільча** Перша Здолбунівського району (1466)

540 років тому **Рівне стало містом**, княгиня Марія Несвицька (Рівненська) збудувала замок із дубових колод на березі річки Устя (1481)

525 років з часу першого нападу татар (підтвердженого документально) на м. Рівне. Місто було взято в облогу. Після сплати викупу княгинею Марією Несвицькою облога була знята (1496)

510 років від часу першої писемної згадки про **Золотіїв** (тепер належить до м. Рівного) (1511)

490 років тому князь Ілля Острозький отримав право на володіння Рівним (1531)

470 років тому народився **Іов Почаївський** (Залізо, Желізо), церковний діяч, письменник. Був ігуменом у м. Дубні, Острозі (бл. 1551–1651)

465 років тому у м. Рівному з'являються перші поселення єврейських родин, які займаються торговельними справами (1556)

440 років від дня виходу у світ **Острозької Біблії**, визначної пам'ятки книгодрукування в Україні, першого повного видання канонічного біблійного тексту церковнослов'янською мовою (1581)

430 років від початку народного повстання під проводом Криштофа Косинського та Северина Наливайка. Головними противниками козацтва виступали великі землевласники князі Острозькі (1591–1593)

425 років з часу укладання **Берестейської Унії**, внаслідок чого утворилася Українська греко-католицька церква (1596)

390 років тому помер **Іов Борецький** (р.н. невідомий –1631), український церковний, політичний та освітній діяч. Викладав в Острозькій академії, був у Дерманському монастирі в 1602–1605 рр.

385 років тому відбулося повстання, відоме за назвою **“Острозька трагедія”** (1636)

385 років тому невідомим автором, вчителем з м. Рівного (криптонім “М. Н.”), написано одну з **перших українських поем** “**Лямент о пригоді нещасній, о зел живості (образливості) і мордерстві мешан острозьких**” (1636)

380 років тому помер **Ісаакій Борискович** (р.н. невідомий – 1641), вчений, єпископ Луцький і Острозький. У 1602–1605 рр. був ігуменом Дерманського монастиря

375 років від часу смерті **Кирила Ставровецького-Транквіліона** (р.н. невідомий – 1646), українського письменника, церковно-освітнього діяча, друкаря-видавця. Народився у с. Ставрів Млинівського району

265 років тому було завершено будівництво **Успенської (Омелянівської) церкви** у м. Рівному. Пам'ятка архітектури XVIII ст. (1756)

210 років від дня народження **Помпея Батюшкова** (1811–1892), російського історика, етнографа. Автор видання “Волинь. Исторические судьбы Юго-Западного края” (1888)

195 років від дня народження **Автонома Якимовича Солтановського** (1826–1886), педагога, мемуариста. Упродовж півтора десятиліття працював викладачем історії та російської словесності Рівненської чоловічої гімназії

175 років від дня народження **Соломона Манделькерна**, єврейського письменника, перекладача, вченого. Уродженець м. Млинів. Проживав у м. Дубно. Писав мовою ідиш. Переклав на німецьку мову “Сліпий музикант” В. Короленка (1846–1902)

175 років від дня народження **Веніаміна Васильовича Авдієва** (1846–1895), викладача російської словесності в Рівненській гімназії (1869–1870) у період навчання письменника українсько-польського походження В. Г. Короленка

165 років від дня народження **Миколи Теодоровича** (1856–бл. 1917), українського історика, краєзнавця та церковного діяча. Автор п'ятитомного видання “Историко-статистическое описание церквей и приходов Волинской епархии”

155 років тому розпочав навчання у Рівненській гімназії (1866–1871) **Володимир Галактіонович Короленко** (1853–1921), російський письменник українсько-польського походження, публіцист, громадський діяч

150 років від часу перебування у м. Рівному **Михайла Петровича Драгоманова** (1841–1895), видатного українського, політичного, громадського діяча, вченого, публіциста (1871)

145 років тому вийшла праця філолога, педагога, громадського діяча **Павла Гнатовича Житецького** (1837–1911) “Опис Пересопницького рукопису XVI ст.” (1876)

130 років тому народився **Микола Михайлович Ваврисевич**, український педагог, письменник, журналіст, громадський діяч на Холмщині. У 1926–1931 рр. працював у Рівненській українській гімназії (1891–1978)

125 років тому у м. Рівне було відкрито Євангельсько-лютеранський молитовний будинок (1896)

115 років від дня народження **Евальда Вайса** (1906–1988), німецького композитора, диригента. Поклав на музику чимало волинських віршів, опублікував ряд статей про культурні традиції волинських німців, розвиток у Західній Волині церковної і органної музики, хорового співу. Уродженець с. Владиславівка Млинівського району Рівненської області

110 років від дня народження **Романа-Дмитра Клячківського (Клим Савур)**, військового діяча, організатора і першого командира УПА. Командир УПА-Північ. Загинув у бою біля Оржівських хуторів (Рівненський район) (1911–1944)

105 років тому було засновано **Острозький краєзнавчий музей** (1916)

80 років з часу створення **Української повстанської армії “Поліська Січ”** в с. Немовичі Сарненського р-ну, організатором якої був Тарас Бульба-Боровець. (1941)

80 років тому було розстріляно єврейське населення в урочищі Сосонки біля м. Рівного (1941)

70 років тому був заснований **Інститут дослідів Волині** у м. Вінніпезі (Канада) (1951)

65 років тому створено **обласне об'єднання самодіяльних композиторів Рівненщини** при музичному училищі. Очолив товариство музикознавець і композитор Дмитро Немченко (1956)

60 років тому у книжково-журнальному видавництві м. Львів побачила світ книга **Олександра Молчанова “Ровно”** (1961)

55 років тому був створений **музично-педагогічний факультет Рівненського державного педагогічного інституту** (1966)

45 років тому письменник Лаврентій Кравцов завершив написання роману **“Волинські Афіни”** (1976)

40 років тому Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека отримала нове приміщення на площі Короленка, 6 (1981)

35 років тому завершено будівництво Рівненського гідропарку (1986)

30 років тому правлінням Рівненського обласного товариства Всеукраїнської спілки краєзнавців і Рівненського обласного відділення Українського фонду культури заснована регіональна **премія “За відродження Волині”** (1991)

30 років тому з ініціативи Дубенської “Просвіти” започатковано просвітянську **премію ім. Григорія Чубая**. З 1999 р. набула статусу обласної (1991)

30 років тому на вул. Данила Галицького у м. Дубно відкрито **пам'ятник Тарасу Шевченку** (1814–1861), видатному українському письменнику. Скульптор О. Скобліков (1991)

30 років тому у м. Сарнах було відкрито **пам'ятник Тарасу Шевченку** (1814–1861), видатному українському письменнику, художнику, мислителю. Автори В. Стасюк, В. Шолудько, П. Подолець (1991)

30 років тому відкрито **пам'ятний знак** в урочищі “Сосонки” (Рівне) на місці масових розстрілів місцевих жителів німецько-фашистськими окупантами у роки Другої світової війни (1991)

30 років тому була створена **обласна організація Спілки фотохудожників України**, яку очолив Олександр Харват (1991)

30 років тому побачив світ довідник краєзнавця, громадського діяча **Гурія Васильовича Бухала** “**Православ'я на Рівненщині**” (1991)

30 років тому вийшла книга **Петра Зотовича Андрухова** (1924–1996) “**Волинська земля (Ровенщина) з глибин століть до сьогодні**” (1991)

30 років від часу заснування книжкового видавництва Рівненської обласної організації Національної спілки письменників України “**Азалія**” (1991)

25 років тому було створено **товариство польської культури Здолбунівщини**. Керівник **С. Міхалевич** (1996)

20 років тому започатковано літературно-мистецьке свято “**Городецький автограф**”, у с. Городець Володимирецького району (2001)

20 років тому на розі вулиць **Симона Петлюри** та **Івана Мазепи** був відкритий **пам'ятний знак “Жертвам Чорнобильської катастрофи”**. Скульптор **Л. Закревський** (2001)

20 років тому за сприяння Рівненської обласної організації Народного Руху України вийшов **перший том “Книги пам'яті і слави Волині”**. Упорядник і редактор **О. Денищук** (2001)

20 років тому було створене **товариство польської культури Рокитнівщини**. Керівник **Є. Якимець** (2001)

20 років тому у видавництві “**Азалія**” (м. Рівне) вийшла книга заслуженого журналіста України, письменника, педагога, краєзнавця **Григорія Семеновича Дем'янчука** “**Звідки тече та річка. Тайнопис природи рідного краю у легендах, переказах, художній та історичній літературі**” (2001)

15 років тому заснована **обласна премія ім. Ігоря Свешнікова** в галузі охорони культурної спадщини краю (2006)

15 років тому засновано **обласну премію ім. Ганни Леончук** за збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини (2006)

15 років тому вийшла із друку книга кандидата історичних наук, викладача Рівненського державного гуманітарного університету **О. Прищепи** “**Вулицями Рівного: погляд у минуле**” (2006)

15 років тому по вулиці Соборній в м. Рівне відкрито пам'ятник засновниці міста княгині **Марії Рівненській (Несвицькій)**. Скульптор В. Шолудько, архітектор М. Чабак (2006)

15 років тому у м. Рівному почав виходити літературно-краєзнавчий журнал “**Погорина**” (2006)

15 років з часу виходу книги письменника, літературознавця, уродженця Березнівського району **Андрія Івановича Кондратюка (1938–2019)** “**Випромінювання любові**” (2006)

15 років тому вийшла книга заслуженого журналіста України, письменника, педагога, краєзнавця **Григорія Семеновича Дем'янчука (1936–2001)** (у співавторстві Б. Г. Дем'янчука, А. Г. Дем'янчука) “**Українське краєзнавство: сторінки історії**” (2006)

15 років з часу виходу у світ видання “**Георгій Косміаді. Каталог художніх робіт з фондів народного музею історії Рівненської української гімназії та Рівненського обласного краєзнавчого музею**” (2006)

15 років тому вийшов фотоальбом “**150 святинь Великої Волині**”. Ідея, автор проекту та фотографії О. Хорват. Тексти статей, наукова атрибуція експонатів В. Луца та М. Бендюка (2006)

10 років тому засновано **обласну літературну премію ім. Михайла Дубова** (2011)

10 років тому вийшло третє доповнене видання книги **Чеслава Хитрого** “**Минущина Рівненщини – далека і близька**” (2011)

10 років тому в серії “Літопис УПА. Бібліотека. Т. 10” вийшла книга Олександра Іщука та Ігоря Марчука “**Життя і творчість Ніла Хасевича**” (2011)

10 років тому у видавництві Національного університету “Острозька академія” вийшла з друку **енциклопедія “Острозька академія XVI–XVII ст.”** (2011)

10 років тому у видавництві “Азалія” вийшла книга українського письменника **Євгена Івановича Шморгуна “...І п'ятьма не здолала його. Сторінка буття “Пересопницького Євангелія”** (2011)

10 років тому вийшло друге видання (доповнене та перероблене) енциклопедичного довідника **“Митці Рівненщини” Богдана Йосиповича Столярчука** (2011)

5 років тому засновано **обласну премію в галузі образотворчого мистецтва ім. Ніла Хасевича** (2016)

ПЕРЕЛІК ЗНАМЕННИХ ТА ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ЗА КАЛЕНДАРЕМ

СІЧЕНЬ

260 років від опублікування (січень – лютий 1761) роману-трактату, роману-утопії французького просвітителя, філософа, письменника й педагога Жан-Жака Руссо (1712–1778) **“Юлія, або Нова Елоїза”** – гімну ідеальному, божественному коханню, роману, далекого від канонів тодішньої літератури

175 років від заснування (грудень 1845 – січень 1846) Кирило-Мефодіївського товариства (братства) – таємної україно-слов'янської політичної організації в м. Києві, членами якої були М. Костомаров, Т. Шевченко, В. Білозерський, М. Гулак, П. Куліш. Важливе значення в програмних документах Товариства надавалося планам розвитку освіти. У березні 1847 р. Товариство було розгромлено, його діяльність заборонено

160 років з дня виходу друком (1861) в Петербурзі першого номера українського суспільно-політичного й літературно-художнього журналу **“Основа”**, заснованого колишніми членами Кирило-Мефодіївського товариства. Видавець – В. Білозерський

20 років від виходу друком (2001) науково-практичного видання Міністерства освіти і науки України “**Вища школа**”

15 років від виходу друком (2006) **інформаційно-методичного журналу “Школа”** – настільної книги для всіх категорій заступників директора школи

1 січня

245 років тому (1776) у м. Львові вийшла перша газета в Україні “**Gazette de le opol@**” французькою мовою

155 років від дня народження **Петра Федоровича Залозного** (1866–1921), українського поета, письменника, мовознавця, перекладача, педагога, учителя земських шкіл Полтавщини та Катеринославщини

125 років від дня народження **Василя Ілліча Касіяна** (1896–1976), українського художника, графіка

90 років від дня народження **Анатолія Юхимовича Грицяя** (1931–2003), педагога, композитора, кобзаря. Голова Рівненського осередку Національної спілки кобзарів України. Викладач Рівненського училища мистецтв і культури

2 січня

180 років від дня народження **Тадея Розеславовича Рильського** (1841–1902), українського культурно-освітнього діяча, етнографа, одного з найактивніших учасників національного відродження 50–60-х рр. XIX ст., засновника і викладача української школи для дітей та дорослих у с. Романівка на Житомирщині, автора розвідок про українські народні звичаї, побут України

115 років від дня народження **Григорія Абрамовича Фінаровського** (1906–1975), українського композитора

95 років від дня народження **Віри Остапівни Вовк** (Селянська) (1926), української письменниці, літературознавця, прозаїка, драматурга і перекладача творів португальською мовою (Бразилія)

85 років від дня народження **Андрія Степановича Крижанівського** (1936–1989), українського письменника, гумориста, сатирика

80 років від дня народження **Оксани Павлівни Сенатович** (1941–1997), української поетеси

3 січня

165 років від дня народження **Івана Федоровича Селезньова** (1856–1936), українського живописця

150 років від дня народження **Юліана Дзеровича** (1871–1943), українського педагога, науковця, громадського діяча

150 років від дня смерті **Костянтина Дмитровича Ушинського** (1824–1871), російського і українського педагога

130 років від дня народження **Степана Шаха** (1891–1978), українського педагога (класичного філолога), мемуариста, освітнього і громадського діяча, директора української чоловічої гімназії в м. Перемишлі

65 років від дня народження **Мела Гібсона** (1956), американського кіноактора, режисера, сценариста, продюсера, лауреата двох премій “Оскар” і премії “Золотий глобус”

4 січня

205 років від дня народження **Осипа Остаповича Шушкевича** (1816–1870), українського письменника і перекладача

160 років від дня народження **Івана Михайловича Занчевського** (1861–1928), українського математика, педагога, громадського діяча. Започаткував застосування векторного та геометричного методів у механіці

5 січня

115 років від дня народження **Бориса Олександровича Балабана** (1906–1959), українського режисера, актора, драматурга

100 років від дня народження **Фрідріха Дюрренматта** (1921–1990), швейцарського письменника, драматурга, теоретика й критика театру, учасника міжнародного руху “За без’ядерний світ”

50 років тому (1971) Міністерство освіти СРСР затвердило “Положення про вечірню (змінну) середню загальноосвітню школу”

6 січня

425 років від дня народження **Богдана Михайловича Хмельницького** (1596–1657), видатного політичного діяча і військового полководця, гетьмана України, провідника національно-визвольних змагань 1648–1657 рр.

185 років з дня написання **Тарасом Григоровичем Шевченком** поеми „Заповіт”

185 років з дня заснування **Кирило-Мефодіївського товариства** у м. Києві

175 років (1846) з дня написання **Тарасом Григоровичем Шевченком** “Заповіту”

90 років від дня народження **Майї Флорівни Фролової** (1931–2013), української дитячої письменниці

90 років від дня народження **Едгара Лоуренса Доктороу** (1931), американського письменника

80 років від дня народження **Ганни Танасівни Чубач** (1941), української поетеси

7 січня

120 років від дня народження **Василя Григоровича Чумака** (1901–1919), українського поета, публіциста, громадського і культурного діяча, відповідального секретаря літературно-мистецького журналу “Мистецтво”

100 років від дня народження **Яна Поспішила** (1921–1994), поета, фольклориста, музиканта, диригента, композитора, історика. Автор поезій чеською мовою, присвячених Україні та Волині. Уродженець с. Глинськ Здолбунівського району

8 січня

120 років від дня народження **Володимира Миколайовича Владка** (1901–1974), українського письменника-фантаста

110 років від дня народження **Степана Андрійовича Крижанівського** (1911–2002), українського поета, літературознавця, критика, перекладача

9 січня

170 років від дня народження **Івана Францевича Павловського** (1851–1922), українського історика-архівіста, викладача історії в Полтавському кадетському корпусі, організатора і директора музею Полтавської битви 1709 р. Брав участь у роботі недільних шкіл. Автор близько 150 праць

85 років від дня народження **Вадима Івановича Пепи** (1936), українського поета, прозаїка, журналіста, сценариста, перекладача

10 січня

425 років від дня народження **Петра Симеоновича Могили** (1596-1647), політичного, церковного й освітнього діяча України, Митрополита Київського і Галицького

125 років від дня народження **Михайла Ільїна (Іллі Яковича Маршака)** (1896–1953), російського письменника, публіциста

105 років від дня народження **Василя Гнатовича Непийпива** (1916–2007), українського живописця та графіка, народного художника УРСР, майстра ліричного пейзажу

11 січня

Всесвітній день “Дякую”

12 січня

275 років від дня народження **Йоганна Генріха Песталоцці** (1746–1827), швейцарського педагога-демократа, одного з основоположників народної школи, засновника теорії елементарної освіти та ідеї розвивального навчання. Розробник теорії елементарної освіти, один із перших педагогів, які прагнули практично пов'язати навчання з працею вихованців

160 років від дня народження **Джеймса Марка Болдуїна** (1861–1934), американського психолога, соціолога й історика, одного із основоположників американської соціальної та експериментальної психології, організатора психологічних дослідів

155 років від дня народження **Василя Івановича Харцієва** (1866–1937), українського і російського філолога, педагога, теоретика літератури

145 років від дня народження **Джека Лондона (Джона Гріффіта)** (1876–1916), американського письменника, публіциста

85 років від дня народження **Раймонда Паулса** (1936), латвійського композитора, піаніста

13 січня

175 років від дня народження **Василя Петровича Милорадовича** (1846–1911), українського фольклориста, етнографа, перекладача

165 років від дня народження **Василя Миколайовича Мочульського** (1856–1920), українського та російського історика літератури, мовознавця, фольклориста, дослідника російської літератури і журналістики, українсько-російських літературних зв'язків

140 років від дня народження **Антіна Львовича Лотоцького** (1881–1949), українського письменника, педагога, громадського діяча, редактора часописів “Самопал”, “Червона калина”, “Світ дитини”, автора літературних обробок народних казок, легенд, історичних переказів, оповідань для дітей та юнацтва

135 років від дня народження **Миколи Михайловича Дружиніна** (1886–1986), російського історика, педагога, дослідника проблем соціально-економічної історії, суспільної думки і революційного руху в Росії та Україні

115 років тому (1906) в м. Києві почала виходити перша українська щоденна газета “Громадська думка”

90 років від дня народження **Аркадія Олександровича Вайнера** (1931–2005), російського прозаїка

14 січня

155 років від дня народження **Костянтина Івановича Арабаджина** (1866–1929), науковця, письменника, перекладача, редактора, педагога, громадського діяча. Один із організаторів Товариства народних університетів, активний учасник спілки письменників, петербурзького українського клубу. Автор низки публікацій про Т. Шевченка

150 років від дня народження **Сильвестра Гнатовича Яричевського** (1871–1942), українського письменника

110 років від дня народження **Анатолія Наумовича Рибакова (Аронова)** (1911–1999), російського прозаїка

35 років тому в Рівненській обласній універсальній науковій бібліотеці було відкрито “Світлицю” для проведення літературно-мистецьких масових заходів (1986)

15 січня

155 років від дня народження **Артемія Григоровича Готалова-Готліба** (1866–1960), українського педагога, історика, фахівця з проблем зарубіжної педагогіки та загальної історії, активного будівничого нової радянської системи освіти

150 років від дня народження **Агатангела Юхимовича Кримського** (1871–1942), українського ученого, письменника, славіста, сходознавця, орієнталіста, фольклориста, історика літератури, перекладача, публіциста, філолога-поліглота (знав понад 60 мов), критика, етнографа, педагога. Дослідник історії української мови й літератури, один із засновників і керівників Української академії наук. Навчався в Острозькій гімназії

130 років від дня народження **Осипа Емілійовича Мандельштама** (1891–1938), російського поета, прозаїка, перекладача, одного із засновників акмеїзму

115 років від дня народження **Ноте Лур'є** (1906–1987), єврейського письменника України

100 років тому (1921) відбулося урочисте відкриття товариства “Просвіта” в м. Ужгороді

20 років від дня відкриття **всесвітньої онлайн-енциклопедії “Вікіпедія”**

16 січня

100 років від дня народження **Івана Яремовича Бойчака** (1921–1972), українського літературознавця, літературного критика, прозаїка

17 січня

315 років від дня народження **Бенджаміна Франкліна** (1706–1790), одного із засновників США, політичного та державного діяча, дипломата, вченого, журналіста, письменника, видавця

120 років від дня народження **Григорія Даниловича Епіка** (1901–1937), українського письменника, драматурга

100 років тому (1921) у Відні відбулося урочисте офіційне відкриття Українського Вільного Університету – першої української вищої школи за кордоном

100 років від дня заснування **Українського Вільного Університету** (1921)

65 років від дня народження **Пола Янга** (1956), британського співака, музиканта

18 січня

200 років від дня народження **Антонія Степановича Петрушевича** (1821–1913), українського поета, публіциста, громадського-політичного і церковного діяча, історика, філолога, етнографа, архівіста, археолога

100 років від дня народження **Лева Ізраїльовича Гольденберга** (1921), українського бібліографа, книгознавця, педагога

85 років від дня народження **Степана Ілліча Жупанина** (1936–2005), українського поета

85 років від дня народження **Ігора Юрійовича Малишевського** (1936–2015), українського письменника, кіносценариста, журналіста, лауреата Шевченківської премії (1978)

25 років тому (1996) Указом Президента України затверджено **Національну програму “Діти України”**

19 січня

285 років від дня народження **Джеймса Уатта** (1736–1819), англійського винахідника, створив універсальний тепловий двигун, за прізвищем Уатта (Watt) названо одиницю потужності – ват

75 років тому (1946) створено Союз українців у Великій Британії

20 січня

360 років від заснування (1661) **Львівського університету**, одного з найстаріших навчальних закладів України, який пройшов складний шлях

розвитку в умовах феодальної Польщі, Австро-Угорської монархії й буржуазної Польщі (до 1939 р.)

75 років від дня народження **Девіда Лінча** (1946), американського кінорежисера, музиканта, художника, актора

21 січня

140 років від дня народження **Мелентія Омеляновича Кічури** (1881–1939), українського поета, мовознавця

115 років від дня народження **Ванди Львівни Василевської** (1905–1964), польської та української письменниці. У другій половині 30-х рр. ХХ ст. побувала на Рівненщині

22 січня

День Соборності України. Відзначається в Україні згідно Указу Президента (№ 42/99 від 21.01.1999 р.) щорічно в цей день (день проголошення у 1919 р. Акта злуки). З 30 грудня 2011 р. Святкувався як День Соборності та Свободи України. 13 листопада 2014 р., відповідно до Указу Президента України № 871/2014, свято було відновлено, як День Соборності України

460 років від дня народження **Френсіса Бекона** (1561–1626), англійського філософа, письменника-природодослідника, державного діяча, родоначальника англійського матеріалізму та методології наукового дослідження пізнання: спостереження, узагальнення, експерименту. Розробник детальної класифікації наук

225 років тому було затверджено **герб міста Рівного**. Рівне було повітовим центром Волинської губернії (1796)

100 років тому (1921) засновано **Спілку студентів-українців у Німеччині**

23 січня

130 років від дня народження **Павла Григоровича Тичини** (1891–1967), українського поета, перекладача, літературознавця, критика, публіциста, громадського і державного діяча

24 січня

245 років від дня народження **Ернеста Теодора Амадея Гофмана** (1776–1822), німецького письменника-романтика, композитора, музичного критика, художника-декоратора, представника пізнього німецького романтизму. Автор новел і повістей, романів, казок, у яких поєднано фантастику і реальність, гумор і сатиру, ліризм і гротеск, комічне й трагічне

120 років від дня народження **Михайла Ілліча Ромма** (1901–1971), російського кінорежисера і сценариста

80 років від дня народження **Юрія Володимировича Покальчука** (1941–2008), українського письменника, перекладача, науковця

60 років від дня народження **Олександра Васильовича Ірванця** (1961), українського письменника, поета, прозаїка, драматурга, перекладача. Навчався у середній школі № 18 м. Рівного. Закінчив Дубенське педагогічне училище. Автор роману “Рівне/Ровно (стіна)”

60 років від дня народження **Настасі Кінські** (1961), німецької акторки

25 січня

215 років від дня народження **Ореста Макаровича Новицького** (1806–1884), українського філософа, богослова У 1816–1821 рр. навчався в Острозькому духовному училищі

100 років тому (1921) РНК УСРР ухвалила постанову “Про Українську академію наук”

70 років від дня народження **Оксани Іванівни Думанської** (1951), сучасної української дитячої письменниці

26 січня

230 років від дня народження **Івана Чурговича** (1791– 1862), українського педагога, публіциста, греко-католицького священника, доктора богослов'я, викладача

195 років від дня народження **Івана Григоровича Наумовича** (1826–1891), українського письменника, громадського і освітнього діяча

27 січня

Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/60/7 від 21.11.2005 р. Цього дня 1945 р. радянські війська звільнили в'язнів концтабору Освенцим

265 років від дня народження **Вольфганга Амадея Моцарта**(1756–1791), австрійського композитора, музиканта-віртуоза, представника віденської класичної школи, автора понад 600 творів

195 років від дня народження **Михайла Євграфовича Салтикова-Щедріна** (1826–1889), російського письменника-сатирика, літературного і театрального критика, публіциста

185 років від дня народження **Леопольда фон Захер-Мазоха** (1836–1895), австрійського письменника

180 років від дня народження **Архипа Івановича Куїнджі** (1841–1910), російського живописця-пейзажиста, педагога

130 років від дня народження **Павла Григоровича Тичини** (1891–1967), українського поета, перекладача, публіциста, державного і громадського діяча

110 років від дня народження **Івана Макаровича Гончара** (1911–1993), українського скульптора, живописця, графіка, народознавця, етнографа. Колекціонер творів українського народного мистецтва та предметів побуту. Засновник хатнього музею, нині – Український центр народної культури “Музей Івана Гончара”. Автор творів-пам'ятників О. М. Горькому, Т. Г. Шевченку, С. Васильченку, Івану Гонті. Створив історико-етнографічний альбом “Україна та українці” (у 16 т.)

85 років від дня народження **Миколи Пінчука** (1936–1994), літературознавця, музейного фахівця, краєзнавця. Перший лауреат регіональної краєзнавчої премії “За відродження Волині”. Народився у с. Степань Сарненського району

75 років від дня народження **Валерія Гаязовича Баталова** (1946–2011), прозаїка, журналіста, публіциста. Член Національної спілки журналістів України. Редактор Острозької районної газети “Зоря комунізму” (нині “Життя і слово”). Автор книг “Останній слід Цезаря” (1983), “Інтерв'ю не для преси” (1989), “Перстень Беати” (2000), драматичної п'єси про Острог “Смолоскипи

запалали опівночі”, за якою поставлено однойменний художній телефільм, історичної драми "Княжий двір"

28 січня

180 років від дня народження **Архипа Івановича Куїнджі** (1841–1910), українського і російського живописця-пейзажиста, педагога, експериментатора у галузі кольору, ініціатора створення Товариства художників (1909), пізніше – Товариство художників імені А. І. Куїнджі

175 років від дня народження **Василя Йосиповича Ключевського** (1841–1911), російського історика, історіографа, прихильника державницького напрямку в історіографії

70 років від дня народження **Валерія Ілліча Герланця** (1951), українського дитячого письменника, журналіста, драматурга

29 січня

День пам'яті героїв Крут. Відзначається щорічно в день, коли біля с. Крути у 1918 р. відбувся бій між більшовицькою армією та загоном київських студентів і бійців вільного козацтва. В Україні офіційно відзначається після підписання Президентом України Указу «Про вшанування пам'яті Героїв Крут» № 15/2007 від 15.01.2007 р.

155 років від дня народження **Ромена Роллана** (1866–1944), французького письменника, громадського діяча, музикознавця, театрознавця, мистецтвознавця (автор музикознавчих досліджень, біографій Л. Бетховена, Мікеланджело, Л. Толстого)

150 років від народження **Івана Филипчак** (1871–1945), українського педагога, письменника, краєзнавця, музеєзнавця, культурного діяча

80 років від дня народження **Бориса Вікторовича Івченка** (1941–1990), українського кінорежисера, актора

30 січня

95 років від дня народження **Івана Петровича Шамякіна** (1921–2004), білоруського письменника

75 років від дня народження **Василя Івановича Фольварочного** (1941), українського поета, прозаїка, драматурга

ЛЮТИЙ

Сьома річниця початку розстрілів учасників акції протесту на **Євромайдані** (2014)

135 років від першої публікації (лютий – квітень 1886) в “Русских відомостях” (Москва) повісті В. Г. Короленка “Сліпий музикант”, у липні цього ж року її передрук зробив журнал “Русская мысль”

1 лютого

95 років від дня народження **Ганни Олександрівни Камінної** (1926–1994), української поетеси, письменниці

2 лютого

115 років від дня народження **Валер'яна Петровича Підмогильного** (1901–1937), українського письменника, перекладача, бібліографа, одного з найвидатніших новелістів ХХ ст. Започаткував інтелектуальну орнаментальну прозу (неореалізм)

77 років тому м. Рівне було визволене від німецько-фашистських загарбників у роки Другої світової війни (1944)

3 лютого

125 років від дня народження **Ісаака Ізраїловича Мінца** (1896–1991), російського історика, педагога, одного із перших істориків Великої вітчизняної війни 1941–1945 рр.

4 лютого

275 років від дня народження **Тадеуша Костюшка (Анджей Тадеуш Бонавентура Костюшко)** (1746–1817), білоруського, польського і американського військового й політичного діяча, учасника Війни за незалежність США, організатора антиросійського повстання у Польщі 1794 р., національного героя Польщі і США. У 1792 – 1794 рр. побував на Рівненщині

140 років від дня народження **Григорія Миколайовича Беклемішева** (1881–1935), російського і українського піаніста, педагога, музичного просвітителя, музично-громадського діяча. Один із засновників та викладач фортепіанної кафедри Київської консерваторії, ініціатор відкриття музичної школи-десятирічки при Київській консерваторії і музично-професійної школи, реорганізованої згодом у музичне училище імені Р. Глієра

125 років від дня народження **Федора Пилиповича Максименка** (1896–1983), українського бібліографа-енциклопедиста, книгознавця, одного із засновників української бібліографії другого ступеня (метабібліографії)

100 років тому **Рівненський повіт** віднесено до складу **Волинського воєводства Польщі** (адміністративний центр – м. Луцьк) (1921)

85 років від дня народження **Бориса Миколайовича Мозолевського** (1936–1993), українського археолога, історика, поета

5 лютого

185 років від дня народження **Миколи Олександровича Добролюбова** (1836–1861), російського літературного критика, публіциста, революційного демократа, просвітителя

7 лютого

175 років від дня народження **Володимира Єгоровича Маковського** (1846–1920), російського художника майстра побутового жанру, педагога. Багато живописних полотен присвятив побуту та природі України

8 лютого

915 років (1106) укладання князем Володимиром Мономахом першого дидактично-художнього твору княжої Русі “**Повчання**”

310 років від дня народження **Якова Блоницького** (1711–1774), українського мовознавця, перекладача, педагога, викладача риторики Києво-Могилянської та Московської Заїконоспаської академії. Дослідник близько 40 слов'янських пам'яток

160 років від дня народження **Євгена Олександровича Кивлицького** (1861–1921), українського історика, бібліотекознавця, філолога, педагога, видавця

80 років від дня народження **Петра Гуменюка** (1941), журналіста, письменника. Член Національної спілки журналістів України. Лауреат краєзнавчої премії ім. І. Ф. Шишка (2008). Уродженець с. Чудниця Гощанського району. Проживає у Гощі

75 років від дня народження **Раїси Костянтинівни Тишкевич** (1946), краєзнавця, директора Сарненського історико-етнографічного музею (з 1974). Лауреат премії “За відродження Волині” (1997). Заслужений працівник культури України (1993). Уродженка с. Студянка Дубенського району

9 лютого

580 років від дня народження **Алішера Навої** (1441–1501), узбецького поета, просвітителя, державного діяча, мислителя, ученого, художника, музиканта, основоположника узбецької літератури

10 лютого

55 років від дня народження **Сергія Дмитровича Пантюка** (1966), українського письменника, журналіста, громадського діяча і видавця

11 лютого

85 років від дня народження **Євгена Григоровича Куртяка** (1936–1996), українського письменника

12 лютого

150 років від дня народження **Леся Семеновича Мартовича** (1871–1916), українського письменника, громадського діяча

120 років від дня народження **Івана Юхимовича Сенченка** (1901–1975), українського письменника, який поєднав зрілий реалізм із романтизмом, ліризм із сатирою і гумором, літературного критика

13 лютого

Всесвітній день радіо. Відзначається щорічно з ініціативи ЮНЕСКО з 2011 р.

140 років від дня народження **Елеонори Форджан** (1881–1965), англійської письменниці-казкарки

100 років від дня народження **Володимира Микитовича Вільного** (1921–1981), українського письменника

15 лютого

День вшанування учасників бойових дій на території інших держав.
Відзначається в Україні згідно з Указом Президента (№ 180/2004 від 11.02.2004 р.)

155 років від дня народження **Миколи Прокоповича Василенка** (1866–1935), українського історика держави і права, педагога, наукового та громадсько-політичного діяча

155 років від дня народження **Гната Павловича Житецького** (1866–1929), українського історика, педагога, архівіста, літературознавця

115 років від дня народження **Муси Джаліля** (1906–1944), татарського поета

110 років від дня народження **Григорія Ісааковича Полянкера** (1911–1997), єврейського письменника України

16 лютого

190 років від дня народження **Миколи Семеновича Лескова** (1831–1895), російського письменника, журналіста, публіциста

105 років від дня народження **Василя Миколайовича Баженова** (1916–1995), російського та українського письменника

17 лютого

165 років від дня народження **Жозефа Роні** (старшого) (Жозефа Анрі Бюкса) (1856–1940), французького прозаїка

115 років від дня народження **Агнії Львівни Барто** (1906–1981), російської дитячої письменниці, поетеси, кіносценариста

18 лютого

165 років від дня народження **Софії Федорівни Русової** (1856–1940), української громадської та культурно-освітньої діячки, педагога, літературного критика, публіциста. Засновниця українського жіночого руху в Східній Україні, основоположниця концепції національної системи освіти і виховання, системи дошкільного виховання, фундатор першого дитячого садка в Києві. У 20-х рр. ХХ ст. перебувала на Рівненщині

19 лютого

170 років від дня народження **Якова Михайловича Шульгіна** (1851–1911), українського історика, громадсько-культурного діяча, педагога

20 лютого

Всесвітній день соціальної справедливості. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/62/ 10 від 18.12.2007 р. В Україні відзначається згідно з Указом Президента України № 1021/2001 від 04.11. 2011 р.

День Героїв Небесної Сотні. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 69/2015 від 11.02. 2015 р.

145 років від дня народження **Федора Степановича Акименка** (1876–1945), українського композитора, педагога, піаніста

130 років від дня народження **Бориса Семеновича Манжоса** (1891–1938), українського педагога, дидакта, практика-експериментатора, учасника розбудови нової системи освіти

60 років від дня народження **Анатолія Олександровича Криловця** (1961), письменника, кандидата філологічних наук. Викладач Національного університету “Острозька академія”

21 лютого

Міжнародний день рідної мови. Проголошено на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО

120 років від дня народження **Василя Григоровича Смекаліна** (1901–1940), українського композитора, диригента, педагога

100 років від дня народження **Володимира Кириловича Малика (Сиченка)** (1921–1998), українського письменника

85 років тому (1936) Всеукраїнську Академію Наук (ВУАН) перейменовано на Академію наук УСРР (АН УСРР), з 1937 р. – АН УРСР, нині – **Національна академія наук України (НАН України)**

22 лютого

215 років від дня народження **Левка Івановича Боровиковського** (1806–1889), українського поета-байкаря, фольклориста, етнографа, філолога, перекладача

180 років від дня народження **Порфирія Івановича Бажанського** (1836–1920), українського композитора, музикознавця, фольклориста

105 років від дня народження **Аркадія Семеновича Школьника** (1916–1986), українського драматурга

70 років від дня народження **В'ячеслава Григоровича Медвідя** (1951), українського письменника, лауреата Шевченківської премії (2003)

23 лютого

115 років від дня народження **Олександра Михайловича Касьянова** (1906–1961), українського архітектора

24 лютого

235 років від дня народження **Вільгельма Грімма** (одного з братів Грімм, 1786–1859), німецького філолога, письменника, збирача й видавця німецьких народних казок і переказів (разом з братом Якобом), засновника міфологічної школи у фольклористиці. Автор досліджень у галузі мовознавства, фольклору, німецької літератури епохи середньовіччя

25 лютого

180 років від дня народження **П'єра Огюста Ренуара** (1841–1919), французького живописця

150 років від дня народження **Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки)** (1871–1913), видатної української поетеси, громадської та освітньої діячки, драматурга, прозаїка, літературного критика, фольклориста, перекладача, основоположника педагогічної системи, принципів педагогіки життя, родинної, народної педагогіки, що ґрунтувалася на навчальній, репетиторській і методичній діяльності. У 1881 р. побувала у с. Чекно, Ярославичі Млинівського району, де збирала та фіксувала народні пісні, легенди, традиції, звичаї краю

100 років від дня народження **Олександра Івановича Сасенка** (1921–1995), українського письменника

70 років від дня народження **Віктора В'ячеславовича Гвоздинського** (1951), живописця. Член Національної спілки художників України (1985). Персональна виставка робіт автора відбулася у м. Рівному в 1985 р.

26 лютого

90 років від дня народження **Володимира Васильовича Толканьова** (1931–2003), педагога, композитора. Заслужений діяч мистецтв України (1981). Викладач Рівненського музичного училища, професор Рівненського педагогічного інституту

27 лютого

190 років від дня народження **Миколи Миколайовича Ге** (1831–1894), українського і російського живописця, портретиста, що жив і працював в Україні

30 років тому (1991) постановою ВР УРСР ратифіковано “**Конвенцію про права дитини**”

28 лютого

195 років від дня народження **Памфіла Даниловича Юркевича** (1826–1874), українського філософа і педагога

29 лютого

125 років від дня народження **Костя Котка (Миколи Петровича Любченка)** (1896–1937), українського прозаїка

БЕРЕЗЕНЬ

80 років тому в парку культури і відпочинку ім. Т. Шевченка м. Рівного було відкрито **пам'ятник-погруддя Тарасу Шевченку** (1814–1861), видатному українському письменнику, художнику, мислителю (1941). Скульптор – Г. М. Шульман, архітектор – В. М. Герасименко

45 років від часу заснування Рівненської обласної бібліотеки для молоді (1976)

1 березня

120 років від дня народження **Павла Андрійовича Байдебури** (1901–1985), українського письменника, журналіста

100 років від заснування (1921) Луганського національного університету імені **Тараса Шевченка** (ЛНУ)

65 років від дня народження **Миколи Михайловича Тимчака** (1956), українського поета, художника, скульптора, різьбяр, композитора. Член Національної спілки письменників України. Проживає у м. Дубному

2 березня

145 років від дня народження **Мирона Михайловича Кордуби** (1876–1947), українського історика, джерелознавця, археографа, бібліографа, публіциста, письменника

125 років від дня народження **Юхима Гедзя (Олексія Васильовича Савицького)** (1896–1937), українського прозаїка

3 березня

Всесвітній день письменника. Відзначається згідно з рішенням 48-го конгресу Міжнародного ПЕН-клубу, який відбувся 12–18 січня 1986 р.

210 років від дня народження **Антіна Любича Могильницького** (1811–1873), українського поета-романтика, громадського діяча, поборника національно-культурного відродження галицьких українців

90 років від дня народження **Леоніда Михайловича Тендюка** (1931–2012), українського поета, прозаїка

4 березня

115 років від дня народження **Мейндерта Дейонга** (1906–1991), американського письменника-казкаря

5 березня

75 років від дня народження **Клауса Хагерюпа** (1946), сучасного норвезького дитячого письменника

6 березня

Міжнародний день дитячого телебачення і радіомовлення

90 років від дня народження **Олександра Івановича Білаша** (1931–2003), українського поета, композитора, лауреата Шевченківської премії (1975)

7 березня

165 років від дня народження **Порфирія Денисовича Мартиновича** (1856–1933), українського художника, фольклориста, етнографа

85 років від дня народження **Ярослава Дмитровича Ісаєвича** (1936), історика. Доктор історичних наук, професор, академік АН України. Заслужений діяч науки і техніки України. Народився в с. Верба Дубенського району Рівненської області

8 березня

Міжнародний день прав жінок і миру. Відзначається щорічно згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН A/RES/32/142 від 16.12.1977 р.

260 років від дня народження **Яна Потоцького** (1761–1815), польського письменника (романіста, драматурга), історика, етнографа, археолога, географа, соціолога, публіциста, редактора, видавця, бібліографа, мандрівника Європою, Азією, автора численних праць з історії України

9 березня

День народження Тараса Григоровича Шевченка (1814–1861), українського мислителя, поета, художника, просвітителя, громадського діяча

135 років від дня народження **Григорія Івановича Нарбута** (1886–1920), українського художника-графіка, фундатора українського книжкового мистецтва – системи комплексного оформлення книжки та нового шрифту. Один з перших дослідників української художньої старовини, один із засновників і ректор Української академії мистецтв

10 березня

День пам'яті **Тараса Григоровича Шевченка** (1814–1861), видатного українського письменника, художника, мислителя, **160 років** від дня його смерті

90 років від дня народження **Миколи Купріяновича Герасименка** (1931–2009), українського прозаїка-гумориста

11 березня

205 років від дня народження **Олександра Степановича Афанасьєва-Чужбинського** (1816, ін. 1817–1875), українського та російського письменника, історика, мовознавця і етнографа, представника української романтичної поезії середини XIX ст.

12 березня

390 років тому помер **Іван (Іов) Борецький** (р. н. н. – 1631), церковний, політичний та культурно-освітній діяч, публіцист. Можливо навчався в Острозькій академії. У 1605 р. перебував у Дерманському монастирі, де співпрацював з Ісакієм Борисковичем, Даміаном Наливайком, Івом Княгиницьким

140 років від дня народження **Володимира Івановича Бірчака** (1881–1952), українського письменника, філолога, педагога, публіциста, громадського діяча Галичини і Закарпаття

120 років від дня народження **Дмитра Івановича Ангельського** (1901–1937), українського живописця і графіка

85 років від дня народження **Вірджинії Хемілтон** (1936–2002), американського прозаїка

13 березня

155 років від дня народження **Володимира Володимировича Каллаша** (1866–1918), українського і російського літературознавця, фольклориста і бібліографа, автора праць про життя і творчість М. Гоголя, О. Пушкіна, І. Котляревського, нарисів із новітньої російської літератури, бібліографічних праць

14 березня

130 років від дня народження **Амвросія Максиміліановича Бучми** (1891–1957), українського актора, режисера театру й кіно, педагога, одного із засновників українського театрального й кіномистецтва ХХ ст.

100 років від дня народження **Сергія Давидовича Козака** (1921–1993), українського співака, композитора, письменника

15 березня

110 років від дня народження **Богдана Стебельського** (1911–1994), українського художника, мистецтвознавця, літературознавця, громадського і культурного діяча, педагога

16 березня

175 років від дня народження **Адріана Вікторовича Прахова** (1846–1916), російського та українського мистецтвознавця, археолога, художнього критика, педагога, громадського діяча. Після переїзду до Києва (1880) займався дослідженням і копіюванням настінного живопису в стародавніх церквах України. Керівник реставрації і поновлення фрескового стінопису Кирилівської церкви, автор і керівник проекту внутрішнього оздоблення Володимирського собору в м. Києві

17 березня

165 років від дня народження **Михайла Олександровича Врубеля** (1856–1910), українського і російського живописця

145 років від дня народження **Вадима Михайловича Щербаківського** (1876–1957), українського етнографа і археолога

105 років від дня народження **Віктора Арнольдовича Берешадського** (1916–1972), українського поета

85 років від дня народження **Ростислава Журомського** (1936), поета, гумориста, сатирика, журналіста. Уродженець с. Тучин Гощанського району

18 березня

125 років від дня народження **Надії Віталіївни Суровцевої** (1896–1985), української письменниці

110 років від дня народження **Любомира Дмитровича Дмитерка** (1911–1985), українського письменника, драматурга, прозаїка, публіциста, літературного критика

110 років від дня смерті **Павла Гнатовича Житецького** (1837–1911), мовознавця, педагога, фольклориста, громадського діяча, дослідника «Пересопницького Євангелія»

19 березня

125 років від дня народження **Якуба Гофмана** (1896–1964), педагога, історика, дослідника Волині. У 1930–1939 рр. видав у м. Рівному “Рочнік Волинський” польською мовою

90 років від дня народження **Емми Андріївської** (1931), української поетеси і письменниці (Німеччина)

21 березня

Всесвітній день поезії. Відзначається в цей день згідно з резолюцією 30-ї сесії ЮНЕСКО

180 років від дня народження **Василя Степановича Гнилосирова** (1836–1900), українського письменника, журналіста, педагога, етнографа, культурно-просвітницького діяча

170 років від дня народження **Ісмаїла Гаспринського** (1851–1914), кримськотатарського громадсько-політичного і культурного діяча, науковця, педагога, мислителя, письменника, послідовника К. Д. Ушинського. Пропагандист синтезу традиційної мусульманської духовності з передовими досягненнями європейської культури

22 березня

170 років від дня народження **Олексія Даниловича Ківшенка** (1851–1895), українського та російського художника

85 років від дня народження **Михайла Григоровича Осадчого** (1936–1994), українського поета, письменника, журналіста, літературознавця, педагога

23 березня

Всеукраїнський день працівників культури та аматорів народного мистецтва

145 років від дня народження **Григорія Андрійовича Ільїнського** (1876–1937), українського та російського мовознавця, історика, археолога, етнографа, педагога

24 березня

135 років від дня народження **Георгія Косміаді** (1886–1967), художника, архітектора, педагога. У 1916–1940 рр. працював у м. Рівному

25 березня

150 років від дня народження **Ігоря Емануїловича Грабаря** (1871–1960), українського живописця і мистецтвознавця

140 років від дня народження **Бели Бартока** (1881–1945), угорського композитора

26 березня

115 років від дня народження **Казиміри Іванівни Полякової** (1906–2001), української письменниці

27 березня

Міжнародний день театру. Відзначається щорічно з 1962 р. відповідно до рішення IX Конгресу Міжнародного інституту театру при ЮНЕСКО

240 років від дня народження **Олександра Христофоровича Востокова** (1781–1864), російського філолога-славіста, поета, палеографа, археографа, основоположника порівняльно-історичного слов'янського мовознавства в Росії

150 років від дня народження **Генріха Манна** (1871–1950), німецького письменника

95 років від дня народження **Надії Юхимівни Приходько** (1926–1980), української поетеси

28 березня

130 років від дня народження **Олекси Андрійовича Слісаренка** (1891–1937), українського поета, прозаїка

85 років від дня народження **Хорхе-Маріо-Педро Варгаса-Льйоса** (1936), перуанського прозаїка, драматурга, публіциста, лауреата Нобелівської премії з літератури (2010)

60 років від дня народження **Миколи Миколайовича Руцького** (1961), письменника, журналіста, дослідника УПА. Уродженець с. Ільпибоки Демидівського району

29 березня

Всесвітній день фортепіано. Міжнародне свято, засноване групою однодумців на чолі з німецьким композитором та піаністом Нільсом Фрамом (1982), відзначається щорічно з 2015 р. в 88-й день року через кількість клавіш на інструменті фортепіано

140 років від дня народження **Марійки Підгірянки (Марії Омелянівни Ленерт-Домбровської)** (1881–1963), української поетеси, педагога, учителя-методиста народних шкіл Галичини

30 березня

275 років від дня народження **Франсіско Хосе де Гойї** (1746–1828), іспанського живописця і графіка

195 років від дня народження **Григорія Миколайовича Геннаді** (1826–1880), російського бібліографа, книгознавця, літературознавця

100 років від дня народження **Олексія Івановича Дея** (1921–1986), українського літературознавця, книгознавця

КВІТЕНЬ

80 років тому розпочала роботу **Рівненська обласна друкарня** (1941)

30 років тому відкрито меморіальну дошку російському письменнику **Володимиру Галактіоновичу Короленку** (1853–1921) на приміщенні колишньої гімназії у м. Рівне. Нині Рівненський обласний краєзнавчий музей (1991)

30 років тому розпочалося спорудження **Свято-Покровського кафедрального собору** у м. Рівному. Архітектор В. Ковальчук (1991)

1 квітня

155 років від дня народження **Ферруччо Бузоні** (1866–1924), італійського піаніста, композитора, диригента, педагога

100 років від дня народження **Андре Стіля** (1921–2004), французького письменника, публіциста

95 років від дня народження **Енн Маккефрі** (1926–2011), американської письменниці-фантаста

2 квітня

Міжнародний день дитячої книги. Встановлено з ініціативи та за ухвалою Міжнародної ради дитячої книги. Відзначається щороку (починаючи з 1967)
2 квітня – в день народження великого казкаря Ганса Крістіана Андерсена

4 квітня

80 років від дня народження **Леоніда Никифоровича Горлача (Коваленка)** (1941), українського письменника, поета, лауреата Шевченківської премії (2013)

60 років від дня народження **Марини Віллівни Грімич** (1961), української письменниці, прозаїка

5 квітня

140 років від дня народження **Дмитра Миколайовича Ревуцького** (1881–1941), українського композитора, музикознавця, фольклориста,

мистецтвознавця, літературознавця, перекладача, педагога. Один із засновників Музичного товариства імені М. Леонтовича, основоположників українського музикознавства, зокрема лисенкознавства

115 років від дня народження **Анатолія Івановича Шияна** (1906–1992), українського прозаїка, письменника, драматурга

80 років від дня народження **Святослава Праска** (1941), письменника, культурного та громадського діяча. Організатор та перший голова костопільського товариства “Просвіта”. Уродженець с. Кургани Березнівського району

70 років від дня народження **Недіма Гюрсея** (1951), сучасного турецького письменника

7 квітня

145 років від дня народження **Іларіона Семеновича Свенціцького** (1876–1956), українського філософа, славіста, мистецтвознавця, педагога, історика, етнографа, музезознавця, громадсько-культурного діяча

55 років від дня народження **Валентина Миколайовича Тарасова** (1966), українського письменника, актора, драматурга, телережисера.

8 квітня

470 років від дня народження **Джіродамо Бальді** (1551–1612), італійського композитора

170 років від дня народження **Романа Заклинського** (1851–1931) українського історика і етнографа

9 квітня

200 років від дня народження **Шарля Бодлера** (1821–1867), французького поета і критика епохи романтизму та імпресіонізму

110 років від дня народження **Степана Андрійовича Кириченка** (1911–1988), українського живописця

11 квітня

95 років від дня народження **Мирослава Леоновича Бутрина** (1926–2000), українського літературознавця і бібліографа, фахівця у галузі української літературної бібліографії й книгознавства, історії українського друку

12 квітня

135 років від дня народження **Михайла Носаля** (1886–1950), травознавця, фітотерапевта. З 1935 по 1950 рр. був настоятелем Свято-Успенської церкви м Рівного. Почесний громадянин м. Рівного

120 років тому (1901) на Троїцькій площі Києва з ініціативи Київського товариства грамотності (1882–1908) урочисто закладено Народний дім (нині – Київський державний театр оперети) за проектом архітектора Г. Антоновського. Народний дім опікувався освітніми, національними, духовними, економічними й соціальними завданнями позашкільної освіти

13 квітня

115 років від дня народження **Оксани Дмитрівни Іваненко** (1906–1997), української письменниці, перекладачки

115 років від дня народження **Семюеля Барклі Беккета** (1906–1989), ірландського письменника, поета, драматурга

14 квітня

120 років від дня народження **Юрія Олексійовича Мокрієва** (1901–1991), українського драматурга, прозаїка

115 років від дня народження **Айзика Шмільовича Губермана** (1906–1966), єврейського письменника України

75 років від дня народження **Андрія Володимировича Чебикіна** (1946), українського художника, педагога, лауреата Шевченківської премії (2007)

15 квітня

Всесвітній день мистецтва. Ініційовано партнером ЮНЕСКО Міжнародною асоціацією мистецтв International Association of Art (IAA/AIAP) для підвищення обізнаності про творчу діяльність у всьому світі. Відзначається з 2012 року. Дата свята обрана на честь дня народження Леонардо да Вінчі, як символу миру

у світі, свободи слова, терпимості і братерства, свідоцтва про вплив витончених мистецтв на інші області та сфери людської діяльності

Міжнародний день культури. Відзначається на честь прийняття 15.04.1935 р. міжнародної угоди “Про охорону художніх та наукових установ та історичних пам’яток” (Пакт Реріха), як перший в історії міжнародний договір про захист культурної спадщини, що встановив пріоритет захисту культурних цінностей перед військовою необхідністю

135 років від дня народження **Миколи Степановича Гумільова** (1886–1921), російського поета, критика, перекладача, ідеолога і теоретика акмеїзму – модерністської течії в російській поезії

85 років від дня народження **Олега Федоровича Черногуза** (1936), українського письменника-сатирика, гумориста

16 квітня

180 років від дня народження **Христини Данилівни Алчевської** (1841–1920), українського педагога-просвітителя

95 років від дня народження **Бориса Григоровича Возницького** (1926–2012), українського мистецтвознавця, музеєзнавця. Директор Львівської галереї мистецтв, академік Української академії мистецтв, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка (1990). Заслужений працівник культури України та Польщі. Герой України (2005). Президент українського національного комітету Міжнародної ради музеїв (ICOM). Уродженець с. Ульбарів (нині Нагірне) Дубенського району. Почесний громадянин м. Дубно

18 квітня

Міжнародний день пам’ятників та історичних місць. Відзначається щорічно з 1984 р., заснований Асамблеєю Міжнародної ради з питань охорони пам’яток і визначних місць (ІКОМОС) при ЮНЕСКО

День пам’яток історії та культури. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1062/99 від 23.08.1999 р.

60 років від дня народження **Ірини Борисівни Матяш** (1961), українського історика-архівознавця, педагога, фахівця з історії української культури, архівознавства, бібліографістики, книгознавства, історії української дипломатії

19 квітня

120 років від дня народження **Миколи Андрійовича Рокицького** (1901–1944), українського живописця

110 років від дня народження **Георгія Мокійовича Маркова** (1911–1991), російського письменника

85 років від дня народження **Григорія Григоровича Кімика** (1936), українського прозаїка

60 років від дня народження **Галини Олександрівни Левицької** (1961), української дитячої письменниці

20 квітня

130 років від дня народження **Юрія Йосиповича Тютюнника** (1891–1930), українського військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР. У 1921 р. у м. Рівному завершив формування ядра майбутньої Української повстанської армії

21 квітня

205 років від дня народження **Шарлотти Бронте** (1816–1855), англійської письменниці, представниці критичного реалізму в англійській літературі

135 років від дня народження **Євгена Яковича Сагайдачного** (1886–1961), українського маляра, театрального декоратора, скульптора, педагога, етнографа і колекціонера

22 квітня

255 років від дня народження **Анни Луїзи Жермені де Сталь** (1766–1817), французької письменниці, публіциста, теоретика літератури

23 квітня

Всесвітній день книги і авторського права. Відзначається щорічно відповідно до рішення 28-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО від 15.11.1995 р.

130 років від дня народження **Олександра Васильовича Багрія** (1891–1949), українського, російського і азербайджанського літературознавця, фольклориста і бібліографа, педагога, шевченкознавця

130 років від дня народження **Сергія Сергійовича Прокоф'єва** (1891–1953) російського композитора

110 років від дня народження **Олександра Якимовича Гаврилюка** (1911–1941), українського письменника, публіциста

60 років від дня народження **Андрія Юрійовича Курко́ва** (1961), українського письменника, кінематографіста

24 квітня

150 років від дня народження **Любові Борисівни Хавкіної** (1871–1949), українського та російського бібліотекознавець, бібліографа

140 років від дня народження **Леонори Абрамівни Блох** (1881–1943), українського скульптора

120 років від дня народження **Сави Захаровича Божка** (1901–1947), українського письменника, публіциста

25 квітня

115 років від дня народження **Василя Яковича Баска** (1906–1940), української поета

15 років тому відбулися установчі збори **Рівненського обласного відділення Української бібліотечної асоціації (РОВ УБА)** (2006)

26 квітня

День Чорнобильської трагедії

35 років (1986) з часу Чорнобильської катастрофи, найбільшої техногенно-екологічної катастрофи сучасності

28 квітня

100 років від дня народження **Миколи Титовича Берилова** (1921–1966), української поета

80 років від дня народження **Ірини Володимирівни Жиленко** (1941–2013), української поетеси, прозаїка, лауреата Шевченківської премії (1996)

65 років від дня народження **Володимира Михайловича Литвина** (1956), українського історика, державного, політичного і освітнього діяча, фахівця з новітньої історії України, історії міжнародних відносин, конституційного права

29 квітня

70 років від дня народження **Михайла Островського** (1951), поета, журналіста. Уродженець с. Грушвиця Рівненського району. Проживає у м. Рівному

30 квітня

Міжнародний день джазу. Відзначається щорічно відповідно до ініціативи ЮНЕСКО з листопада 2011 р.

65 років від дня народження **Павла Миколайовича Гірника** (1956), українського поета, лауреата Шевченківської премії (2009).

ТРАВЕНЬ

460 років від дня виходу у світ визначної рукописної пам'ятки староукраїнської літературної мови і мистецтва **“Пересопницького Євангелія”** (1561)

440 років з часу видання першого українського календаря **“Хронології”** Андрія Римші в м. Острозі (1581)

115 років від заснування (1906) культурно-освітньої організації **“Просвіта”** імені Т. Шевченка в Києві, головою якої став Б. Грінченко

105 років від заснування (1916) Чернігівського учительського інституту (нині – Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка)

1 травня

155 років від дня народження **Івана Ілліча Синюка** (1866–1953), українського письменника, педагога, учителя сільських шкіл Буковини (40 років віддав педагогічній праці), організатора педагогічних видань, редактора дитячого журналу **“Ластівка”**

2 травня

105 років від дня народження **Івана Коваліва** (1916–1987), українського поета (Канада)

3 травня

Всесвітній день свободи і захисту преси. Відзначається щорічно, за рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/DEC/48/432 від 20.12.1993 р.)

80 років від дня народження **Іана Вайброу** (1941), відомого сучасного британського дитячого письменника і поета

4 травня

25 років від дня народження **Хораса Манна** (1796–1859), американського педагога-демократа і діяча у галузі народної освіти, керівника прогресивного громадсько-педагогічного руху за поліпшення шкільної освіти (безплатне навчання, єдина шкільна система, розширення програм елементарного навчання тощо), засновника першого педагогічного журналу в США

145 років від дня народження **Максима Івановича Вдовиченка** (1876–1928), українського поета

65 років від дня народження **Тетяни Сергіївни Лукашевич** (1956), художника декоративно-прикладного мистецтва. Член Національної спілки художників України (1993). Викладач декоративно-ужиткового мистецтва Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету. Голова Рівненської обласної організації Національної спілки художників України

5 травня

185 років від дня народження **Сидора Івановича Воробкевича** (1836–1903), українського письменника і композитора, диригента, педагога

175 років від дня народження **Генріка Сенкевича** (1846–1916), польського письменника-реаліста, журналіста, майстра історичного, психологічного роману та новели, прихильника суспільної течії “варшавського позитивізму”

135 років від народження **Станіслава-Людвіка Жураковського** (1886–1940), військового діяча, учасника Першої світової війни. У 1931 р. обраний бургомістром м. Здолбунова, в 1934–1939 рр. – бургомістром м. Острога. Загинув у м. Катині (20 км від Смоленська (Росія))

120 років від дня народження **Миколи Миколайовича Миронова** (1901–1998), українського педагога, методиста з початкового навчання, історика педагогіки, фахівця з проблем дитячих та юнацьких громадських рухів, завідувача секції дитячої літератури Українського науково-дослідного інституту педагогіки (УНДІП)

6 травня

165 років від дня народження **Зигмунда Фрейда** (Фройд, 1856–1939), австрійського невропатолога, психіатра, психолога і філософа, фундатора теорії й техніки психоаналізу, основоположника “психотарсичного методу” (методу лікування неврозів шляхом гіпнозу), теорії дитячої сексуальності

7 травня

160 років від дня народження **Рабіндраната Тагора** (1861–1941), індійського поета, прозаїка, драматурга, педагога, філософа, прогресивного громадського діяча, прихильника пантеїзму (Бог і світ є тотожними, такими, що збігаються), лауреата Нобелівської премії (1913)

8 травня

195 років від дня народження **Станіслава Кардашевича** (1826–1887), дослідника історії м. Острога. Секретар повітового суду Острога (1844–1869). Проживав в м. Острозі

8–9 травня

Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни. Відзначається за рішенням Генеральної Асамблеї ООН (A/RES/59/26 від 24.11.2004 р.). Відзначається відповідно до Указу Президента України № 169/2015 від 24.03.2015 р.

9 травня

День Перемоги. 76 років тому закінчилася Друга світова та Велика вітчизняна війна

150 років від дня народження **Володимира Михайловича Гнатюка** (1871–1926), українського фольклориста, етнографа, мовознавця, літературознавця, перекладача і видавця, громадського і культурного діяча, представника порівняльно-історичного методу у фольклористиці, одного з організаторів українського літературного процесу кінця XIX – початку XX ст.

60 років від дня народження **Віктора Володимировича Неборака** (1961), українського поета, прозаїка, літературознавця, перекладача, есеїста

10 травня

95 років від дня вбивства **Симона Васильовича Петлюри** (1879–1926), державного, політичного і військового діяча, публіциста. Голова Директорії Української Народної Республіки, організатор Армії Української народної Республіки, Головний Отаман Армії УНР

95 років від дня народження **Артура Йосиповича Меремінського** (1926–2007), професора, доктора ветеринарних наук, викладача Рівненського державного гуманітарного університету

60 років від дня народження **Івана Антоновича Малковича** (1961), українського поета, видавця

11 травня

75 років від дня народження **Катерини Миколаївни Вільмонт** (1946), сучасної російської письменниці

12 травня

100 років від дня народження **Фарлі Мак-Гілла Моуета** (1921–2014), канадського прозаїка, біолога, етнографа

85 років від дня народження **Івана Степановича Марчука** (1936), українського живописця, лауреата Шевченківської премії (1997)

13 травня

85 років від дня народження **Володимира Олексійовича Підпалого** (1936–1973), українського поета-лірика, перекладача

14 травня

250 років від дня народження **Роберта Оуена** (1771–1858), англійського соціаліста-утопіста, просвітителя, прихильника соціальних перетворень шляхом освіти й виховання

150 років від дня народження **Василя Семеновича Стефаника** (1871–1937), українського письменника-експресіоніста, громадського діяча, майстра

психологічної новели, зокрема діалогу, активного учасника громадсько-політичного життя Галичини

15 травня

165 років від дня народження **Френка Лаймена Баума** (1856–1919), американського прозаїка, класика дитячої літератури

165 років від дня народження **Андрія Яковича Чайковського** (1856–1935), українського письменника

130 років від дня народження **Михайла Афанасійовича Булгакова** (1891–1940), російського, українського письменника, прозаїка, драматурга, уродженця м. Києва, лікаря за фахом, автора сатиричних оповідань, фейлетонів, повістей

110 років від дня народження **Макса Фріша** (1911–1991), швейцарського письменника (писав німецькою мовою), журналіста, драматурга, філолога, фахівця у галузі архітектури

70 років від дня народження **Девіда Амонда** (1951), сучасного англійського письменника

40 років від дня смерті **Тараса Боровця (Бульба–Боровець)** (1908–1981), діяч українського повстанського руху часів Другої світової війни. Засновник військових формувань “Поліська січ”, Українська повстанська армія

16 травня

100 років від дня народження **Миколи Олександровича Дашкієва** (1921–1976), українського письменника, фольклориста

17 травня

Всесвітній день інформаційного суспільства

155 років від дня народження **Миколи Миколайовича Бахтіна** (1866–1940), російського літературознавця, перекладача, бібліографа

18 травня

Міжнародний день музеїв. Відзначається щорічно відповідно до рішення XI Генеральної конференції Міжнародної ради музеїв, яка відбулась у травні 1977 р.

День пам'яті жертв депортації з Криму (1944)

145 років (1876) сумнозвісного Емського указу російського уряду про заборону українського слова і письменства (Див.: 21 лютого)

20 травня

110 років від дня народження **Анні Шмідт** (1911–1995), голландської дитячої письменниці

95 років від дня народження **Володимира Андрійовича Роменця** (1926–1998), українського психолога, історика психології, мислителя

60 років тому (1961) засновано Національну премію України імені Тараса Шевченка (Шевченківська премія) – найвищу відзнаку за творчі досягнення в галузі української літератури, мистецтва й архітектури

21 травня

День Європи (в Україні). Враховуючи стратегічний курс України на європейську інтеграцію, цей День відзначається згідно Указом Президента України (№ 339/03 від 19.04.2003 р.) у третю суботу травня

Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/ 57/249 від 20.12.2002 р.

100 років тому (1921) РНК УСРР ухвалила постанову “**Про боротьбу з неписьменністю**”, яка зобов'язувала все неписьменне населення віком від 8 до 50 років вчитися писати й читати

22 травня

160 років від Дня перепоховання (1861) праху Т. Г. Шевченка (1814–1861), українського поета, художника, мислителя, на Чернечій горі поблизу Канева

130 років від дня народження **Петра Андрійовича Лісового** (1891–1993), українського письменника

115 років від дня народження **Миколи Івановича Алпатова** (1906–1963), російського педагога, фахівця в галузі історії педагогіки і народної освіти

100 років від дня народження **Олександра Олександровича Левицького** (1921), українського композитора

15 років тому було відкрито **пам'ятник-погруддя Тарасу Шевченку**, письменнику, художнику, мислителю в м. Володимирець (2006). Автори М. Фарина та О. Дашевська

23 травня

145 років від дня народження **Олександра Олексійовича Кондратьєва** (1876–1967), російського поета, прозаїка, перекладача, літературного критика. У 1919–1939 рр. жив біля с. Дорогобуж Гоцанського району. У 1936 р. у м. Рівному у приватній типографії Фейгеля та Литвака видав збірку сонетів “Славянские боги”

110 років від дня народження **Андрія Андрійовича Коцки** (1911–1987), українського живописця

90 років від дня народження **Барбари Беррі** (1931), американської дитячої письменниці

30 років тому (1991) ВР УРСР ухвалила **Закон “Про освіту”**, оприлюднений 26 червня 1991 р.

24 травня

День слов'янської писемності й культури. Відзначається щорічно в день вшанування пам'яті святих рівноапостольних Кирила і Мефодія відповідно до Указу Президента України № 1096/04 від 17.09.2004 р.

110 років від дня народження **Юрія Володимировича Корецького** (1911–1941), українського поета

25 травня

200 років від дня народження **Миколи Івановича Гулака** (1821–1899), українського громадсько-політичного діяча, педагога, ученого, одного із засновників таємного Кирило-Мефодіївського товариства, противника самодержавно-кріпосницького ладу, борця за національну незалежність українського та інших слов'янських народів

26 травня

85 років від дня народження **Віталія Олексійовича Коротича** (1936), українського поета, прозаїка, публіциста, лауреата Шевченківської премії (1983)

70 років від дня народження **Сержа Брюссоло** (1951), французького письменника-фантаста

27 травня

225 років від дня народження **Єгора Федоровича фон Брадке** (1796–1861), російського військового та освітнього діяча (шведського походження), провідника державної освітньої політики, одного з ініціаторів відкриття Київського університету Св. Володимира, який став центром Київського учбового округу

28 травня

Всеукраїнський день краєзнавства. Відзначається щорічно 28 травня відповідно до рішення VI з'їзду Національної спілки краєзнавців України, що відбувся 23 січня 2017 р., адже саме у цей день у Харкові розпочала свою роботу Перша Всеукраїнська конференція з краєзнавства, де було створено Український комітет краєзнавства, що з часом координував роботу 30 тисяч активістів-дослідників і десятків їх регіональних осередків.

День працівників видавництва, поліграфії і книгорозповсюдження. Відзначається щорічно в останню суботу травня відповідно до Указу Президента України № 563/99 від 25.05.1999 р.

29 травня

Міжнародний день миротворців ООН. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/57/129 від 11.12.2002 р.

275 років від дня народження **Іоахима Генріха Кампе** (1746–1818), німецького педагога-філантропіста, дитячого письменника і філолога

185 років від дня народження **Костя Гавриловича Горбала** (1836–1903), українського поета, педагога і журналіста, домашнього учителя та вчителя шкіл і гімназій м. Тернополя, Стрия, Перемишля

130 років від дня народження **Леоніда Венедиктовича Ступницького** (1891–1944), військового діяча періоду УНР. Генерал-хорунжий УПА. Загинув у бою з відділами НКВС біля с. Дермань Здолбунівського району

30 травня

145 років тому (1876) Олександр II підписав у м. Емсі (Німеччина) таємне розпорядження російського уряду – Емський акт про заборону друку і ввезення з-за кордону до Росії українських оригінальних і перекладних книжок та припинення театральних вистав українською мовою

65 років від дня народження **Олександра Євгеновича Данилова** (1956), скульптора. Член Національної спілки художників України (1993). Автор меморіальних дощок Уласу Самчуку (Дермань), Богдану Хмельницькому (Корець, Клевань), Симону Петлюрі (Рівне) та ін., пам'ятних знаків, медалей

31 травня

95 років від дня народження **Джеймса Крюса** (1926–1997), німецького дитячого письменника, перекладача, педагога за фахом, продовжувача традицій німецької літературної класики та романтизму в дитячій літературі

ЧЕРВЕНЬ

115 років тому у м. Рівному при сільськогосподарському товаристві розпочав роботу **Волинський музей**. Фундатором музею був професор В. Окенцький. У період Першої світової війни та Української революції 1917–1921 рр. музей припинив своє існування (1906)

80 років тому м. Рівне було окуповане німецько-фашистськими загарбниками (1941)

1 червня

Міжнародний день захисту дітей. Відзначається щорічно з 1949 р. відповідно до ухвали Ради Міжнародної демократичної федерації жінок

Всесвітній день батьків. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/66/292 від 15.10.2012 р.

День захисту дітей (в Україні). Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 568/98 від 30.05.1998 р.

90 років від дня народження **Володимира Яковича Бровченка** (1931–2013), українського поета

85 років від дня народження **Петра Федоровича Бондарчука** (1936), українського поета, прозаїка

4 червня

Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії

245 років від дня народження **Олександра Ходкевича** (1776–1838), польського військового діяча, драматурга, видавця. Тривалий час проживав у м. Млинові Рівненської області

200 років від дня народження **Аполлона Миколайовича Майкова** (1821–1897), російського поета, перекладача, співця російської природи

165 років від дня народження **Фрідріха Папе** (1856–1940), польського історика, дослідника історії Польщі XV–XVI ст., бібліотекаря, співзасновника Історичного товариства у м. Львові (1886)

5 червня

25 років тому Указом Президента України було перейменовано Острозький колегіум в **Острозьку академію**. Нині Національний університет “Острозька академія” (1996)

6 червня

415 років від дня народження **П'єра Корнеля** (1606–1684), французького драматурга

180 років від дня народження **Елізи Ожешко** (1841–1910), польської письменниці

165 років від дня народження **Іларіона Михайловича Грабовича** (1856–1903), українського поета

8 червня

30 років тому (1991) у м. Києві відбулася Всеукраїнська наукова конференція – “Історичні традиції національної символіки”

10 червня

140 років від дня народження **В'ячеслава Костянтиновича Прокоповича** (1881–1942), українського історика, публіциста, педагога, дипломата, громадського діяча

105 років від дня народження **Ірини Ісаївни Шкаровської** (1916–1986), української письменниці

85 років від дня народження **Анатолія Григоровича Черниша** (1936), українського дитячого письменника, поета

70 років від дня народження **Василя Миколайовича Шкляра** (1951), українського письменника, лауреата Шевченківської премії (2011)

11 червня

210 років від дня народження **Віссаріона Григоровича Белінського** (1811–1848), російського літературний критика і публіциста, революціонера-демократа, філософа-матеріаліста, прихильника діалектики Гегеля, основоположника російської реалістичної естетики і літературної критики

30 років тому ухвалено Постанову Президії Верховної Ради УРСР, згідно якої надалі слід іменувати місто **Ровно – Рівне, а Ровенську область – Рівненською (1991)**

12 червня

30 років тому рішенням Дубенської міської ради Рівненської області було зареєстроване Дубенське **Чехословацьке культурно-освітнє товариство ім. Яна-Амоса Коменського** на Україні «Стромовка» (1991)

13 червня

70 років від дня народження **Далії Мєєрївни Трускінівської** (1951), латвійської письменниці та журналістки

14 червня

240 років від дня народження **Вікентія Івановича Беретті** (1781–1842), українського та російського архітектора, представника класицизму й ренесансу

210 років від дня народження **Гаррієт Елізабет Бічер-Стоу** (1811–1896), американської письменниці

130 років від дня народження **Олександра Мелентійовича Волкова** (1891–1977), російського прозаїка

130 років від дня народження **Євгена Михайловича Коновальця** (1891–1938), військового, політичного діяча. Полковник Армії Української Народної Республіки, голова Проводу українських націоналістів, голова організації українських націоналістів

100 років тому (1921) РНК УСРР затвердила Положення про Всеукраїнську академію наук (ВУАН), в якому визначено статус, завдання, організаційні засади академії

15 червня

250 років від дня народження **Філіппа Емануеля Фелленберга** (1771–1844), швейцарського педагога, сучасника Песталоцці, з яким мав педагогічні розбіжності щодо поглядів на навчання і виховання дітей

80 років від дня народження **Івана Васильовича Миколайчука** (1941–1987), українського актора, режисера, сценариста

16 червня

145 років від дня народження **Івана Васильовича Шаровольського** (1876–1954), українського філолога, літературознавця, перекладача

30 років тому відкрито пам'ятник героям Берестецької битви (1651) у с. Пляшева Радивилівського району (1991). Скульптор Анатолій Куш

17 червня

110 років від дня народження **Віктора Платоновича Некрасова** (1911–1987), російського письменника України, журналіста, архітектора за фахом, основоположника такого напрямку в літературі, як військова проза

18 червня

340 років від дня народження **Феофана Прокоповича** (1681–1736), українського ученого-гуманіста, просвітителя, педагога, філософа, письменника-полеміста, поета, оратора, церковного і державного діяча,

прихильника і пропагандиста ідей Р. Декарта, Дж. Локка, Ф. Бекона, поборника геліоцентричної системи М. Коперника та вчення Г. Галілея

130 років від дня народження **Івана Мірчука** (1891–1961), українського філософа, історика культури, науково-освітнього, політичного і громадського діяча, одного з ідейних та організаційних лідерів української діаспори

85 років від дня народження **Івана Васильовича Іваньо** (1931–1982), українського філософа і філолога

19 червня

100 років від дня народження **Патрісії Райтсон** (1921–2010), австралійської дитячої письменниці

95 років від дня смерті **Володимира Пантелеймоновича Оскілка** (1892–1926), військового і політичного діяча. Генерал-хорунжий Армії УНР. Народився в с. Городок Рівненського району. У квітні 1919 р. зробив невдалу спробу державного перевороту у м. Рівне

20 червня

65 років від дня народження **Миколи Івановича Поровського** (1956), активного учасника національно-визвольної боротьби за незалежність України, полковника збройних сил України. Автор низки книг з національно-патріотичної тематики, член Національної спілки письменників України. Уродженець с. Заріцьк Рівненського району Рівненської області

22 червня

День Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні

145 років від дня народження **В'ячеслава Костянтиновича Прокоповича** (1881–1942), українського громадсько-політичного і державного діяча, педагога, історика, публіциста

80 років тому (1941) війська Німеччини віроломно вторглися на територію Радянського Союзу. Початок Великої Вітчизняної війни (1941–1945)

80 років тому в роки Другої світової війни військовий льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу **Іван Іванов** здійснив повітряний таран над м. Дубном (1941)

23 червня

85 років від дня народження **Річарда Девіда Баха** (1936), американського письменника

35 років тому (1986) засновано Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

24 червня

180 років від дня народження **Івана Михайловича Ге** (1841–1893), українського письменника, актора, режисера

95 років від дня народження **Барбари Салаї (Варвари Миколаївни Баран)** (1926–2011), української поетеси

75 років від дня народження **Надії Володимирівни Кир'ян** (1946), української дитячої письменниці, поетеси

25 червня

135 років від дня народження **Івана Петровича Крип'якевича** (1886–1967), українського історика, науковця, педагога, археографа, освітнього і громадського діяча, журналіста, організатора наукового життя та українського шкільництва на Волині й Холмщині

110 років від дня народження **Сергія Федоровича Шишка** (1911–1997), українського живописця, лауреата Шевченківської премії (1982)

26 червня

175 років від дня народження **Костянтина Васильовича Єльніцького** (1846–1917), російського педагога, одного з основоположників розвитку жіночої педагогічної освіти

150 років від дня народження **Андрія Митрофановича Лободи** (1871–1931), українського фольклориста, літературознавця, етнографа, педагога, дослідника слов'янського епосу, народної словесності, збирача фольклору

80 років тому, у період Другої світової війни, відбулася танкова битва в районі Дубно–Луцьк–Броди–Рівне (1941)

60 років від дня народження **Віри Андріївни Чернієнко** (1961), митця-кераміста. Член Національної спілки художників України (2002). Викладач Рівненського державного гуманітарного університету

28 червня

25 років від часу прийняття **Конституції України. День Конституції України (1996)**

365 років тому відбулася битва під Берестечком – одна із найбільших битв Визвольної війни 1648–1654 рр. під проводом Богдана Хмельницького (1651)

28 червня – 10 липня

370 років тому, у період національно-визвольної війни українського народу 1648–1657 рр., відбулася **Берестецька битва** (1651) між українським військом на чолі з Богданом Хмельницьким та польським військом під проводом короля Яна II Казимира Ваза

30 червня

85 років від дня народження **Ярослава Сергійовича Кульчинського** (1936), соліста Рівненської обласної філармонії, педагога, доцента Рівненського державного гуманітарного університету. Уродженець с. Дермань Здолбунівського району. Заслужений артист України (1980)

80 років від дня народження **Руслана Яковича Пирога** (1941), українського історика, дослідника політичної історії, національної біографістики, архівознавця, джерело

ЛИПЕНЬ

30 років тому у м. Дубно відкрито пам'ятник **Тарасу Григоровичу Шевченку**, видатному українському письменнику, мислителю, художнику. Скульптор О. Скобліков (1991)

30 років тому у м. Дубно відбувся перший **фестиваль популярної та рок-музики «Тарас Бульба»** (1991)

1 липня

День архітектури України. Відзначається щорічно в Україні згідно з Указом Президента (№ 456/95 від 17 червня 1995 року)

125 років від дня народження **Павла Григоровича Антокольського** (1896–1978), російського поета, перекладача

80 років від дня народження **Віталія Романовича Лисенка** (1941–1999), українського хорового диригента, музично-громадського діяча, педагога

65 років від дня народження **Юрія Петровича Гудзя (Юрко Гудзь; 1956–2002)**, українського поета, прозаїка, драматурга, есеїста, публіциста, художника, філософа

2 липня

115 років від дня народження **Петра Стефановича Андрусіва** (1906–1981), українського живописця, графіка, іконописця, автора історичних полотен, педагога, мистецького критика, громадського діяча (США)

65 років від дня народження **Романа Володимировича Павелківа** (1956), першого проректора Рівненського державного гуманітарного університету, доктора психологічних наук, професора, академіка Академії наук вищої школи України, завідувача кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

3 липня

110 років від дня народження **Тетяни Іллівни Волгіної** (1911–1981), української поетеси, письменниці, перекладачки

100 років від дня народження **Михайла Федоровича Нечиталюка** (1921–2010), українського літературознавця, театрознавця, критика

80 років від дня народження **Богодара Антоновича Которовича** (1941–2009), українського скрипаля, диригента, народного артиста УРСР, фундатора та художнього керівника Державного камерного ансамблю “Київські солісти”

70 років від дня народження **Вадима Григоровича Бойка** (1951–2005), українського драматурга, поета, прозаїка, перекладача

4 липня

130 років від дня народження **Петра Йосиповича Панча** (Петра Йосиповича Панченка) (1891–1978), українського письменника

80 років від дня народження **Володимира Івановича Заремби** (1941–2010), українського письменника, журналіста, просвітянина, громадського діяча. Уродженець с. Новожуків Рівненського району

80 років від дня народження **Богдана-Юрія Ярославовича Янівського** (1941–2005), українського композитора, педагога

5 липня

180 років від дня народження **Кароля Свідзінського** (1841–1877), польського поета

120 років від дня народження **Сергія Володимировича Образцова** (1901–1992), російського актора, режисера театру ляльок, публіциста, театрального діяча

95 років від дня народження **Івана Івановича Лободи** (1926), українського живописця

90 років від дня народження **Георгія Геннадійовича Головченка** (1931) українського архітектора

6 липня

170 років від дня народження **Івана Івановича Левинського** (1851–1919), українського архітектора, педагога, громадського діяча

170 років від дня народження **Янки Лучини** [справжнє – Іван Луціянович (Луціанович) Неслуховський (1851–1897)], білоруського поета

125 років від дня народження **Івана Микитовича Тиктора** (1896–1982), українського видавця і громадського діяча. У 1941–1943 рр. у м. Рівному очолював видавництво “Волинь»”

110 років від дня народження **Петра Ілліча Кравчука** (1911–1997), українського письменника, публіциста, літературознавця, дослідника шевченкіани, історика, громадсько-політичного діяча (Канада)

75 років від дня народження **Сільвестра Сталлоне** (1946), американського кіноактора, режисера та сценариста

7 липня

140 років від дня народження **Василя Григоровича** (1881–1971), педагога-новатора. Голова організаційного комітету Острозького Педагогічного Товариства, тимчасовий комісар повіту. Працював на освітянській ниві в м. Острозі. Член Острозького Братства ім. князів Острозьких

135 років від дня народження **Абрама Марковича Черкаського** (1886–1968), українського живописця

120 років від дня народження **Вітторіо Де Сіка** (1901–1974), італійського кіноактора, режисера, продюсера, одного із засновників неореалізму

120 років від дня народження **Євгена Омеляновича Юцевича** (1901–1988), українського композитора, диригента, педагога

115 років від дня народження **Давида Демидовича Копиці** (1906–1965), українського письменника

100 років від дня народження **Петра Дмитровича Яцика** (1921–2001), відомого мецената і подвижника української культури

100 років від дня народження **Івана–Валентина Задорожного** (1921–1988), художника–ілюстратора

100 років від дня народження **Івана Семеновича Ладановського** (1921–1997), українського диригента, педагога

8 липня

400 років від дня народження **Жана де Лафонтена** (1621–1695), французького письменника, байкаря

125 років від дня народження **Івана Васильовича Богаченка** [справж. – Зубарев (1896–1981)], українського актора, режисера

85 років від дня народження **Валентина Лукича Чемериса** (1936–2016), українського письменника

50 років від дня народження **Сергія Володимировича Гридіна**, (1971) українського дитячого письменника, уродженця м. Здолбунів Рівненської області. Автор книг “Федько у пошуках чупакабри” (2012), “Віраж” (2018), “Дорослі зненацька” (2019)

9 липня

125 років від дня народження **Павла Михайловича Кудрицького** (1896–1926), українського актора, режисера

120 років від дня народження **Барбари Картленд** (1901–2000), англійської письменниці

80 років від дня народження **Віктора Васильовича Терена** (1941), українського поета, прозаїка

55 років від дня народження **Амелі Нотомб** (1966), бельгійського прозаїка

10 липня

150 років від дня народження **Марселя Пруста** (1871–1922), французького письменника, прозаїка, есеїста, критика

115 років від народження **Бориса Шведа** (1906–1945), українського письменника, уродженця м. Сарни. Автор повісті “Поліщуки” (1938)

80 років від дня народження **Олексія Андрійовича Палійчука** (1941), сучасного українського письменника

11 липня

460 років від дня народження **Луїса де Гонгори-і-Арготе** (1561–1627), іспанського поета

125 років від дня народження **Зенона-Любомира Кириловича Дольницького** (1896–1976), українського співака, педагога

12 липня

160 років від дня народження **Антоня (Антонія) Степановича Аренського** (1861–1906), російського композитора, диригента, піаніста, педагога

110 років від дня народження **Петра Сидоровича Вєтрова** (1911–1980), українського та російського актора, режисера

13 липня

170 років від дня народження **Андрія Віталійовича Лисенка** (1851–1910), українського письменника, лікаря, громадського діяча (брат М. Лисенка)

100 років від дня народження **Петра Трохимовича Кугая** (1921–1981), українського письменника

90 років від дня народження **Едуарда Антоновича Більського** (1931–2016), українського архітектора

14 липня

130 років від дня народження **Олександра Мелентійовича Волкова**, російського дитячого письменника, драматурга, перекладача

15 липня

415 років від дня народження **Рембрандта Гарменсона ван Рейна** (1606–1669), нідерландського художника, офортиста доби бароко

110 років від дня народження **Володимира Степановича Болдирєва** (1911–1993), українського живописця, графіка

65 років від дня народження **Тамари Миколаївни Герасименко** (Хвостенко) (1956), української поетеси

60 років від дня народження **Жана-Крістофа Гранже** (1961), сучасного французького письменника і сценариста

16 липня

225 років від дня народження **Жана Батіста Каміля Коро** (1796–1875), французького живописця, одного із засновників французького реалістичного пейзажу XIX ст.

125 років від дня народження **Сергія Володимировича Пилипенка** (1891–1943), українського письменника, публіциста

60 років від дня народження **Володимира Федоровича Шовкошитного** (1956), українського поета, прозаїка, публіциста, громадського, політичного та державного діяча

30 років тому у м. Дубно відкрито пам'ятник **Тарасу Григоровичу Шевченку**, видатному українському письменнику, мислителю, художнику.

17 липня

150 років від дня народження **Філарета Михайловича Колесси** (1871–1947), видатного українського вченого, композитора, фольклориста, музикознавця

85 років від дня народження **Петра Івановича Нікітіна** (1936–2005), українського актора

60 років від дня народження **Елеонори Генріхівни Раткевич** (1961), латвійської письменниці

18 липня

210 років від дня народження **Уїльяма Мейкпіса Теккеря** (1811–1863), англійського письменника

200 років від дня народження **Мішель Поліни Віардо-Гарсія** (1821–1910), французької співачки, композиторки

19 липня

125 років від дня народження **Арчибальда Джозефа Кроніна** (1896–1981), шотландського письменника

80 років від дня народження **Василя Васильовича Чухліба** (1941–1997), українського прозаїка, літературознавця, журналіста, громадського діяча

55 років від дня народження **Тетяни Анатоліївни Дзюби (Мурзенко)** (1966), української письменниці, журналістки

20 липня

120 років від дня народження **Валентина Тихоновича Борисова** (1901–1988), українського композитора, педагога, музично-громадського діяча

110 років від дня народження **Василя Степановича Кучера** (1911–1967), українського прозаїка

110 років від дня народження **Володимира Владиславовича Василевича** (1911–1962), українського диригента, педагога, музично-громадського діяча

110 років від дня народження **Олександра Михайловича Лізена** [справжнє – Ісроел Лізенберг (1911–2000)], українського та єврейського письменника

100 років від дня народження **Володимира Кононовича Мельника** (1921–1970), українського письменника

100 років від дня народження **Григорія Павловича Коваля** (1921–1997), українського поета, перекладача

21 липня

140 років від дня народження **Івана Діброви** [справжнє – Гаврило Васильович Гордий (1881–1917)], українського письменника, публіциста

115 років від дня народження **Олени Іванівни Теліги** (1906–1942) української поетеси, публіцистки, громадської і політичної діячки. У 1941 році перебувала у м. Рівному та співпрацювала з газетою “Волинь” .

100 років від дня народження **Петра Ілліча Білана** (1921–1996), українського живописця

100 років від дня народження **Бориса Олександрів** [справжнє – Грибінський Олександр (1921–1979)], українського письменника, перекладача, журналіста (Канада)

90 років від дня народження **Вадима Борисовича Гнедаша** (1931), українського диригента, педагога

22 липня

130 років від дня народження **Сергія Володимира Пилипенка** (1891–1934), українського письменника, публіциста, громадського діяча

75 років від дня народження **Мірей Матьє** (1946), зірки французької естради

23 липня

120 років від дня народження **Антонів Івановича Шмигельського** (1901–1972), українського письменника, журналіста

80 років від дня народження **Андрія Андрійовича Нанкевича** (1941–1997), українського письменника, журналіста

24 липня

125 років від дня народження **Германа Казака** (1896–1966), німецького письменника, засновника жанру радіовистави в Німеччині

120 років від дня народження **Ігоря Володимировича Ільїнського** (1901–1987), російського актора, режисера, майстра художнього слова

70 років від дня народження **Катерини Володимирівни Штанко** (1951), української письменниці, художниці та ілюстраторки дитячих казок

25 липня

155 років від дня народження **Модеста Пилиповича Левицького** (1866–1932), українського письменника, перекладача. У 1900–1912 рр. працював лікарем у м. Радивиліві. Помер у м. Луцьк

125 років від дня народження **Володимира Івановича Масальського** (1896–1979), українського мовознавця, педагога

100 років від дня народження **Аркадія Васильовича Сороки** (1921–2010), українського живописця

90 років від дня народження **Фелікса Михайловича Собольова** (1931–1984), українського кінорежисера-документаліста, одного із творців “Київської школи наукового кіно”

26 липня

230 років від дня народження **Франца Ксавера Вольфганга Моцарта** (1791–1844), австрійського піаніста, композитора, диригента, педагога

165 років від дня народження **Джорджа Бернарда Шоу** (1856–1950), англійського драматурга, публіциста і критика

160 років від дня народження **Альберта Федоровича Бенша** (1861–1915), українського та російського піаніста, композитора, педагога

130 років від дня народження **Марії Михайлівни Бачинської-Донцової** (1891–1978), української письменниці, поетеси, журналістки, громадської діячки (США)

90 років від дня народження **Івана Михайловича Дзюби** (1931), українського літературознавця і публіциста, правозахисника, лауреата Шевченківської премії (1991), Героя України (2001)

27 липня

140 років від дня народження **Володимира Григоровича Леонтовича** (1881–1968), українського архітектора-реставратора, інженера-будівельника. У 1905 р. обіймав посаду Волинського єпархіального архітектора. На початку ХХ ст. реставрував замок в м. Острозі та спорудив (за проектом архітектора А. М. Максимова) храм-пам'ятник на Козацьких могилах

120 років від дня народження **Марії Михайлівни Романівської** (1901–1983), української письменниці, сценаристки, казкарки

90 років від дня народження **Ади Федорівни Рибачук** (1931–2010), українського живописця-монументаліста, графіка

28 липня

155 років від дня народження **Беатріс Поттер** (1866–1943), англійської дитячої письменниці та художниці

110 років від дня народження **Джорджо (Володимира-Джорджо) Щербаненка** (1911–1969), італійського письменника українського походження, “батька італійського кримінального роману”

80 років від дня народження **Айше Кулін** (1941), турецької письменниці, журналістки

75 років від дня народження **Михайла Федотовича Слабошпійцького** (1946), українського прозаїка, критика, літературознавця, публіциста, громадського діяча

29 липня

55 років від дня народження **Антон Віталійович Санченка** (1966), українського письменника, перекладача

30 липня

510 років від дня народження **Джорджо Вазарі** (1511–1574), італійського архітектора, живописця, теоретика та історика мистецтва

160 років від дня народження **Любові Олександрівни Яновської** (1861–1933), української письменниці, драматургині

31 липня

85 років від дня народження **Валерія Федоровича Гужви** (1936), українського прозаїка, сценариста

75 років від дня народження **Володимира Дмитровича Шевченка** (1946–2012), українського артиста цирку, дресирувальника

СЕРПЕНЬ

1 серпня

440 років тому в **Острозі** вийшла “**Острозька Біблія**”, перше повне видання Біблії церковнослов'янською мовою. Видатна пам'ятка української та європейської культури. Друкар **Іван Федорович** (Федоров) (1581)

40 років тому на базі **Острозького краєзнавчого музею** було засновано **Державний історико-культурний заповідник м. Острога**

1 серпня

140 років від дня народження **Володимира Валер'яновича Данилова** (1881–1970), українського та російського літературознавця, фольклориста, етнографа, шевченкознавця

105 років від дня народження **Григорія Петровича Гутмана** (1916–1975), українського скульптора

90 років від дня народження **Іллі Павловича Галайди** (1931), українського письменника, художника, педагога (Словаччина)

90 років від дня народження **Олександра Михайловича Дубовика** (1931), українського живописця, графіка, монументаліста)

2 серпня

145 років від дня народження **Степана Івановича Слободянюка-Подольна** (1876–1932), українського прозаїка

80 років від дня народження **Людмили Данилівни Гурової**, співачки, заслуженої артистки України, солістки Рівненської обласної філармонії (1941)

60 років від дня народження **Вікторії Михайлівни Климентовської** (1961), письменниці. Працює на Рівненщині. Член Національної спілки письменників України

3 серпня

100 років від дня народження **Михайла Олександровича Кокіна** (1921–2009), українського живописця

4 серпня

160 років від дня народження **Трохима Абрамовича Зіньківського** (1861–1891), українського письменника, публіциста, фольклориста

120 років від дня народження **Луї Даніеля Армстронга** (1901–1971), американського короля джазу, саксофоніста та співака

90 років від дня народження **Едуарда Марковича Митницького** (1931–2018), українського режисера, театрального діяча, педагога, засновника та художнього керівника Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра

80 років від дня народження **Томи Гриньківа** (1941), американського піаніста, педагога українського походження

5 серпня

155 років від дня народження **Володимира Миколайовича Леонтовича** (1866–1933), українського письменника, літературного критика, історика, мемуариста, словникаря (лексикографа)

110 років від дня народження **Івана Васильовича Мавроді** (1911–1981), українського та болгарського письменника, прозаїка, перекладача

100 років від дня народження **Романа Братного** [справжнє – Мулярчик (1921–2017)], польського письменника, поета, прозаїка, публіциста, драматурга, кіносценариста

6 серпня

130 років від дня народження **Степана Корнійовича Бондарчука** (1886–1970), українського актора, режисера, театрального діяча, співзасновника курбасівського “Молодого театру”

7 серпня

120 років від дня народження **Юлії Іполитівни Солнцевої** (1901–1989), української та російської акторки, кінорежисерки

115 років від дня народження **Леопольда Івановича Левицького** (1906–1973), українського художника, графіка польсько-австрійського походження

100 років від дня народження **Івана-Валентина Феодосійовича Задорожного** (1921–1988), українського живописця, графіка, монументаліста

9 серпня

135 років від дня народження **Богдана Романовича Заклинського** (1886–1946), українського письменника, публіциста, фольклориста

115 років від дня народження **Памели Ліндон Треверс** (Хелени Ліндон Гофф) (1906–1996), англійської письменниці-казкарки

110 років від дня народження **Ореста Сидоровича (Ісидоровича) Масикевича** (1911–1980), українського письменника, поета, перекладача, журналіста, громадсько-політичного діяча (Румунія)

10 серпня

90 років від дня народження **Юрія Яковича Барабаша** (1931), українського та російського літературознавця, публіциста, критика

90 років від дня народження **Рафаеля Махмутовича (Махмудовича) Багаутдінова** (1931), українського живописця, графіка

80 років від дня народження **Романа Мар'яновича Лубківського** (1941–2015), українського письменника, поета, перекладача, державного та громадсько-політичного діяча, дипломата, лауреата Шевченківської премії (1992)

11 серпня

185 років тому розпочалось будівництво гімназійного корпусу неподалік замку Любомирських. Архітектори **Ян Якуб Бургіньйон** та **Франц Іванович Мехович**. Нині приміщення Рівненського обласного краєзнавчого музею (1836)

105 років від дня відкриття **Острозького краєзнавчого музею** (1916)

70 років від дня народження **Володимира Георгійовича Діброви** (1951), українського письменника, перекладача, есеїста

12 серпня

110 років від дня народження **Андрія Олександровича Білецького** (1911–1995), українського мовознавця

70 років від дня народження **Галини Миколаївни Малик** (1951), сучасної української дитячої письменниці

13 серпня

130 років від дня народження **Петара Митропана** [Петро Андрійович (1891–1988)], сербського літературознавця, мовознавця, перекладача українського походження

110 років від дня народження **Олександра Семеновича Плаксія** (1911–1986), українського художника театру

100 років від дня народження **Імре Шаркаді** (1921–1961), угорського письменника, прозаїка, драматурга, журналіста

14 серпня

130 років від дня народження **Миколи Анастазієвського** (1891–1974), українського живописця, графіка, мистецтвознавця, педагога, громадського діяча (США)

130 років від дня народження **Олексія Михайловича Ватулі** (1891–1955), українського актора

100 років від дня народження **Джорджо Стрелера** (1921–1997), італійського режисера, актора, театрального діяча

95 років від дня народження **Рене Госінні** (1926–1977) французького письменника, видавця

80 років від дня народження **Василя Михайловича Павлюка**, педагога, фольклориста, керівника фольклорного гурту “Горина»” Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (1941–2010)

15 серпня

465 років тому у монастирі с. Двірець (тепер Ізяславського району Хмельницької області) **Архімандритом Григорієм** та писцем **Михайлом Василевичем** розпочато роботу з перекладу та написання **Пересопницького Євангелія** – першого з відомих перекладів Святого Письма староукраїнською літературною мовою (1556)

250 років від дня народження **Вальтера Скотта** (1771–1832), англійського та шотландського письменника, поета, історика, збирача старожитностей

175 років від дня народження **Фелікса Вадимовича Волховського** (1846–1914), українського та російського письменника, перекладача, журналіста, літературознавця, видавця, громадського діяча

160 років від дня народження **Володимира Олександровича Беклемішева** (1861–1920), українського та російського скульптора, педагога

100 років від дня народження **Георгія Семеновича Зубковського** (1921–2006), українського живописця, графіка

100 років від дня народження **Костянтина Олександровича Мяскова** (1921–2000), українського композитора, баяніста

100 років від дня народження **Степана Йосиповича Рєпіна** (1921–?), українського живописця

16 серпня

150 років від дня народження **Захарія Петровича Паліашвілі** (1871–1933), грузинського композитора, педагога, музично-громадського діяча, представника грузинської класичної музики, автора музики до сучасного Гімну Грузії

140 років від дня народження **Івана Кириловича Дряпаченка** (1881–1936), українського живописця, графіка

125 років від дня народження **Аполлінарії Карабіневич** [сценічне ім'я – Леся Барвінок (1896–1971)], української акторки, режисерки, театральньо-громадської діячки, педагога (США)

80 років від дня народження **Євгена Йосиповича Орликова** (1941), українського художника-монументаліста

65 років від дня народження **Володимира Євгеновича Сердюка** (1956), українського філолога, перекладача, літератора, режисера, кінознавця, кіноактора, журналіста, драматурга

65 років від дня народження **Зої Володимирівни Дідич** (1956), педагога, письменниці. Народилася, живе і працює в м. Костопіль. Голова районної організації Народного Руху України, голова міського осередку Союзу Українок

18 серпня

185 років від дня народження **Олександра Яковича Кониського** (1836–1900), українського письменника, педагога, громадського діяча

170 років від дня народження **Михайла Никифоровича Кочури** (1851 – після 1932), українського письменника

110 років від дня народження **Миколи Івановича Бурячка** (1911–1977), українського живописця, архітектора, реставратора, мистецтвознавця

65 років від дня народження **Василя Дмитровича Герасим'юка** (1956), українського поета, радіожурналіста, лауреата Шевченківської премії (2003)

19 серпня

150 років від дня народження **Ярослава Йосиповича Лопатинського** (1871–1936), українського композитора

140 років від дня народження **Джордже Енеску** (1881–1955), румунського композитора, скрипаля, диригента, піаніста, педагога, основоположника сучасної румунської композиторської школи

120 років від дня народження **Марії Олександрівни Галич** (1901–1974), української письменниці

110 років від дня народження **Антоня Дмитровича Маторіна** (1911–1992), українського архітектора

90 років від дня народження **Юрія Аврамовича Паскевича** (1931–2007), українського архітектора-містобудівника, художника

20 серпня

120 років від дня народження **Сальваторе Квазімодо** (1901–1968), італійського письменника, поета, перекладача, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1959)

100 років від дня народження **Миколи Яковича Зарудного** (1921–1991), українського драматурга, прозаїка

80 років від дня народження **Віктора Петровича Олендера** (1941), українського кінорежисера-документаліста

60 років від дня народження **Джеймса Роллінса** (Джеймс Пол Чайковські) (1961), американського письменника, польського походження

50 років від дня народження **Девіда Едварда Вільямса** (Девіда Волліамса) (1971), англійського прозаїка, актора

21 серпня

150 років від дня народження **Леоніда Миколайовича Андрєєва** (1871–1919), російського письменника, драматурга, основоположника російського експресіонізму

110 років від дня народження **Леоніда Ілліча Чичкана** (1911–1977), українського живописця

80 років від дня народження **Людмили Федорівни Божко-Лацанич** (1941), української співачки (сопрано), педагога

23 серпня

100 років від дня народження **Якова Ароновича Костюковського** (1921–2011), російського письменника поета, драматурга, сценариста, журналіста, народженого в Україні

24 серпня

150 років від дня народження **Василя Григоровича Щурата** (1871–1948), українського вченого-літературознавця, фольклориста, поета, перекладача, педагога

100 років від дня народження **Леоніда Полтави** [справжнє – Леонід Едвардович Пархомович, прізвище-оберіг – Єнсен (1921–1990)], українського поета, прозаїка, публіциста, драматурга, журналіста, редактора, громадського діяча (США)

30 років тому Верховною Радою України був прийнятий **Акт про державну незалежність України** (1991)

25 серпня

125 років від дня народження **Володимира Михайловича Синицького** (1896–1986), українського живописця

100 років від дня народження **Брасна Мура** (1921–1999), ірландського письменника, сценариста

26 серпня

125 років від дня народження **Володимира Яковича Гурфінкеля** (1896–1978), українського диригента, кларнетиста, педагога

110 років від дня народження **Василя Матіяша** (1911–1982), українського співака (баритон), диригента, громадського та пластового діяча (Австралія)

90 років від дня народження **Льва Івановича Вітковського** (1931–2008), українського живописця

27 серпня

165 років від дня народження **Івана Яковича Франка** (1856–1916), українського поета, прозаїка, публіциста

150 років від дня народження **Теодора Германа Альберта Драйзера** (1871–1945), американського письменника, публіциста, громадського діяча

125 років від дня народження **Файни Григорівни (Георгіївни) Раневської** (1896–1984), російської акторки театру та кіно

110 років від дня народження **Тібора Барабаша** (1911–1984), угорського письменника (писав про Т. Шевченка, перекладав його вірші)

110 років від дня народження **Антіна Федоровича Будзана** (1911–1982), українського мистецтвознавця

90 років від дня народження **Георгія Олександровича Урусова** (1931–2012), українського архітектора

80 років від дня народження **Богдана Сильвестровича Ступки** (1941–2012), українського актора театру та кіно, Героя України (2011)

28 серпня

130 років від дня народження **Михайла Олександровича Чехова** (1891–1955), російського та американського актора, педагога, режисера

29 серпня

460 років тому було завершено написання **Пересопницького Євангелія у Пересопницькому монастирі**, видатної пам'ятки української мови та книжкового мистецтва XVI ст. (1561)

90 років від дня народження **Володимира Володимировича Бесфамільнова** (1931–2017), українського баяніста, педагога

10 років тому в с. Пересопниця Рівненського району відкрито **культурно-археологічний центр “Пересопниця”**(2011)

30 серпня

100 років від дня народження **Володимира Васильовича Петрика** (1921–2002), українського хореографа, фольклориста

80 років від дня народження **Миколи Григоровича Волошина** (1941–2019), українського режисера

31 серпня

210 років від дня народження **Теофіля Готьє** (1811–1872), французького письменника, поета, критика, лібретиста, художника

ВЕРЕСЕНЬ

1 вересня

День знань

140 років від дня народження **Миколи Антоновича Шиповича** (1881–1944), українського музичного критика, мистецтвознавця, композитора

95 років від дня народження **Олександра Івановича Губарева** (1926), українського графіка

85 років від дня народження **Миколи Івановича Мерзлікіна** (1936–2006), українського режисера і актора

80 років від дня народження **Тараса Іванович Денисюка**, співака, соліста обласної філармонії. Заслужений артист України. Уродженець с. Ясениничі Рівненського району (1941–2020)

80 років з часу виходу першого номера газети **“Волинь”** у м. Рівному. Редактор Улас Самчук (1941)

2 вересня

210 років від дня народження **Івана Миколайовича Вагилевича** (1811–1866), українського поета, філолога, етнографа

165 років від дня народження **Василя Лукича Левицького** (1856–1938), українського письменника, літературознавця, видавця

110 років від дня народження **Чеслава Янчарські** (1911–1971), письменника, перекладача, автора дитячих книг. Уродженець с. Грушвиця Рівненського району Рівненської області. Закінчив Рівненську державну гімназію ім. Тадеуша Костюшка. Ініціатор створення поетичної групи “Волинь” (1935)

65 років від дня народження **Наталії Вікторівни Хаткіної** (1956–2009), української поетеси

3 вересня

160 років від дня народження **Михайла Андрійовича Беркоса** (1861–1919), українського живописця

90 років від дня народження **Олександра Дмитровича Басанця** (1931), українського живописця, педагога

70 років від дня народження **Наталії Іванівни Поклад** (1951) української поетеси, публіцистки

4 вересня

180 років від дня народження **Данила Костянтиновича Мороза** (1841–1894), українського письменника

55 років від дня народження **Марека Краєвського** (1966), сучасного польського письменника

5 вересня

85 років від дня народження **Анатолія Вікторовича Кудрицького** (1936–1997), киянина, українського видавця, заслуженого працівника культури України, автора, укладача і відповідального редактора енциклопедичного словника “Київ”

75 років від дня народження **Бориса Миколайовича Чіпа** (1946), українського поета, перекладача, драматурга

6 вересня

80 років від дня народження **Феодосія Максимовича Гуменюка** (1941), українського живописця, графіка, педагога

7 вересня

230 років від дня народження **Джузеппе Джоакіно Беллі** (1791–1863), італійського поета

140 років від дня народження **Андре Мазона** (1881–1967), французького філолога-славіста, літературознавця

8 вересня

Міжнародний день письменності. Відзначається щорічно відповідно до рішення 14-ї сесії ЮНЕСКО №1.141 від 1966 р.

180 років від дня народження **Антоніна Дворжака** (1841–1904), чеського композитора, диригента

125 років від дня народження **Олександра Олександровича Соколовського** (1896–938), українського письменника

90 років від дня народження **Олександра Андрійовича Івахненка** (1931–2003), українського художника-ілюстратора

9 вересня

115 років від дня народження **Івана Андрійовича Михайлюка** (1906–988), українського письменника

110 років від дня народження **Івана Федоровича Гуторова** (1911–1998), українського живописця, графіка, педагога

10 вересня

75 років від дня народження **Семена Фішельовича Глузмана** (1946), українського поета, лікаря, правозахисника, дисидента, громадського діяча

11 вересня

110 років від дня народження **Михайла Давидовича Хазана** (1911–1943), українського письменника

75 років від дня народження **Ентоні Брауна** (1946), англійського художника-ілюстратора

12 вересня

День українського кіно

100 років від дня народження **Станіслава Лема** (1921–2006), польського письменника-фантаста

90 років від дня народження **Олександра Онуфрійовича Дзьобана** (1931), українського літературознавця, археографа, бібліографа

90 років від дня народження **Роже Планшона** (1931–2009), французького режисера, актора, драматурга

80 років від дня народження **Наталії Володимирівни Левчишиної** (1941), української художниці-ілюстраторки

13 вересня

145 років від дня народження **Шервуда Андерсона** (1876–1941), англійського письменника

105 років від дня народження **Роальда Дала** (1916–1990), валлійського письменника

90 років від дня народження **Бориса Микитовича Харчука** (1931–1988), українського письменника-фантаста, філософа, автора роману “Волинь”. Неодноразово перебував на Рівненщині

90 років від дня народження **Радослава Семеновича Жука** (1931), українського архітектора, автора проєктів українських храмів у Канаді та США, теоретика архітектури, мистецтвознавця, педагога

14 вересня

80 років від дня народження **Віктора Миколайовича Волкова** (1941–2004), українського художника, графіка

75 років від дня народження **Тетяни Василівни Цимбал** (1946), української дикторки, телеведучої, педагога

15 вересня

125 років від дня народження **Олексія Інокентійовича Антонова** (1896–1962), військового діяча, генерала армії. Жив і навчався в м. Острозі

100 років від дня народження **Анатолія Юхимовича Білостоцького** (1921–1993), українського скульптора

90 років від дня народження **Миколи Мефодійовича Дьоміна** (1931), українського архітектора

75 років від дня народження **Івана Феодосійовича Корсака** (1946–2017), українського письменника, журналіста

16 вересня

20 років тому було започатковано щорічне літературно-мистецьке свято “**Дерманський світильник**” (2001)

17 вересня

120 років від дня народження **Миколи Петровича Глуценка** (1901–1977), українського художника, лауреата Шевченківської премії (1972)

110 років від дня народження **Віктора Петровича Самойловича** (1911–2000), українського архітектора, мистецтвознавця, педагога

100 років від дня народження **Софії Остапівни Гоменюк-Мельник** (1921–2001), української майстрині декоративного розпису

18 вересня

180 років від дня народження **Михайла Петровича Драгоманова** (1841–1895), українського історика, філософа, письменника, публіциста, літературознавця, фольклориста, економіста, громадського діяча. Перебував у м. Рівному у 70-х роках XIX ст.

110 років від дня народження **Федора Олексійовича Мицика** (1911–1941), українського поета, журналіста

60 років від дня народження **Бернара (Бернарда) Вербера** (1961), сучасного французького письменника

19 вересня

180 років від дня народження **Анатолія (Наталя) Климентовича Вахнянина** (1841–1908), українського композитора, письменника, журналіста, педагога, громадського діяча

110 років від дня народження **Вільяма Джеральда Голдинга** (1911–1993), англійського письменника, лауреата Нобелівської премії з літератури (1983)

20 вересня

200 років від дня народження **Кароля Мікулі** (1821–1897), українського, польського та румунського піаніста, композитора, фольклориста, музично-громадського діяча

160 років від дня народження **Михайла Івановича Пачовського** (1861–1933), українського письменника, фольклориста, педагога, композитора-аматора, громадського діяча

130 років від дня народження **Павла Петровича Филиповича** (1891–1937), українського поета, літературознавця, перекладача, педагога

125 років від дня народження **Теофіла Семеновича Демчука** (1896–1992), українського актора, педагога, театрознавця

110 років від дня народження **Вільяма Джералда Голдінга** (1911–1993), англійського письменника, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1983)

110 років від дня народження **Михайла Михайловича Божія** (1911–1990), українського живописця

110 років від дня народження **Миколи Львовича Нагнибіді** (1911–1985), українського поета, перекладача

100 років від дня народження **Григорія Павловича Коваля** (1921–1997), українського поета, перекладача

85 років від дня народження **Григорія Семеновича Дем'янчука** (1936–2001), журналіста, письменника, педагога, краєзнавця. Жив і працював у м. Рівному

80 років від дня народження **Степана Івановича Гостиняка** (1941), українського поета, літературознавця (Словаччина)

30 років тому вийшов перший номер газети “Волинь”, ініційованої політичним і громадським діячем В. Червонієм (1958–2009). Видання позиціонується як спадкоємець “Волинь”, заснованої письменником. У. Самчуком у м. Рівному в 1941 р. (1991)

21 вересня

155 років від дня народження **Герберта Джорджа Уеллса** (1866–1946), англійського письменника-фантаста

110 років від дня народження **Марка Наумовича Бернеса** [справжнє – Нейман (1911–1969)], російського актора, естрадного співака, народженого в Україні

90 років від дня народження **Івана Івановича Мірошникова** (1931–1989), українського поета, пісняра

30 років тому вийшов перший номер обласної газети “Рівне вечірнє” (1991)

23 вересня

120 років від дня народження **Ярослава Сайферта** (1901–1986), чеського поета, перекладача, журналіста, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1984)

90 років від дня народження **Фаїни Сергіївни Петрякової** (1931–2002), української мистецтвознавиці

75 років від дня народження **Тамари Миколаївни Стратієнко** [справжнє – Гримальська (1946)], української акторки, дикторки, телеведучої, педагога

24 вересня

125 років від дня народження **Френсіса Скотта Фіцджеральда** (1896–1940), американського письменника

125 років від дня народження **Ельзи Тріоле** (1896–1970), французької письменниці

25 вересня

140 років від дня народження **Лу Сінь** [справжнє – Чжоу Шужень (1881–1936)], китайського письменника, публіциста, літературознавця, перекладача, громадського діяча, основоположника сучасної китайської літератури

130 років від дня народження **Івана Васильовича Ткачука** (1891–1948), українського письменника, журналіста

26 вересня

Європейський день мов

170 років від дня народження **Михайла Миколайовича Калачевського** (1851–1907), українського композитора, піаніста, юриста, музично-громадського діяча

120 років від дня народження **Семена Дмитровича Скляренка** (1901–1962), українського письменника, прозаїка, кіносценариста, журналіста

100 років від дня народження **Федора Кузьмича Сарани** (1921–1995), українського бібліографа, бібліофіла, книгознавця, літературознавця, шевченкознавця, громадського діяча

27 вересня

150 років від дня народження **Грації Деледди** (1871–1936), італійської письменниці, лауреатки Нобелівської премії в галузі літератури (1926)

125 років від дня народження **Тимофія (Тимка) Львовича Бойчука** (1896–1922), українського живописця, монументаліста

100 років від дня народження **Катерини Іванівни Гловацької** (1921–2001), української письменниці, перекладачки, літературознавиці

28 вересня

100 років від дня народження **Геннадія Наумовича Глікмана** (1921–1991), українського графіка, скульптора-анімаліста

100 років від дня народження **Василя Федоровича Лисенка** (1921–1993), українського письменника, літературознавця

29 вересня

155 років від дня народження **Михайла Сергійовича Грушевського** (1866–1934), українського історика, письменника, громадського і політичного діяча, першого Президента України. У 1918 р. побував на Рівненщині

95 років від дня відкриття **Києво-Печерського історико-культурного заповідника** (1926)

30 вересня

Всеукраїнський день бібліотек. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 471/98 від 14.05.1998 р.

150 років від дня народження **Григорія Микитовича Кузневича** (1871–1948), українського скульптора

125 років від дня народження **Ярослава Васильовича Барнича** (1896–1967), українського композитора, диригента, скрипаля, педагога, громадського діяча

95 років від дня народження **Костянтина Дмитровича Огневого** (1926–1999), українського співака

ЖОВТЕНЬ

445 років від часу заснування князем Василем-Костянтином Костянтиновичем Острозьким **слов'яно-греко-латинської академії в м. Острозі** (1576–1636)

175 років від часу перебування на Рівненщині **Тараса Григоровича Шевченка**, видатного українського поета, художника, мислителя (1846)

80 років тому вийшов перший номер **часопису для дітей “Орленя”** у видавництві “Волинь” (м. Рівне). Редактор С. Скрипник (1941)

30 років тому у Рівному на будинку №17 по вул. Михайла Драгоманова відкрито однойменну меморіальну дошку **Михайлу Петровичу Драгоманову**, українському громадсько-політичному діячу, літературознавцю, історику, фольклористу (1991)

1 жовтня

Міжнародний день музики Відзначається щорічно за рішенням Міжнародної музичної ради при ЮНЕСКО з ініціативи Д. Шостаковича

230 років від дня народження **Сергія Тимофійовича Аксакова** (1791–1859), російського письменника (цікавився Україною, її історією та культурою; підтримував дружні стосунки з О. Бодянським, М. Максимовичем, Т. Шевченком, М. Щепкіним та ін.)

2 жовтня

130 років від дня народження **Йосипа Йосиповича Бокшая** (1891–1975), українського живописця, педагога

115 років від дня народження **Івана Павловича Багряного** (1906–1963), (справж. – Лозов’яга Іван Павлович) (1906-1963), українського письменника, політичного і громадського діяча

80 років від дня народження **Віталія Васильовича Ковалинського** (1941–2019), українського письменника, редактора, журналіста, краєзнавця, історика Києва

3 жовтня

День працівників освіти. Відзначається щорічно в першу неділю жовтня відповідно до Указу Президента України № 513/94 від 11.09.1994 р.

150 років від дня народження **Стейна Стревелса** [справжнє – Франк Латер (1871–1969)], бельгійського письменника

140 років від дня народження **Михайла Степановича Возняка** (1881–1954), українського літературознавця, фольклориста, франкознавця

125 років від дня народження **Агапія Пилиповича Шамрая** (1896–1952), українського літературознавця, історика літератури

125 років від дня народження **Павла Максимовича Ковжуна** (1896–1939), українського художника-ілюстратора, живописця, мистецтвознавця

120 років від дня народження **Франтішека Галаса** (1901–1949), чеського поета, перекладача

110 років від дня народження **Анатолія Михайловича Дев'яніна** (1911–1986), українського графіка

100 років від дня народження **Анатолія Денисовича Косматенка** (1921–1975), українського поета-байкаря

80 років від дня народження **Василя Миколайовича Куща** (1941), українського художника-ілюстратора

70 років від дня народження **Руслана Михайловича Постолювського** (1951), кандидата історичних наук, професора кафедри всесвітньої історії, члена-кореспондента Міжнародної слов'янської академії наук, члена-кореспондента Академії педагогічних і соціальних наук, академіка Української академії економічної кібернетики, президента міжнародного центру “Геополітика”, ректора Рівненського державного гуманітарного університету. Заслужений діяч науки і техніки України, нагороджений знаком “Відмінник освіти України” й орденом “За заслуги” III ступеня, нагрудний знак “Петро Могила”. Народився у с. Мізоч на Рівненщині

4 жовтня

Всесвітній день архітектури. Відзначається щорічно в перший понеділок жовтня за рішенням 20-ї Генеральної Асамблеї Міжнародного союзу архітекторів

205 років від дня народження **Ежена Потьє** (1816-1887), французького поета

130 років від дня народження **Юрія Клена** (Освальда Бургардта) (1891–1947), українського письменника, перекладача, літературознавця, редактора, викладача

110 років від дня народження **Михайла Михайловича Карасьова** (1911–1984), українського режисера, педагога

110 років від дня народження **Оксани Керч** [справжнє – Ярослава-Оксана Іванівна Гаращак (1911–1991)], української письменниці, публіцистки, драматурга, громадської діячки

5 жовтня

Всесвітній день вчителів. Відзначається щорічно в ознаменування річниці підписання Рекомендацій ЮНЕСКО та Міжнародної організації праці щодо становища вчителів від 1966 р. (UNESCOPRESSE, Ч. 4, № 17, С. 9)

140 років від дня народження **Івана Митрофановича Северина** (1881 –1964), українського живописця

130 років від дня народження **Миколи Михайловича Любинського** (1891–1938), українського громадсько-політичного діяча, дипломата, мовознавця

115 років від дня народження **Івана Дмитровича Ковтуна** (1906–1937), українського прозаїка

75 років від дня народження **Олега Володимировича Андрусенка** (1946), українського кінооператора

6 жовтня

140 років від дня народження **Івана Антоновича Кочерги** (1881–1952), українського драматурга

75 років від дня народження **Марини Миколаївни Меднікової** (1946), української письменниці, сценаристки, кіноредакторки

7 жовтня

80 років від дня народження **Миколи Михайловича Яненка** (1941), українського дитячого письменника

8 жовтня

175 років від дня народження **Івана Симеоновича Біликовського** (1846–1922), українського композитора, педагога, музичного діяча

125 років від дня народження **Жульєна Дювів'є** (1896–1967), французького кінорежисера

120 років від дня народження **Сергія Фотійовича Бєсєдіна** (1901–1996), українського живописця, графіка, педагога

100 років від дня народження **Івана Антоновича Маценка** (1921–2011), українського письменника, прозаїка, публіциста

9 жовтня

135 років від дня народження **Івонни Омелянівни Блажкевич** (1886–1977), української поетеси, письменниці

10 жовтня

День художника. Відзначається щорічно в другу неділю жовтня відповідно до Указу Президента України № 1132/98 від 09.11.1998 р.

115 років від дня народження **Степана Луцика** (1906—1963), українського живописця (США)

90 років від дня народження **Атени-Святомири Василівни Пашко** (1932–2012), поетеси, громадської діячки

11 жовтня

90 років від дня народження **Ярослава Кабічека** (1931–1996), чеського поета, перекладача (зокрема, перекладав твори Т. Шевченка, М. Бажана, М. Вінграновського, П. Воронька, І. Драча, В. Коротича, Р. Лубківського, М. Нагнибіди, Б. Олійника, Д. Павличка)

80 років від дня народження **Антоніни Іванівни Листопад** [справжнє – Нікітіна (1941)], української письменниці, поетеси, публіцистки, уродженки с. Перекалі Демидівського району (1941)

55 років від дня народження **Надії Симчич** (1966), української письменниці, драматургині, авторки казок

12 жовтня

125 років від дня народження **Еудженіо Монтале** (1896–1981), італійського поета, прозаїка, перекладача, критика, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1975)

13 жовтня

День художника. Відзначається щорічно в другу неділю жовтня відповідно до Указу Президента України № 1132/98 від 09.11.1998 р.

125 років від дня народження **Наталії Юхимівни Вовк** (1896–1970), української килимарниці, майстрині народного ткацтва

85 років від дня народження **Кристини Нестлінгер** (1936–2018), австрійської дитячої письменниці

85 років від дня народження **Роберта Роджера Інгена** (1936), австралійського художника-ілюстратора, прозаїка

14 жовтня

125 років від дня народження **Андрія Хомича Хмари** (1896–1968), українського хорового диригента

85 років від дня народження **Юрга Шубігера** (1936-2014), швейцарського прозаїка

20 років тому у м. Рівному відкрито **перший у світі пам'ятник Симону Петлюрі**, голові Директорії УНР. Автор пам'ятника – П. Подолець, скульптори – В. Стасюк, В. Шолудько, архітектор – Т. Мельничук (2001)

20 років тому було освячено Свято-Покровський собор м. Рівного Святійшим Патріархом Київським і всієї України-Русі Філаретом (2001)

15 років тому відбулося урочисте закладання каменю на місці будівництва пантеону Героїв Гурбенського бою (2006)

15 жовтня

125 років від дня народження **Павла Максимовича Ковжуна** (1896–1939), українського живописця, графіка, мистецтвознавця

100 років від дня народження **Дмитра Омеляновича Луценка** (1921–1989), українського поета, лауреата Шевченківської премії (1976)

16 жовтня

150 років від дня народження **Олександра Григоровича Мосіна** (1871–1929), українського співака (тенор)

110 років від дня народження **Ювеналія Йосипа Мокрицького** (1911–2002), українського живописця, іконописця (Канада)

110 років від дня народження **Петра Дорофійовича Сльоти** (1911–1974), українського живописця

100 років від дня народження **Анджея Мунка** (1921–1961), польського кінорежисера

90 років від дня народження **Наталії Семенівни Герц** (1931), української художниці, майстрині декоративно-прикладного мистецтва

17 жовтня

85 років від дня народження **Івана Федоровича Драча** (1936–2018), українського поета, перекладача, кінодраматурга, громадського і політичного діяча, лауреата Шевченківської премії (1976)

80 років від дня народження **Софії Маркіянівни Лади** (1941), української художниці декоративно-ужиткового мистецтва, живописця, графіка (США, Канада)

80 років від дня народження **Ярополка Володимировича Ласовського** (1941–2006), українського композитора, скрипаля, диригента, педагога

18 жовтня

200 років від дня народження **Михайла Сергійовича Башилова** (1821–1870), українського та російського живописця, графіка

125 років від дня народження **Адольфа Йосиповича Страхова** [справжнє – Браславський (1896–1979)], українського скульптора, графіка

19 жовтня

115 років від дня народження **Сергія Іларіоновича Воскрекасенка** (1906–1979), українського поета

20 жовтня

110 років від дня народження **Бернара Зерфюсса** (1911–1996), французького архітектора, автора палацу ЮНЕСКО в Парижі

90 років від дня народження **Яна Улофа Екгольма** (1931–2020), шведського прозаїка, автора численних детективів та книг для дітей

80 років від дня народження **Віктора Анатолійовича Чайки** (1941–2008), голови Рівненського міськвиконкому (1980–1988, 1998–2008). Почесний громадянин м. Рівне

75 років від дня народження **Філіпа Пулмана** (1946), англійського дитячого письменника

21 жовтня

Міжнародний День шкільних бібліотек

175 років від дня народження **Едмонда де Амічіса** (1846–1908), італійського поета, прозаїка, журналіста

125 років від дня народження **Євгена Львовича Шварца**, російського прозаїка, драматурга, сценариста і поета. Визнаний основоположником масової драматургії, основу якої становить лірична поезія

100 років від дня народження **Сергія Михайловича Мушника** [справжнє – Мушников (1921–1994)], українського поета, прозаїка

22 жовтня

210 років від дня народження **Ференца Ліста** (1811–1886), угорського композитора та піаніста

150 років від дня народження **Євгена Михайловича Кузьміна** (1871–1942), українського мистецтвознавця, публіциста, теософа, художнього критика, педагога

120 років від дня народження **Петра Герасимовича Міхневича** (1901–1993), українського актора театру та кіно

80 років від дня народження **Степана Степановича Олексенка** (1941–2006), українського актора

24 жовтня

Всесвітній день інформації щодо розвитку. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/3038 (XXVII)

110 років від дня народження **Аркадія Ісаковича Райкіна** (1911–1987), російського режисера, сценариста, актора, коміка, театрального діяча

90 років від дня народження **Наталії Михайлівни Дерегус** [Лоренс (1931)], української скульпторки

25 жовтня

140 років від дня народження **Пабло Пікассо** (1881–1973), іспанського та французького художника

110 років від дня народження **Захара (Захарія) Яковича Лібмана** (1911–1981), українського літературознавця

90 років від дня народження **Анні Жирардо** (1931–2011), французької акторки театру та кіно

26 жовтня

120 років від дня народження **Бенедикта Наумовича Норда** [справжнє – Левін (1901–1965)], українського та російського режисера, педагога

27 жовтня

Всесвітній день аудіовізуальної спадщини. Відзначається щорічно відповідно до резолюції, затвердженої на 33-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (2005)

285 років від дня народження **Джеймса Макферсона** (1736–1796), шотландського письменника

245 років від дня народження **Якова Михайловича Марковича** (1776–1804), українського історика

90 років від дня народження **Георгія Павловича Сербіна** (1931), письменника, журналіста, краєзнавця. Редактор газети “Червоний прапор”. Проживає у м. Рівному

90 років від дня народження **Юрія Тимофійовича Кочерги** (1931–2002), українського письменника, прозаїка

80 років від дня народження **Миколи Григоровича Мошика** (1941), українського кобзаря, бандуриста, композитора, педагога, громадського діяча

28 жовтня

555 років від дня народження **Еразма Роттердамського** (1466–1536), нідерландського письменника

270 років від дня народження **Дмитра Степановича Бортнянського** (1751–1825), українського композитора, співака, диригента

140 років від дня народження **Дмитра Яковича Макогона** (1881–1961), українського письменника, педагога, культурно-освітнього діяча

125 років від дня народження **Михайла Федоровича Романова** (1896–1963), українського та російського актора театру та кіно, режисера, театрального діяча

120 років від дня народження **Миколи Дмитровича Покровського** (1901–1985), українського диригента

85 років від дня народження **Романа Григоровича Віктюка** (1936–2020), українського театрального діяча

29 жовтня

110 років від дня народження **Івана Антоновича Цюпи** (1911–2004), українського письменника

30 жовтня

370 років від дня смерті **Гната Старушича** (р.н. невідомий – 1651), українського освітнього, культурного і релігійного діяча. У 1639 році був ігуменом монастиря у с. Гощі

270 років від дня народження **Річарда Брінслі Шерідана** (1751–1816), англійського письменника, драматурга, театрального та політичного діяча

160 років від дня народження **Емілія Антуана Бурделя** (1861–1929), французького скульптора

150 років від дня народження **Поля Валері** (1871–1945), французького поета, філософа

140 років від дня народження **Михайла Андрійовича Шаронова** (1881–1957), українського художника, педагога

110 років від дня народження **Григорія (Григора) Яковича Крука** (1911–1988), українського скульптора, графіка (Німеччина)

100 років від дня народження **Пилипа Дмитровича Бабанського** (1921–1994), українського письменника, журналіста

100 років від дня народження **Пилипа Дмитровича Бабанського** (1921–1994), українського прозаїка

31 жовтня

200 років від дня народження **Карела Гавлічека-Боровського** (1821–1856), чеського поета, публіциста, громадсько-політичного діяча, одного із фундаторів чеської журналістики, сатири та літературної критики

ЛИСТОПАД

1 листопада

170 років від дня народження **Івана Івановича Манжури** (1851–1893), українського поета, фольклориста, етнографа, журналіста, лексикографа, перекладача, історика, соціолога

160 років від дня народження **Дніпрової Чайки** [справжнє – Людмила Олексіївна Василевська-Березіна (1861–1927)], української письменниці, перекладачки, фольклористки, педагогині, громадської діячки

150 років від дня народження **Стівена Крейна** (1871–1900), американського письменника, поета, прозаїка, публіциста, журналіста

150 років від дня народження **Олександра Опанасовича Спендіарова** [справжнє – Спендіарян (1871–1928)], вірменського композитора, диригента, педагога, народженого в Україні

2 листопада

140 років від дня народження **Остапа Грицяя** (1881–1954), українського письменника, літературознавця, перекладача, критика, журналіста, педагога (Німеччина)

130 років від дня народження **Олександра Івановича Маркуша** (1891–1971), українського письменника, перекладача, фольклориста, етнографа, журналіста, видавця, педагога

120 років від дня народження **Ізраїля Соломоновича Штеймана** (1901–1983), українського диригента, педагога

110 років від дня народження **Одіссея Елітіса** [справжнє – Алепуделіс (1911–1996)], грецького поета, одного з найяскравіших представників романтичного модернізму, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1979)

30 років тому відбувся перший обласний форум представників інтелігенції, який підтримав Акт незалежності України, прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року (1991)

3 листопада

220 років від дня народження **Вінченцо Белліні** (1801–1835), італійського композитора

120 років від дня народження **Андре Мальро** (1901–1976), французького письменника, мистецтвознавця, політичного діяча

4 листопада

1010 років від початку закладення (1011–1018) **Софії Київської (або Софійського собору)** – визначної пам'ятки історії та архітектури України

220 років від дня народження **Северина Гошинського** (1801–1876), польського поета-романтика, публіциста, представника “української школи” в польській літературі, громадського діяча. Навчався у школі францисканців у с. Межиріч Острозького району Рівненської області

135 років від дня народження **Якова Андрійовича Мамонтова** (1886–1940), українського драматурга, театрознавця

120 років від дня народження **Дмитра Лазаровича Демерджі** (1901–1991), українського поета

110 років від дня народження **Бориса Івановича Котлярова** (1911–1989), українського письменника, поета, публіциста

110 років від дня народження **Дмитра Клячківського (Клим Савур)** (1911–1945), українського політичного і військового діяча, полковника УПА. Загинув в урочищі Лісничівка неподалік с. Суськ Рівненського району

75 років від часу набуття чинності (1946) статуту ЮНЕСКО (ООН з питань освіти, науки і культури)

5 листопада

65 років від дня народження **Леоніда Володимировича Ушкалова** (1956), українського письменника, літературознавця

6 листопада

250 років від дня народження **Алоїза Зенефельдера** (1771–1834), німецького винахідника в галузі поліграфії (розробив спосіб плоского друку – літографію, сконструював літографський верстат, відкрив першу літографську майстерню в Мюнхені, написав підручник із літографії)

210 років від дня народження **Маркіяна Семеновича Шашкевича** (1811–1843), українського письменника, громадсько-культурного діяча, духовного просвітителя, речника національного відродження на західних землях України

110 років від дня народження **Павла Герасимовича Лісіціана** (1911–2004), вірменського та російського співака, педагога

100 років від дня народження **Джеймса Джонса** (1921–1977), американського письменника

80 років тому в урочищі “Сосонки” (околиця м. Рівного) німецько-фашистськими окупантами було Розстріляно 17,5 тисяч місцевих жителів єврейської національності (1941)

7 листопада

210 років від дня народження **Карела Яроміра Ербена** (1811–1870), чеського поета, фольклориста, етнографа, історика, перекладача

190 років від дня народження **Леонарда Совінського** (1831–1887), польського письменника, критика, перекладача, який першим почав перекладати польською мовою твори Т. Шевченка, популяризувати його творчість

140 років від дня народження **Сергія Дмитровича Меркурова** (1881–1952), російського скульптора вірменського походження (автор проєктів пам’ятників Т. Шевченку в Харкові та на могилі в Каневі)

120 років від дня народження **Дмитра Филімоновича Красицького** (1901–1989), українського письменника, історика, літературознавця, шевченкознавця

110 років від дня народження **Матвія Борисовича Коган-Шаца** [справжнє – Шац (1911–1989)], українського живописця

100 років від дня народження **Віктора Овсійовича Вакуловича** (1921–1992), українського хорового диригента, педагога

90 років від дня народження **Миколи Леонідовича Жарикова** [Жаріков (1931)], українського архітектора

85 років від дня народження **Миколи Степановича Вінграновського** (1936–2004), українського письменника-шестидесятника, режисера, актора, сценариста, поета

60 років від дня народження **Олександра Володимировича Апалькова** (1961), українського письменника, перекладача

8 листопада

130 років від дня народження **Олеся Досвітнього** [справжнє – Олександр Федорович Скрипаль-Міщенко (1891–1934)], українського письменника, публіциста

110 років від дня народження **Сари Абдурахманівни Ішантураєвої** (1911–1998), узбецької акторки театру та кіно, громадської діячки

110 років від дня народження **Михайла Кириловича Чорного** (1911–1985), українського кінооператора

100 років від дня народження **Михайла Васильовича Дзиндри** (1921–2006), українського художника, графіка, скульптора, архітектора

9 листопада

День української писемності та мови. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1241/97 від 06.11.1997 р.

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 1209/2011 від 30.12.2011 р. (зі змінами, внесеними згідно з Указом Президента України № 717/2013 від 30.12.2013 р.)

160 років від дня народження **Тадеуша Павліковського** (1861–1915), польського режисера, театрального діяча

130 років від дня народження **Федора Львовича Ернста** [справжнє – Теодор-Ріхард Людвігович (1891–1942)], українського історика, мистецтвознавця, музеєзнавця

105 років від дня народження **Леоніда Петровича Бразова** (1916–1997), українського письменника

10 листопада

10 листопада

125 років від дня народження **Клавдії Ізидорівни Бобикевич-Сори** (1896–1971), української письменниці, громадсько-культурної діячки

115 років від дня народження **Володимира Лібовицького** (1906–1984), балетмейстера, хореографа, театрального діяча. Перекладав українські твори чеською мовою. Уродженець с. Новини Млинівського району Рівненської області

11 листопада

200 років від дня народження **Федора Михайловича Достоевського** (1821–1881), російського письменника, публіциста, одного з найкращих романістів світового рівня

80 років від дня народження **Леоніда Миколайовича Талалая** (1941–2012), українського поета

12 листопада

95 років від дня народження **Володимира Сергійовича Куткіна** (1926–2003), українського художника-ілюстратора

85 років від дня народження **Миколи Федоровича Сингаївського** (1936–2013), українського поета

13 листопада

125 років від дня народження **Доміана Івановича Козачковського** (1896–1967), українського актора, режисера

90 років від дня народження **Валентина Григоровича Штолька** (1931–2020), українського архітектора

90 років від дня народження **Нузета Абибулаєвича Умерова** (1931), кримськотатарського поета, прозаїка, перекладача, журналіста, засновника сучасного напрямку в дитячій кримськотатарській літературі

80 років від дня народження **Віктора Володимировича Герасимова** (1941), українського поета-пісняря, музично-громадського діяча

80 років від дня народження **Леоніда Івановича Данчука** (1941), українського режисера, театрознавця

15 листопада

175 років від дня народження **Дмитра Івановича Вінцковського** (1846–1917), українського письменника, краєзнавця, педагога

100 років від дня народження **Василя Івановича Левицького** [Васіле Левіцький (1921–1997)], молдавського поета, перекладача

30 років від часу заснування щорічної **регіональної краєзнавчої премії “За відродження Волині”** (1991)

16 листопада

День працівників радіо, телебачення та зв’язку. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 667/94 від 11.11.1994 р

175 років від дня народження **Миколи Львовича Скадовського** (1846–1892), українського живописця

120 років від дня народження **Марії Михайлівни Вакалюк** [Костинюк (1901–1975)], української поетеси, громадсько-культурної діячки (Канада)

115 років від дня народження **Клауса Манна** (1906–1949), німецького письменника

90 років від дня народження **Елеонори Олексіївни Виноградової** (1931–2003) українського хормейстера, педагога

55 років від дня народження **В’ячеслава Миколайовича Васильченка** (1966), сучасного українського письменника, журналіста, науковця, педагога

17 листопада

210 років від дня народження **Миколи Дмитровича Іванишева** (1811–1874), українського правознавця, джерелознавця, археографа, архівіста

120 років від дня народження **Івана Олександровича Пир’єва** (1901–1968), російського кінорежисера

18 листопада

100 років від дня народження **Дмитра Олексійовича Міщенка** (1921–2016), українського прозаїка, лауреата Шевченківської премії (1993)

100 років від дня народження **Чабуа Аміреджибі** [Мзечабук Іраклійович (1921–2013)], грузинського письменника, класика грузинської літератури ХХ ст.

19 листопада

310 років від дня народження **Михайла Васильовича Ломоносова** (1711–1865), російського вченого, поета

100 років від дня народження **Івана Петровича Дударя** (1921–2007), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва

100 років від дня народження **Макса Крузе** (1921–2015), німецького прозаїка, казкаря

20 листопада

125 років від дня народження **Михайла Івановича Вериківського** (1896–1962), українського композитора, диригента, фольклориста, музикознавця, педагога, музично-громадського діяча

120 років від дня народження **Тетяни Олександрівни Максимович** (1901–1980), української художниці театру, скульпторки

85 років від дня народження **Дона Делілло** (1936), американського письменника-постмодерніста

21 листопада

130 років від дня народження **Михайлини Іванівни Жарської** (1891–1972), української акторки, співачки (сопрано)

110 років від дня народження **Василя Лозового** (Михайла Миколайовича Ходаківського), письменника, прозаїка, журналіста, уродженця м. Рівного (1911–1995)

100 років від дня народження **Миколи Івановича Ісопенка** (1921–2009), українського скульптора

65 років від дня народження **Віктора Кимовича Губарева** (1956), українського письменника, публіциста, історика

22 листопада

220 років від дня народження **Володимира Івановича Даля** (1801–1872), російського письменника, лексикографа, етнографа, фольклориста, народженого в Україні

125 років від дня народження **Віктора Степановича Косенка** (1896–1938), українського композитора, піаніста, педагога

100 років від дня народження **Андрія Васильовича Кулінича** (1921–2007), українського літературознавця

80 років від дня народження **Маргарити Юріївни Малиновської** (1941–1983), української письменниці, журналістки, критика

23 листопада

110 років від дня народження **Аркадія Захаровича Добровольського** (1911–1969), українського письменника, кіносценариста, перекладача

24 листопада

195 років від дня народження **Карла Коллоді** (Карло Лоренціні) (1826–1890), італійського письменника-казкаря

140 років від дня народження **Мілана Зуна** (1881–1960), чеського скрипаля, диригента, педагога

25 листопада

140 років від дня народження **Абрама Аншеловича Маневича** (1881–1942), українського, білоруського та американського живописця

130 років від дня народження **Клима Лаврентійовича Поліщука** (1891–1937), українського письменника, публіциста, автора історичних романів. У 1910 р. відвідав Козацькі могили та присвятив вірші, публікації цій темі

125 років від заснування бароном Федором Штейнгелем **першого сільського музею на Волині** у с. Городок Рівненського району Рівненської області (1896)

120 років від дня народження **Михайла Костянтинівича Ореста** (Зерова) (1901–1963), українського поета, громадського і політичного діяча

95 років від дня народження **Пола Уїльяма Андерсона** (1926–2001), американського письменника-фантаста

95 років від дня народження **Михайла Івановича Каганова** (1926–1976), педагога, композитора, заслуженого діяча мистецтв України. Викладач Рівненського музичного училища та Рівненського державного педагогічного інституту

26 листопада

125 років від дня заснування (1896) **Чернігівського історичного музею імені В. В. Тарновського** (на той час – Музей українських старожитностей ім. В. В. Тарновського)

125 років від дня народження **Григорія Івановича Коляди** (1896–1977), українського книгознавця, педагога

125 років від заснування бароном **Федором Рудольфовичем Штейнгелем** першого сільського музею на Волині у селі Городок Рівненського району (1896)

90 років від дня народження **Адольфо Переса Есківеля** (1931), аргентинського скульптора, архітектора, правозахисника, лауреата Нобелівської премії миру (1980)

80 років від дня народження **Євгена Ґратовича** (1941), американського скрипаля, педагога українського походження

27 листопада

120 років від дня народження **Михайла Ореста** [справжнє – Михайло Костьович Зеров (1901–1963)], українського поета, перекладача, педагога

100 років від дня народження **Олександра (Олеся) Павловича Бердника** (1926–2003) українського письменника-фантаста

55 років від дня народження **Ульріки Швайкерт** (1966), сучасної німецької письменниці

28 листопада

140 років від дня народження **Стефана Цвейґа** [Штефан Цвайґ (1881–1942)], австрійського письменника

125 років від дня народження **Юзефа (Йосипа) Германовича Кофлера** (1896–1943), українського та польського композитора, музикознавця, педагога

90 років від дня народження **Олександра Михайловича Зайцева** (1931–2009), українського артиста балету, балетмейстера, режисера

29 листопада

240 років від дня народження **Андреса Бельйо** [Бельо (1781–1865)], венесуельського письменника, перекладача, вченого, державного діяча, основоположника латиноамериканської філології

30 листопада

210 років від дня народження **Олександру Хиждеу** (1811–1872), молдавського письменника, вченого-історика, народженого в Україні

150 років від дня народження **Петра Соломоновича Столярського** (1871–1944), українського скрипаля, педагога, засновника першої вітчизняної спеціалізованої музичної школи для обдарованих дітей в Одесі, яку нині названо його ім'ям

120 років від дня народження **Григорія Андріановича Левченка** (1901–1944), українського мовознавця, педагога

110 років від дня народження **Андрія Семеновича Михайлюка** (1911–1937) українського поета, перекладача

80 років від дня народження **Анатолія Сигізмундовича Марчука** (1941–1994), художника-проектанта. Проекти: Рівненський обласний музично-драматичний театр, зал камерної та органної музики, ДМШ № 2 та ін.

70 років від дня народження **Назарія Назаровича Яремчука** (1951–1995), співака, народний артист України

ГРУДЕНЬ

1 грудня

125 років від дня народження **Василя Ілліча Касіяна** (1896–1976), українського графіка, мистецтвознавця, педагога, громадського діяча

90 років від дня народження **Юрія Олексійовича Олійника** (1931), американського композитора, піаніста, педагога, культурного діяча, народженого в Україні

70 років від дня народження **Володимира Івановича Ящука** (1951), краєзнавця, журналіста, поета. Народився у с. Надчиці Млинівського району. З 1976 р. живе в м. Радивиліві. Почесний член Національної спілки краєзнавців України (1995). Лауреат регіональної краєзнавчої премії “За відродження Волині” (1995)

30 років тому Верховною Радою та урядом УРСР організовано **Всеукраїнський референдум**, у результаті якого 90,32% громадян висловилися на підтримку незалежності України (1991)

2 грудня

115 років від дня народження **Ярослава Васильовича Гримайла** (1906–1984), українського письменника

120 років від дня народження **Олексія Борисовича Глаголіна** (1901–1987), українського актора, режисера, педагога

3 грудня

425 років від дня народження **Ніколо Амати** (1596–1684), італійського майстра смичкових інструментів

100 років від дня народження **Михайла Івановича Галаса** (1921–1993) українського майстра художньої кераміки

4 грудня

140 років від дня народження **Георгія Андрійовича Бакланова** [справжнє – Альфонс-Георг Баккіс (1881–1938)], українського та російського оперного співака

90 років від дня народження **Владлена Миколайовича Кузнецова** (1931–2014), українського кінодраматурга, журналіста

5 грудня

160 років від дня народження **Костянтина Олексійовича Коровіна** (1861–1939), російського живописця, художника театру, сценографа, учасника мистецьких виставок в Україні

120 років від дня народження **Волта Діснея** [Дісні (1901–1966)], американського художника-мультиплікатора, кінорежисера, продюсера, сценариста, актора, засновника компанії Walt Disney Productions

110 років від дня народження **Сергія Івановича Гроша** (1911–1990), українського живописця, педагога

100 років від дня народження **Фрідріха Дюрренматта** (1921–1990), швейцарського письменника, критика, драматурга

100 років від дня народження **Данила Даниловича Федоряченка** (1921–2016), українського актора, театрального діяча

90 років від дня народження **Григора Михайловича Тютюнника** (1931–1980), українського прозаїка, лауреата Шевченківської премії (1989, посмертно)

30 років тому вперше Президент України Леонід Макарович Кравчук дав присягу на вірність Україні і її народу на Пересопницькому Євангелії (1991)

6 грудня

150 років від дня народження **Миколи Кіндратовича Вороного** (1871–1938), українського поета, письменника, перекладача, режисера, актора, громадсько-політичного діяча, театрознавця

125 років від дня народження **Івана Олексійовича Бабія** (1896–1945), українського живописця, рисувальника

100 років від дня народження **Ірини Гаврилівни Михайличенко** (1921–1977), української артистки балету, педагога

65 років від дня народження **Артура Голдена** (1956), американського письменника

7 грудня

210 років від дня народження **Миколи Леонтійовича Устияновича** (1811–1885), українського письменника, священника, громадського діяча

120 років від дня народження **Ольги Петрівни Джигурди** (1901–1981), української письменниці, лікарки

80 років від дня народження **Леоніда Івановича Філенка** (1941–2003), українського архітектора

8 грудня

145 років від дня народження **Марії Степанівни Слободівни-Крушельницької** (1876–1935), української письменниці, актриси

120 років від дня народження **Дмитра Прокоповича Гордієнка** (1901–1974), українського письменника, журналіста

120 років від дня народження **Володимира Миколайовича Владка** [справжнє – Єремченко (1901–1974)], українського письменника-фантаста, журналіста, театрального критика

110 років від дня народження **Степана Андрійовича Крижанівського** (1911–2002), українського поета, літературознавця, критика, перекладача

100 років від дня народження **Олександра Андрійовича Лесина** [Лисин (1921–2002)], українського та російського поета, прозаїка

90 років від дня народження **Костянтина Івановича Чеканьова** (1931–2000), українського скульптора

9 грудня

130 років від дня народження **Максима Адамовича Богдановича** (1891–1917), білоруського поета, перекладача, літературознавця, основоположника білоруської критики, одного з дослідників та пропагандистів української літератури

120 років від дня народження **Абрама Яковича Кагана** (1901–1965), єврейського письменника, поета

110 років від дня народження **Василя Федоровича Мироненка** (1911–1964), українського графіка

10 грудня

200 років від дня народження **Миколи Олексійовича Некрасова** (1821–1878), російського письменника, поета, публіциста, журналіста, народженого в Україні

130 років від дня народження **Неллі Закс** (1891–1970), німецької поетеси, лауреатки Нобелівської премії в галузі літератури (1966)

110 років від дня народження **Нагіба Махфуза** (1911–2006), єгипетського письменника, драматурга, сценариста, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1988)

80 років від дня народження **Ігоря Дмитровича Поклада** (1941), українського композитора

11 грудня

210 років від дня народження **Александера (Лешека) Борковського-Дуніна** (1811–1896), польського поета, публіциста

12 грудня

200 років від дня народження **Гюстава Флобера** (1821–1880), французького письменника

130 років від дня народження **Миколи Францовича Недзведського** (1891–1977), українського композитора, музикознавця, педагога

110 років від дня народження **Ольги Йосифівни Юровської** (1911–1977), української акторки

105 років від дня народження **Варвари Григорівни Хоменко** (1916–1974), українського етнографіні, педагогині

100 років від дня народження **Андрія Пахомовича Могили** (1921–1991), українського мовознавця, перекладача

13 грудня

175 років від дня народження **Василя Петровича Милорадовича** (1846–1911), українського історика, фольклориста, етнографа, перекладача, поета

165 років від дня народження **Миколи Карповича Садовського** (1856–1933), українського актора, режисера, письменника, перекладача

150 років від дня народження **Андрія Степановича Шеремети** (1871–1946), українського актора

140 років від дня народження **Антіна Львовича Лотоцького** (1881–1949), українського письменника, публіциста, історика, видавця, педагога, громадського діяча

125 років від дня народження **Володимира Олександровича Брауна** (1896–1957), українського кінорежисера

125 років від дня народження **Дмитра Мойсейовича Бендаса** (1896–1953), українського письменника

14 грудня

200 років від дня народження **Алоїза Венцеславовича Єдлічки** (1821–1894), українського композитора, піаніста, диригента, фольклориста, педагога чеського походження

200 років від дня народження **Миколи Федоровича Щербини** (1821–1869), російського поета, народженого в Україні

140 років від дня народження **Василя Андрійовича Войтенка** (1881–1951), українського та російського співака, педагога

125 років від дня народження **Павла Наумовича Беркова** (1896–1969), російського бібліографа, книгознавця, літературознавця,

110 років від дня народження **Анатолія Наумовича Рибак** [справжнє – Аронов (1911–1998)], російського письменника, сценариста, народженого в Україні

105 років від дня народження **Владислава Мільчарека** (1916–1933), поета, прозаїка. Уродженець с. Великий Олексин Рівненського району. У 1930-х роках проходив військову службу у м. Рівному. Член рівненської поетичної групи “Волинь”

15 грудня

230 років від дня народження **Франца Грільпарцера** (1791–1872), австрійського письменника, одного з основоположників нової австрійської літератури

150 років від дня народження **Агатангела Юхимовича (Євтимовича) Кримського** (1871–1942), українського сходознавця, історика, мовознавця, літературознавця, фольклориста, етнографа, письменника, перекладача, славіста

130 років від дня народження **Осипа Емілійовича Мандельштама** (1891–1938), російського поета, прозаїка, есеїста, перекладача, літературознавця, одного з найвидатніших митців-модерністів ХХ ст.

130 років від дня народження **Миколи Голубця** (1891–1942), українського письменника, поета, прозаїка, публіциста, перекладача, редактора, мистецтвознавця, краєзнавця, історика, архівіста, бібліографа

120 років від дня народження **Каві Гіб'ятовича Наджмі** [справжнє – Нежметдінов (1901–1957)], татарського письменника, громадського діяча

100 років від дня народження **Степана Гусейновича Александровича** (1921–1986), білоруського письменника, критика, літературознавця

100 років від дня народження **Надії Миколаївни Гордієнко-Андріанової** (1921–1998), української письменниці, перекладачки, критика

16 грудня

175 років від дня народження **Степана Стефурака** (1846–1888), українського актора

150 років від дня народження **Сильвестра Гнатовича Яричевського** (1871–1918), українського письменника, педагога, громадсько-культурного діяча

125 років від дня народження **Мойсея Ісаковича Гольдבלата** (1896–1974), єврейського актора, режисера

125 років від дня народження **Варвари Іванівни Чередниченко** (1896–1949), української письменниці, педагогині

105 років від дня народження **Владислава Мільчарека** (1916–1933), поета, прозаїка. Уродженець с. Великий Олексин Рівненського району. У 1930-х роках проходив військову службу у м. Рівному. Член рівненської поетичної групи “Волинь”

100 років від дня народження **Віктора Дмитровича Вакуленка** (1921–2000), українського письменника

17 грудня

125 років від дня народження **Валерії Францівни Драги-Сумарокової** (1896–1967), російської акторки театру та кіно

120 років від дня народження **Григорія Даниловича Епіка** (1901–1937), українського письменника, публіциста, перекладача

90 років від дня народження **Кіри Іванівни Шамаєвої** (1931), української музикознавиці

18 грудня

120 років від дня народження **Олексія Филімоновича Швачка** (1901–1988), українського кінорежисера

100 років від дня народження **Юрія Володимировича Нікуліна** (1921–1997), російського артиста цирку та кіно

100 років від дня народження **Льва Ізраїльовича Гольденберга** (1921–2016), українського бібліографа, книгознавця

90 років від дня народження **Михайлини Хомівни Коцюбинської** (1931–2011), української літературознавиці, перекладачки, критика

19 грудня

140 років від дня народження **Параски Миколаївни Павленко** (1881–1983), української майстрині декоративного розпису

120 років від дня народження **Миколи Федотовича Дібровенка** (1901–1988), українського театрознавця

100 років від дня народження **Мікаїла Гусейна-огли Абдуллаєва** (1921–2002), азербайджанського живописця, графіка

20 років тому у м. Рівному, по вул. Олени Теліги, на будинку військового госпіталю відкрито меморіальну дошку **Василю Тютюннику** (1882–1919), військовому діячу, генерал-хорунжому Армії УНР. Активний учасник визвольних змагань 1917–1919 рр. Помер від тифу у Рівненському військовому госпіталі. Похований на Дубенському кладовищі

20 грудня

180 років від дня народження **Фердинанда Едуарда Бюїссона** (1841–1932), французького педагога, громадського діяча, лауреата Нобелівської премії миру (1927)

130 років від дня народження **Євгена Варлампійовича Чикаленка** (1861–1929), українського фольклориста, мецената, мемуариста

110 років від дня народження **Миколи Єфремовича Педошенка** (1911–1992), українського актора

90 років від дня народження **Миколи Петровича Адаменка** (1931), українського поета, філолога

85 років від дня народження **Євгена Васильовича Чорного** (1936), живописця, графіка. Член Національної спілки художників України (1988). Уродженець с. Шубків Рівненського району

70 років від дня народження **Кейт Аткинсон** (1951), британської письменниці, драматургині

21 грудня

370 років від дня народження **Данила Савича Туптала** [Димитрій Ростовський (1651–1709)], українського та російського письменника, церковного та культурного діяча, богослова, проповідника, письменника, літописця

220 років від дня народження **Тимка Падури** [Томаш Падурра (1801–1871)], українського та польського поета, композитора, торбаніста

180 років від дня народження **Володимира Степановича Іконникова** (1841–1923), українського історика, джерелознавця, бібліографа, археографа

160 років від дня народження **Євгена Харлампійовича (Харламповича) Чикаленка** (1861–1929), українського публіциста, журналіста, видавця, мецената, громадсько-культурного діяча (Чехія)

150 років від дня народження **Олени Олександрівни Колтоновської** (1871–1952), російської літературознавиці, письменниці, журналістки, народженої в Україні

140 років від дня народження **Степана Миколайовича Чарнецького** (1881–1944), українського поета, перекладача, журналіста, фейлетоніста, актора, режисера, театрального-музичного критика, громадського діяча

140 років від дня народження **Мелетія Омеляновича Кічури** (1881–1939), українського поета, перекладача

130 років від дня народження **Всеволода Петровича Задерацького** (1891–1953), українського композитора, піаніста, письменника, педагога

100 років від дня народження **Анатолія Саркісовича Арутюнянца** (1921–1999), українського графіка, художника-карикатуриста

100 років від дня народження **Олександра Федоровича Музики** (1921–2001), українського живописця

90 років від дня народження **Мар'яна Гнатовича Тарнавського** (1931–2006), українського художника по склу, живописця

85 років від дня народження **Євгена Васильовича Чорного** (1936), живописця, графіка. Член Національної спілки художників України (1988). Уродженець с. Шубків Рівненського району Рівненської області

80 років від дня народження **Пласідо Домінго** [повне ім'я – Хосе Пласідо Домінго Ембіль (1941)], іспанського співака-тенора, Почесного професора Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського (2019)

70 років від дня народження **Володимира Васильовича Гарбуза** (1951), українського графіка, живописця

22 грудня

140 років від дня народження **Олександра Сергійовича Грузинського** (1881–1954), українського філолога, палеографа, літературознавця

100 років від дня народження **Віри Федорівни Клименко-Жукової** (1921–1965), української художниці, майстрині петриківського розпису

23 грудня

185 років від дня народження **Павла Гнатовича Житецького**, (1836–1911) українського філолога, педагога, громадського діяча. Автор наукових досліджень і публікацій про Пересопницьке Євангеліє

140 років від дня народження **Хуана Рамона Хіменеса** (1881–1958), іспанського поета, лауреата Нобелівської премії в галузі літератури (1956)

130 років від дня народження **Павла Григоровича Тичини** (1891–1967), українського поета, публіциста, перекладача, державного та громадського діяча

120 років від дня народження **Галини (Олени) Львівни Левицької** [Левицька-Крушельницька (1901–1949)], української піаністки, педагогині

95 років від дня народження **Лариси Володимирівни Іванової** (1926), української художниці-ілюстраторки

60 років від дня народження **Василя Дмитровича Слапчука** (1961), українського поета, прозаїка, літературного критика

24 грудня

300 років від дня народження **Уїлкі Коллінза** (1721–1759), англійського письменника

250 років від дня народження **Алоїза Фелінського** (1771–1820), польського поета та драматурга, громадського і політичного діяча. Навчався у колегіумі піарів у м. Дубровиці Рівненської області

145 років від дня народження **Спиридона Феодосійовича Черкасенка** (1876–1940), письменника, драматурга українського зарубіжжя

120 років від дня народження **Кассандра** [справжнє – Адольф Жан-Марі Мурон 1901–1968)], французького живописця українського походження, театрального художника, одного з найвпливовіших майстрів плакатного мистецтва першої половини ХХ ст.

115 років від дня народження **Джеймса Гедлі Чейза** (Рене Брабазона Реймонда) (1906–1985), англійського прозаїка, автора захопливих детективів

110 років від дня народження **Михайла Михайловича Жербіна** (1911–2004), українського вченого в галузі будівництва, композитора

60 років від дня народження **Олександра Васильовича Ірванця** (1961), українського письменника, драматурга, перекладача

25 грудня

290 років від дня народження **Августа Мошинського** (1731–1786), польського архітектора, автора кількох проєктів костьолів у Тернополі, колекціонера, економіста, державного та громадського діяча

170 років від дня народження **Арне Евенсена Гарборга** (1851–1924), норвезького письменника

120 років від дня народження **Галі Мазуренко** [справжнє – Галина Сергіївна Боголюбова (1901–2000)], української поетеси, художниці, скульпторки (Велика Британія)

90 років від дня народження **Вадима Михайловича Гречини** (1931–2005), українського архітектора

80 років від дня народження **Георгія Гавриловича Пустовійта** (1941–2018), українського скульптора

27 грудня

150 років від дня народження **Івана Филипчика** (1871–1945), українського письменника, краєзнавця, педагога, громадського діяча

130 років від дня народження **Іллі Григоровича Еренбурга** (1891–1967), українського та російського письменника, публіциста, громадського діяча

110 років від дня народження **Івана Макаровича Гончара** (1911–1993), українського скульптора, живописця, графіка, етнографа, народознавця, колекціонера (на базі приватної колекції І. Гончара у 1993 р. було засновано Національний центр народної культури “Музей Івана Гончара”)

28 грудня

125 років від дня народження **Ольги Олександрівни Загальської** (1896–1976), української художниці тканин

110 років від дня народження **Йосипа Семеновича Курочка** (1911–1968), українського та польського диригента, композитора, педагога, музично-громадського діяча

29 грудня

110 років від дня народження **Антоні Амвросійовича Шапурми** (1911–1987), грецького письменника України, перекладача (переклав на румейську мову твори Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, П. Тичини, М. Рильського, В. Сосюри, М. Бажана)

100 років від дня народження **Миколи Петровича Равицького** (1921–1998), українського режисера, театрального діяча

100 років від дня народження **Василя Петровича Латти** (1921–1965), українського мовознавця, педагога (Словаччина)

55 років від дня народження **Крістіана Крахта** (1966), сучасного швейцарського письменника, журналіста

30 грудня

160 років від дня народження **Івanni Антонівни Біберовичевої** (1861–1937), української акторки

115 років від дня народження **Святослава Ярославовича Гординського** (1906–1993), українського поета

100 років від дня народження **Михайла Петровича Гринишина** (1921–2016), українського хорового диригента, композитора, фольклориста, педагога, музично-громадського діяча

100 років від дня народження **Івана Петровича Шамякіна** (1921–2004), білоруського письменника, сценариста, драматурга, громадського діяча

80 років від дня народження **Василя Івановича Фольварочного** (1941), українського поета, прозаїка, драматурга, громадського діяча

31 грудня

125 років від дня народження **Павла Павловича Плюща** (1896–1975), українського мовознавця, педагога

100 років від дня народження **Миколи Харитоновича Козленка** (1921–2005), українського актора

100 років від дня народження **Михайла Петровича Луцика** (1921–2006), українського письменника, поета, історика, учасника національно-визвольного руху

КОЖНОГО РОКУ МИ ВІДЗНАЧАЄМО

1 січня – Всесвітній день миру

Всесвітній день сім'ї

4 січня – Всесвітній день азбуки Брайля (резолюція ООН A/C.3/73/L.5/Rev.1 від 1 листопада 2018 року)

11 січня – Міжнародний день “Дякую”

Міжнародний день заповідників і національних парків

16 січня – Всесвітній день “The Beatles”

17 січня – Всесвітній день дитячих винаходів (День дітей-винахідників)

21 січня – Міжнародний день об'ємів

Міжнародний день аспіранта

22 січня – День Соборності України

24 січня – Міжнародний день освіти (резолюція A/RES/73/25 від 3 грудня 2018 року)

27 січня – Міжнародний день пам'яті Голокосту

29 січня – День пам'яті героїв Крут (1918)

День мобілізації зусиль проти загрози ядерної війни

4 лютого – День безпеки в Інтернеті

11 лютого – Міжнародний день жінок і дівчаток в науці

12 лютого – День Червоної Руки (відзначається на рівні ООН з 2002 року як день пам'яті дітей-солдатів, яких втягують в участь у війнах і збройних конфліктах)

13 лютого – Всесвітній день радіо

14 лютого – Міжнародний день дарування книг

15 лютого – День вшанування учасників бойових дій на території інших держав

День комп'ютерника

19 лютого – День Державного герба України

20 лютого – Всесвітній день соціальної справедливості

День Героїв Небесної Сотні

21 лютого – Міжнародний день рідної мови

22 лютого – Міжнародний день підтримки жертв злочинів

25 лютого – Перший офіційний державний герб України

1 березня – День “Нуль дискримінації”

Всесвітній день дитячого телебачення і радіомовлення

Всесвітній день цивільної оборони

Всесвітній день компліменту

3 березня – Всесвітній день письменника

Всесвітній день дикої природи

4 березня – Всесвітній день читання вголос

8 березня – Міжнародний день прав жінок і миру

10 березня – День Гімну України

14 березня – День українського добровольця

Всесвітній день дій проти гребель, на захист річок, води й життя

Міжнародний день числа “Пі”

17 березня – Створено Українську Центральну Раду (1917)

20 березня – Міжнародний день щастя

Всесвітній день Землі

Міжнародний день французької мови

21 березня – Всесвітній день поезії

Міжнародний день лялькаря

Міжнародний день боротьби за ліквідацію расової дискримінації

Міжнародний день лісів

Міжнародний день людини з синдромом Дауна

Міжнародний день Навруз

22 березня – Всесвітній день водних ресурсів

23 березня – Всесвітній метеорологічний день

24 березня – Міжнародний день права на встановлення істини щодо грубих порушень прав людини та гідності жертв

25 березня – Міжнародний день солідарності із жертвами рабства та трансатлантичної работоргівлі
День Служби безпеки України

26 березня – День Національної гвардії України

27 березня – Міжнародний день театру

29 березня – Всесвітня Година Землі

Всесвітній день фортепіано

1 квітня – День гумору

Міжнародний день птахів

2 квітня – Міжнародний день дитячої книги

Всесвітній день поширення інформації про проблему аутизму

4 квітня – День створення НАТО (1949)

Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в діяльності щодо розмінування

Міжнародний день Інтернету

5 квітня – Перша українська конституція

День геолога

6 квітня – Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку Всесвітній день мультфільмів. Засновано у 2002 році Міжнародною асоціацією анімаційного кіно

7 квітня – Всесвітній день здоров'я

День пам'яті по геноцид в Руанді

11 квітня – Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів

12 квітня – Всесвітній день авіації і космонавтики (Міжнародний день польоту людини в космос)

Міжнародний день польоту людини в космос

День працівників ракетно-космічної галузі України

Всесвітній день рок-н-ролу

День скаута в Україні

15 квітня – Всесвітній день мистецтва

Міжнародний день культури

18 квітня – Міжнародний день пам'яток та історичних місць

День пам'яток історії та культури

Міжнародний день цирку

20 квітня – Всесвітній день Землі

Міжнародний день китайської мови

21 квітня – День довкілля

Всесвітній день творчості та інноваційної діяльності

22 квітня – Всесвітній день Матері-Землі (Міжнародний день Землі)

23 квітня – Всесвітній день книги та авторського права

Міжнародний день англійської мови (ООН)

Міжнародний день іспанської мови (встановлений ООН в честь Мігеля Сервантеса. Це день його смерті)

Всеукраїнський день психолога

24 квітня – Міжнародний день солідарності молоді

26 квітня – Міжнародний день пам'яті Чорнобильської трагедії (1986)

Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф
(День учасників ліквідації наслідків радіаційних аварій та катастроф)

Міжнародний день інтелектуальної власності

28 квітня – Всесвітній день охорони праці

Всесвітній день споріднених міст

29 квітня – Міжнародний день танцю

День пам'яті жертв застосування хімічної зброї

30 квітня – Міжнародний день джазу

День прикордонника України

1 травня – День праці

3 травня – Всесвітній день свободи преси

День сонця

4 травня – День боротьби з цькуванням (Організація Об'єднаних Націй визнала епідемію залякування і цькування, яка буквально захоплює школи, і в 2012 році оголосила 4 травня Anti-Bullying Day. У цей день в навчальних закладах рекомендується проводити кампанії “Година проти ненависті”)

5 травня – Міжнародний день боротьби за права інвалідів

7 травня – День радіо

8 травня – Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця

8–9 травня – Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни

9 травня – День Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

День Європи в країнах Європейського Союзу

10 травня – День Матері в Україні

Всесвітній день медичних сестер

Всесвітній день мігруючих птахів

15 травня – Міжнародний день сім'ї

Міжнародний день захисту клімату

16 травня – День вишиванки (третій четвер травня)

17 травня – Всесвітній день інформаційної спільноти

18 травня – Міжнародний день музеїв

День скорботи і пам'яті жертв геноциду (1944)
кримськотатарського народу

.....

День Європи в Україні

День науки в Україні

21 травня – Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку

День пам'яті жертв політичних репресій

22 травня – Міжнародний день біологічного різноманіття

24 травня – День слов'янської писемності і культури

Європейський день парків

25 травня – День філолога

День зниклих безвісті дітей

28 травня – Всеукраїнський день краєзнавства

29 травня – Міжнародний день миротворців ООН

30 травня – День працівників видавництв, поліграфії і книгорозповсюдження
(остання субота травня)

31 травня – Всесвітній день без тютюну

День хіміка

1 червня – Міжнародний день захисту дітей

День захисту дітей в Україні

Всесвітній день батьків

2 червня – Всесвітній день здорового харчування

4 червня – Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії

5 червня – Всесвітній день охорони навколишнього середовища

6 червня – День журналіста

8 червня – Всесвітній день океанів

9 червня – Міжнародний день друзів

12 червня – Всесвітній день боротьби із дитячою працею

14 червня – Всесвітній день донора крові (ВОЗ)

15 червня – Всесвітній день захисту людей похилого віку (День поширення інформації щодо зловживань стосовно літніх людей)

16 червня – Міжнародний день батька

17 червня – Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухою

Міжнародний день боротьби з сексуальним насильством в умовах конфлікту

19 червня – Всесвітній день дитячого футболу (проголошений Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та Міжнародною федерацією футбольних асоціацій (ФІФА) з метою привернення уваги світової спільноти до проблем дітей і пропаганди здорового способу життя серед молоді)

20 червня – Всесвітній день біженців

21 червня – Всесвітній день гуманізму

Міжнародний день батька

Міжнародний день Йоги

22 червня – День скорботи і вшанування пам'яті жертв Другої світової війни в Україні

23 червня – Міжнародний олімпійський день

День Державної служби ООН

День Державної служби

26 червня – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками і їх незаконним обігом

Міжнародний день на підтримку жертв тортур

28 червня – День Конституції України

30 червня – День молоді

День молодіжних та дитячих громадських організацій

1 липня – День архітектури України

4 липня – День Національної поліції України

7 липня – День Військово-Морських Сил Збройних Сил України (День флоту України, День Військово-Морських Сил України)

8 липня – День родини

11 липня – Всесвітній день народонаселення

Всесвітній день шоколаду

15 липня – День українських миротворців

20 липня – Міжнародний день шахів

Міжнародний день тарту

28 липня – День хрещення Київської Русі-України

30 липня – Міжнародний день дружби

Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми

9 серпня – Міжнародний день корінних народів світу

11 серпня – День фізкультурника

12 серпня – Міжнародний день молоді

13 серпня – Міжнародний день шурьги

19 серпня – Всесвітній день гуманітарної допомоги

21 серпня – Міжнародний день пам'яті і пам'яті жертв тероризму

22 серпня – Міжнародний день поминання людей, що стали жертвами насильства з причини їх релігії або переконань

23 серпня – День Державного Прапора України

Міжнародний день пам'яті про торгівлю та її ліквідацію
(ЮНЕСКО)

24 серпня – День незалежності України

29 серпня – Міжнародний день дій проти ядерних випробувань

29 серпня – Міжнародний день жертв насильницьких зникнень

1 вересня – День знань

2 вересня – День закінчення Другої світової війни

5 вересня – Міжнародний день благодійності

7 вересня – Міжнародний день чистого повітря для блакитного неба

8 вересня – Міжнародний день писемності (грамотності)

День пам'яті жертв фашизму

Міжнародний день солідарності журналістів

9 вересня – Міжнародний день краси

12 вересня – День співробітництва Південь-Південь ООН (співробітництва між країнами, що розвиваються)

14 вересня – День українського кіно

День фізичної культури і спорту

15 вересня – Міжнародний день демократії

День народження Google

16 вересня – Міжнародний день охорони озонного шару

17 вересня – День батька

18 вересня – Міжнародний день рівної оплати праці

21 вересня – Міжнародний день миру

22 вересня – День партизанської слави

26 вересня – Європейський день мов

Міжнародний день боротьби за повну ліквідацію ядерної зброї

27 вересня – Всесвітній день туризму

28 вересня – Міжнародний день загального доступу до інформації

29 вересня – Всеукраїнський день дошкілля

30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек

Всесвітній день бібліотек

Міжнародний день перекладача

В жовтні оголошено – Міжнародний місяць (місячник) шкільних бібліотек.
Відзначається з 2008 року щорічно під егідою Міжнародної асоціації шкільної бібліотечної справи (МАШБС)

1 жовтня – Міжнародний день музики

День працівників освіти (перша неділя жовтня)

Міжнародний день людей похилого віку

День ветерана

Міжнародний день усмішок

2 жовтня – Всесвітній день архітектури

Міжнародний день боротьби проти насилля

Міжнародний день соціального педагога

4 жовтня – Всесвітній день тварин

Всесвітній день посмішки

Всесвітній тиждень космосу

5 жовтня – Всесвітній день вчителя

6 жовтня – Всесвітній день учителя

День працівників освіти

10 жовтня – Всесвітній день психічного здоров'я (ВОЗ)

11 жовтня – Міжнародний день дівчат

12 жовтня – День іспанської мови (ООН)

Всесвітній день перелітних птахів

13 жовтня – День художника

Міжнародний день зменшення небезпеки стихійних лих

14 жовтня – День захисника України

День українського козацтва

15 жовтня – Міжнародний день сільських жінок

Всесвітній день студента

16 жовтня – Всесвітній день здорового харчування

17 жовтня – Міжнародний день боротьби за ліквідацію бідності (злиднів)

24 жовтня – День Організації Об'єднаних Націй

Всесвітній день інформації про розвиток

27 жовтня – Всесвітній день аудіовізуальної спадщини

28 жовтня – День визволення України від фашистських загарбників

Міжнародний День шкільних бібліотек

Міжнародний день анімації

31 жовтня – Міжнародний день економії

Всесвітній день міст (проходить під егідою ООН)

1 листопада – День державності на західноукраїнських землях

День народження Європейського Союзу (Дата заснування ЄС)

5 листопада – Всесвітній день розповсюдження інформації про проблему цунамі

6 листопада – Міжнародний день припинення експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів

9 листопада – День української писемності та мови

Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва

День книги рекордів Гіннеса

10 листопада – Всесвітній день науки

11 листопада – Всесвітній день якості

13 листопада – Всесвітній день доброти

16 листопада – Міжнародний день толерантності та терпимості

День працівників радіо, телебачення та зв'язку

17 листопада – Міжнародний день студента

18 листопада – Міжнародний день філософії

20 листопада – Всесвітній день дітей

21 листопада – День Гідності та Свободи (2014)

Всесвітній день телебачення

Всесвітній день привітань

23 листопада – День пам'яті жертв голодоморів

Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок

24 листопада – Всесвітній день інформації про розвиток

25 листопада – Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок

29 листопада – Всесвітній день інформації

30 листопада – День пам'яті всіх жертв хімічної війни

1 грудня – Акт проголошення незалежності України

Всесвітній день боротьби зі СНІДом

2 грудня – Міжнародний день боротьби за скасування рабства

3 грудня – Міжнародний день інвалідів (День людей з інвалідністю)

Всесвітній день комп'ютерної графіки (Міжнародний день дизайнерів та аніматорів)

5 грудня – Міжнародний день волонтерів

6 грудня – День Збройних Сил України

7 грудня – День місцевого самоврядування

8 грудня – День благодійності

9 грудня – Міжнародний день пам'яті жертв злочинів геноциду, вшанування їхньої людської гідності і попередження цих злочинів

Міжнародний день боротьби з корупцією

10 грудня – День захисту прав людини

День Нобеля

Всесвітній день футболу

11 грудня – Міжнародний день танго

12 грудня – Міжнародний день нейтралітету

14 грудня – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

15 грудня – День утворення організації ООН з охорони навколишнього середовища

Міжнародний день чаю

18 грудня – Міжнародний день арабської мови

20 грудня – Міжнародний день солідарності людей

24 грудня – День працівників архівних установ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артеменко Л. Б. Людський капітал : наукові підходи та стан формування в Україні. *Галицький економічний вісник*. – Т. : ТНТУ, 2016. Т. 50, № 1. С. 22–31. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/18611> (дата звернення: 8.11.2020).
2. Видатки держбюджету за роками 2014–2021. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/> (дата звернення: 5.11.2020).
3. Грішнова О. А., Брінцева О. Г., Шурпа С. Я. Фіктивізація людського капіталу та нові ризики у сфері зайнятості. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 1 (9).ч. 2. С. 91–98.
4. Грішнова О. А. Глобальний перерозподіл людського капіталу в контексті інноваційного розвитку: проблеми і напрями їх вирішення. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності = Theoretical and Practical Aspects of Economics and Intellectual Property* : зб. наук. праць / ПДТУ. Маріуполь, 2008. С. 198–201.
5. Грішнова О., Дмитрук С. Людський капітал в умовах кризи: оцінка і пошук можливостей збереження. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія “Економіка”. 2015. Вип. 5 (170). С. 1–15.
6. Грішнова О. А. Формування людського капіталу в системі освіти і професійної підготовки: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.09.01 / Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2002. 32 с.
7. Гулик Т. В., Кербікова А. С., Дрофа Є. А. Управління людським капіталом: сутність та еволюція. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського. 2018. Вип. 22. С. 341–344.
8. Знаменні та пам'ятні дати Рівненщини на 2021 рік / Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека ; уклад. Л. М. Малишева ; ред. З. М. Тирак, О. Л. Промська ; відп. за вип. О. Л. Промська. Рівне : [б. в.], 2020. 36 с.
9. Знаменні та пам'ятні дати 2016 року : Мистецько-освітній довідник / Дикало В. І., Смалько М. Ф., Яковенко Л. П. – Рівне : О.Зень, 2016. 80 с.
10. Знаменні та пам'ятні дати 2020 року : мистецько-освітній довідник. Випуск 6. / упор. В. І. Прокопчук, М. Ф. Смалько, Л. П. Яковенко; наук. ред. та відпов. за випуск В. І. Прокопчук. Рівне : О. Зень, 2020. 134 с.
11. Календар знаменних дат на 2021 рік : інформ.-бібліогр. матеріали / уклад. : С. Бадрук, Г. Буркацька, В. Вовк, Ю. Круть; ред. : В. Кучерява, Н. Лінкевич, Т. Сопова, К. Тишкевич ; Держ.б-ка України для юнацтва. Київ : [б. в.], 2020. 124 с.
12. Календар знаменних і пам'ятних дат на 2021 рік / Упр. культури, національностей та релігій Київ. облдержадмін., КЗ КОР “Київська

- обласна бібліотека для дітей” ; уклад. О. Литвин ; наук. ред. та відп. за вип. М. Зніщенко ; ред.-упоряд. Л. Соляник. Київ : [КОБД], 2020. 42 с.
13. Качкан В. А. Українське народознавство в іменах : у 2 ч. : навч. посіб. / за ред. А. З. Москаленка. Київ : Либідь, 1994. Ч. 1–2.
 14. Києво-Могилянська академія в іменах (XVII–XVIII ст.) : енциклопед. вид. / за ред. В. С. Брюховецького. Київ : КМ Академія, 2001. 736 с.
 15. Клинова М. В., Сидорова Е. А. Человеческий капитал в Европейском союзе: государственный и наднациональный контексты. *Вопросы экономики*. 2012. № 8. С. 80–97. URL: <https://mgimo.ru/upload/iblock/19f/19fe6395e5a15150f715f072dd07a1fa.pdf> (дата звернення: 9.11.2020).
 16. Кононенко О. М. Сільські території України у вимірі регіонального людського розвитку. *Економіка та держава*. 2018. № 4. С. 104–111. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4041&i=21> (дата звернення: 8.11.2020).
 17. Кузьмін О. Є., Шахно А. Ю. Оцінка рівня розвитку людського капіталу України в умовах глобалізації. *Економіка та держава*. 2018. № 4. С. 7–11. URL: <http://www.economy.in.ua/index.php?op=1&z=4021&i=1> (дата звернення: 6.11.2020).
 18. Лисак В. Ю., Семендяк В. М. Розвиток людського капіталу: суть, проблеми та перспективи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського. 2018. Вип. 21. С. 548–552. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/104.pdf> (дата звернення: 6.11.2020).
 19. Мельничук Д. П. Людський капітал: пріоритети модернізації суспільства у контексті поліпшення якості життя населення : монографія. Житомир : Полісся, 2015. 564 с.
 20. Меттини Э., Присяжная Н. В. Здоровье и человеческий капитал: к вопросу социального благополучия населения. *Социология медицины*. 2016. № 15 (2). С. 73–79. URL: <http://www.medlit.ru/journalsview/sociologyofmedicine/viewjournal/2016/2/> (дата звернення: 8.11.2020).
 21. Митці України : енциклопед. довідник / за ред. А. В. Кудрицького. Київ : “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 1992. 846 с.
 22. Музыкальная энциклопедия: в 5 т. / гл. ред. Ю. В. Келдыш. М. : “Совет. энцикл.”, 1973–1982. Т. 1–5.
 23. Музыченко А., Побирченко Н., Понедельчук Т. Интеллектуальный капитал как движущая сила инновационной экономики. *Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy*. 2018. nr. 27 (2). URL: file:///C:/Users/homesssk/Downloads/A.%20Myzychenko%20zn27_16.pdf (дата звернення: 9.11.2020).
 24. Народжені Україною : меморіал. альманах : у 2 т. / голова організац. ком. Л. Кравчук ; голова редакц. ради І. Курас ; редакц. рада: В. Кремень та ін. ; голов. ред. О. Онопрієнко. Київ : Євроімідж, 2002. Т. 1–2.

25. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2019 році : науково-аналітична доповідь. Київ : УкрІНТЕІ, 2020. 109 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/informatsiyno-analitychni/2020/08/13/nadnaukaza2019-stisnuto.pdf> (дата звернення: 8.11.2020).
26. Потьомкіна О. В. Сутність поняття “людський капітал” в різних економічних теоріях. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 24–29.
27. Проценко Н. М. Демографічна криза в концепції розвитку людського капіталу. *Ефективна економіка*. 2020. № 8. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8106#> (дата звернення: 8.11.2020).
28. Проект развития человеческого капитала. Всемирный банк. URL: <https://www.vsemirnyjbank.org/ru/publication/human-capital> (дата звернення: 7.11.2020).
29. Рейтинг стран мира по уровню развития человеческого капитала 2020. Гуманитарный портал. URL: <https://gtmarket.ru/ratings/human-development-index#ukraine> (дата звернення: 5.11.2020).
30. Розвиток людського капіталу: на шляху до якісних реформ. Аналітична доповідь / керівн. проекту О. Пищуліна. Центр Разумкова. Київ : Заповіт, 2018. 368 с.
31. Сисоєва С. О., Рейпольська О. Д. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку: новий погляд. *Вісник НАПН України*. 2020. № 2 (1). С. 1–10.
32. Сокольская М. В., Ткаченко А. В. Здоровье личности как составляющая структуры человеческого капитала. *Здоровье и образование в XXI веке*. 2016. С. 802–806.
33. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової і науково технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2015 р. Аналітична довідка. Київ, 2016. 199 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/informatsiyno-analitychni/2-3-ad-kmu-2015.pdf> (дата звернення: 8.11.2020).
34. Театральная энциклопедия : в 5 т. / гл. ред. С. С. Мокульский. М. : Совет. энцикл., 1961–1967. Т. 1–5.
35. Тугускина Н. Г. Человеческий капитал: управление развитием. *Известия высших учебных заведений. Поволжский регион. Экономические науки*. 2016. С. 51–58. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/chelovecheskiy-kapital-upravlenie-razvitiem/viewer> (дата звернення: 9.11.2020).
36. Українська література у портретах і довідках: давня література – література XIX ст. : довідник / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т українознавства, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Київ : Либідь, 2000. 358 с.
37. Українська літературна енциклопедія : у 5 т. / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР ; редкол. : І. О. Дзевєрін (відп. ред.) та ін. Київ : Голов. ред. УРЕ ім. М. П. Бажана, 1988–1995. Т. 1–3.

38. Устинова Л. Н. Интеллектуальный капитал: понятие, сущность, свойства. *Финансовая аналитика* : проблемы и решения. 2013. № 8 (146). С. 44–49. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/intellektualnyy-kapital-ponyatie-suschnost-svoystva> (дата звернення: 8.11.2020).
39. Форрестер С. В., Веревкина Д. С. Капитал здоровья как составляющая человеческого капитала в современных условиях. *Интернет журнал "Науковедение"*. 2016, Т. 8, № 6. URL: <http://naukovedenie.ru/PDF/18EVN616.pdf> (дата звернення: 5.11.2020).
40. Хекман Дж., Мун С., Пинто Р. Экономическая отдача от дошкольного образования детей из неблагополучных семей: уроки программы "Хайскоуп Перри". *Финансы и бизнес*. 2010. № 3. С. 39–51.
41. Хромов М. Сучасні проблеми капіталізації українських підприємств у контексті розвитку людського капіталу. *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку*: зб. наук. пр. Донецьк : ІЕП НАНУ, 2010. С. 195–208.
42. Шахно А. Ю. Моделі розвитку та державне регулювання людського капіталу в умовах глобалізації : автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.03 / Національний університет "Львівська політехніка". Львів, 2019. 46 с.
43. Шваб Клаус, Маллере Тьерри. COVID–19 : Великая перезагрузка. URL: <https://www.litlib.net/bk/135579/read> (дата звернення: 9.11.2020).
44. Шестакова И. Г. Человеческий капитал в цифровую эпоху. *Научный журнал НИУ ИТМО. Серия Экономика и экологический менеджмент*. 2018. № 1. С. 57–63. URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=32665027> (дата звернення: 8.11.2020).
45. COVID – 19 и человеческий капитал. Доклад об экономике региона Европы и Центральной Азии. Вашингтон : Группа Всемирный Банк, 2020. 148 с. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/34518/211643RU.pdf?sequence=5&isAllowed=y> (дата звернення: 8.11.2020).
46. Euronews. Globalconversation. Клаус Шваб: пандемия как трамплин. Шваб о книге COVID – 19. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UM7MLB5wNc> (дата звернення: 8.11.2020).
47. Futures for Higher Education and ICT : Changes Due to the use of Open Content. UNESCO Publishing, 2016. 88 p. URL: <https://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214745.pdf> (Last accessed: 7.11.2020).
48. Global Preparedness Monitoring Board. A world at risk: annual report on global preparedness for health emergencies. Geneva: World Health Organization ; September, 2019. 48 с. Licence : CC BY – NC – SA 3.0 IGO. URL: [https://apps.who.int/gpmb/assets/annual-report/GPMB Annual Report Russian .pdf](https://apps.who.int/gpmb/assets/annual-report/GPMB%20Annual%20Report%20Russian.pdf) (Last accessed: 8.11.2020).

ЗМІСТ

Передмова	4
2021 рік на міжнародному рівні	19
Міжнародні десятиліття за рішенням Генеральної Асамблеї ООН	19
2021 рік в Україні	21
2021 рік на Рівненщині	21
Перелік знаменних та пам'ятних дат за календарем	28
Січень	28
Лютий	40
Березень	46
Квітень	54
Травень	60
Червень	68
Липень	74
Серпень	84
Вересень	93
Жовтень	101
Листопад	111
Грудень	122
Кожного року ми відзначаємо	135
Список використаної літератури	151

Довідкове видання

УПОРЯДНИКИ:

ПРОКОПЧУК Вікторія Ігорівна

СМАЛЬКО Марина Федорівна

ЯКОВЕНКО Лариса Петрівна

ЗНАМЕННІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ 2021 РОКУ

Мистецько-освітній довідник

Підп. до др. 18.04.2021.

Формат 60x84 1/8.

Папір офсет.

Друк цифр.

Гарнітура Times.

Ум. др. арк. 16,3.

Тираж 300 пр.

Дизайнер обкладинки

Анатолій Штенько

В авторській редакції

Видавець: Олег Зень

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.

вул. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022,

068-025-067-4; olegzen@ukr.net

Друк: VPM-ПОЛІГРАФ

вул. Буковинська, 3, м. Рівне, 35304;

тел. 0-362-64-21-34; 0-98-327-24-00

642134@ukr.net